

TİCARİ KAZANÇLARIN VERGİLENDİRİLMESİ REHBERİ

(Basit Usul - Gerçek Usul)

2006

**TİCARİ KAZANÇLARIN
VERGİLENDİRİLMESİ
REHBERİ**
(BASİT USUL – GERÇEK USUL)

www.gib.gov.tr
www.gelirler.gov.tr

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Yayın No: 005-01/06

İÇİNDEKİLER

1- GİRİŞ.....	9
2- GELİR VERGİSİNİN KONUSU	9
3- GELİR VERGİSİNİN ESASLARI	10
4- GELİR VERGİSİNİN MÜKELLEFİ.....	12
4.1. Tam Mükellefiyet Esası.....	12
4.1.1. Türkiye’de Yerleşme	13
4.1.2. Yerleşme Sayılmayan Haller	13
4.2. Dar Mükellefiyet Esası	14
5. TİCARİ FAALİYET ve TİCARİ KAZANCIN TANIMI.....	14
5.1. Ticari Faaliyetin Kapsamı	14
5.2. Ticari Faaliyetin Özellikleri	15
5.3. Ticari Kazancın Elde Edilmesi	17
5.4. Şahıs Şirketlerinin Gelir Vergisi Karşısındaki Durumu	17
6. TİCARİ KAZANCIN TESPİT ŞEKİLLERİ.....	19
6.1. Basit Usulde Vergileme.....	20
6.1.1. Kimler Basit Usulde Vergilendirilecektir.....	20
6.1.2. Basit Usule Tabi Olmanın Şartları	20
6.1.3. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar.....	22
6.1.4. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları	25
6.1.5. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti.....	26
6.1.6. Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş.....	27
6.1.7. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Belge Düzeni.....	27
6.1.7.1. Kullanılacak Belgeler.....	27
6.1.7.2. Belge Temini	28
6.1.7.3. Kayıtların Tutulması	28
6.1.7.4. Belge Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslar	29

6.1.7.5. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması	29
6.1.7.6. İktisadi Kıymetlerin Satışında Belge Düzenlenmesi	29
6.1.7.7. Belgelerin İptali	30
6.1.7.8. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü	30
6.1.7.9. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Düzenlediği veya Kullandığı Tespit Edilen Mükelleflerin Durumu	30
6.1.7.10. Basit Usule Tabi Mükelleflerce Düzenlenen Belgelerin Vergi İadesi ve Özel Gider İndirimi Karşısındaki Durumu	31
6.1.8. Basit Usule Tabi Mükelleflerin Yanında Çalışanların Durumu	31
6.1.9. Basit Usulde Katma Değer Vergisi Uygulaması	31
6.1.10. Basit Usulde Vergi Tevkifatı ve Geçici Vergi	32
6.2. Gerçek Usulde Vergilendirme	32
6.2.1. Birinci Sınıf Tacirler	32
6.2.1.1. Bilanço Esasında Defter Tutanlar	32
6.2.1.2. Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti	33
6.2.2. İkinci Sınıf Tacirler	34
6.2.2.1. İşletme Hesabı Esasında Ticari Kazancın Tespiti	34
6.2.2.2. Ticari Kazancın Tespitinde İndirilecek Giderler	35
6.2.2.3. Ticari Kazancın Tespitinde İndirilemeyecek Giderler	42
6.2.2.4. Diğer Kanunlara Göre İndirilebilecek ve İndirilemeyecek Giderler	45
6.2.3. Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerinin Vergilendirilmesi	45
6.2.3.1. Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşinin Özellikleri	45
6.2.3.2. İnşaat ve Onarım İşinde İşin Başlangıç Tarihi	46
6.2.3.3. İnşaat ve Onarım İşinde İşin Bitim Tarihi	46
6.2.3.4. İnşaat ve Onarma İşlerinde Ortak Genel Giderlerin Dağıtımı	47
6.2.3.5. İnşaat ve Onarma İşlerinde Amortismanların Dağıtımı	48
6.2.3.6. Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerinde Tevkifat Uygulaması	49

7. TİCARİ KAZANCIN MUAFİYET VE İSTİSNALARI.....	51
7.1. Esnaf Muaflığı.....	51
7.2. PTT Acentelerinde Kazanç İstisnası.....	52
7.3. Sergi ve Panayır İstisnası.....	52
7.4. Serbest Bölgelerde Elde Edilen Kazançlara İlişkin İstisna.....	53
7.5. Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası	53
7.6. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yapılan Faaliyetler Sonucu Elde Edilen Kazançlara İlişkin İstisna.....	54
7.7. 4325 Sayılı Kanun Kapsamındaki Gelir Vergisi İndirimi	55
7.8. Yatırım İndirimi.....	55
7.8.1. Yatırım İndiriminin Tanımı ve Amacı	55
7.8.2. Yatırım İndiriminin Konusu ve Oranı	55
7.8.3. Yararlanma Koşulları	56
7.8.4. Yararlanacak Mükellefler	56
7.8.5. Yararlanamayacak Olanlar	57
7.8.6. Yatırım İndirimi Hesaplanmayacak İktisadi Kıymetler	57
7.8.7. İndirimin Başlangıcı ve Süresi	60
7.8.8. İndirim Konusu Kıymetlerin Satış ve Devri	61
7.8.9. Yatırım Konusu İktisadi Kıymetlerin Finansal Kiralama Yoluyla Edinilmesi	62
7.8.10. Mükelleflerin Eski ve Yeni Hükümlere Tabi İndirim Hakkının Bir Arada Bulunması	63
7.8.11. Yatırım İndiriminde Endeksleme	63
7.8.12. Yatırım İndirimi Uygulamasında YMM Tasdiki	64
7.9. Türk Uluslararası Gemi Siciline Kayıtlı Gemilerin İşletilmesinden ve Devrinden Elde Edilecek Kazançlara İlişkin İstisna	65
8. YILLIK BEYANNAMENİN VERİLMESİ VE GELİRİN TOPLANMASI.....	66

9. ZARARLARIN KARLARA TAKAS VE MAHSUBU	68
9.1.Genel Açıklama	68
9.2.Yurtdışı Faaliyetlerden Doğan Zararların Mahsubu	69
10.GEÇİCİ VERGİ	69
10.1. Geçici Verginin Mükellefleri	70
10.2. Geçici Vergi Kapsamına Girmeyen Kazançlar	70
10.3. Geçici Vergi Dönemleri	70
10.4. Geçici Vergiye Esas Kazancın Tespiti	71
10.5. Geçici Verginin Eksik Beyan Edilmesi	72
10.6. Geçici Vergi Beyannamesine Eklenecek Belgeler	72
11.YILLIK BEYANNAMEYE DAHİL EDİLEN KAZANÇ VE İRATLARDAN İNDİRİMLER	73
11.1. Sigorta Şirketlerine ve Bireysel Emeklilik Sistemine Ödenen Katkı Payları	73
11.2. Eğitim ve sağlık harcamaları	74
11.3. Sakatlık İndirimi	74
11.4. Bağış ve Yardımlar	75
11.5. Sınırlı İndirilecekler	75
11.6. Sınırsız İndirilecekler	75
11.7. Diğer Kanunlara Göre Tamamı İndirilecek Bağış ve Yardımlar ...	78
11.8. Sponsorluk Harcamaları	78
11.9. Araştırma ve Geliştirme Harcamaları	79
12.BEYANNAMEYE DAHİL EDİLECEK VE DAHİL EDİLMEYECEK GELİRLER	79
12.1.Yıllık Beyannameye Dahil Edilecek Gelirler	79
12.2. Beyannameye Dahil Edilmeyecek Gelirler	80
13. GELİR VERGİSİNDE MAHSUP VE İADELER	81
13.1. Mahsuben İade	82

13.2. Nakden İade.....	83
13.3. Tevkif Yoluyla Kesilen Vergilerin Geçici Vergiye Mahsubu.....	84
13.4. Geçici Verginin Mahsubu ve İadesi	84
13.5. Gelir ve Kurumlar Vergisi İle İlgili Vergi Hatalarından Kaynaklanan İade İşlemleri	86
14. VERGİ TARİFESİ	86
15. YILLIK BEYANNAMEDE TARH MUAMELELERİ.....	87
15.1. Tarh Yeri	87
15.2. Tarhiyatın Muhatabı	87
15.3. Vergilendirme Dönemi.....	88
15.4. Tarh Zamanı.....	88
16. YILLIK BEYANNAMEİN VERİLMESİ	89
16.1. Beyannamenin Verileceği Yer.....	89
16.2. Beyannamenin Verileceği Süre	89
16.2.1. Ticari Kazancın Basit Usulde Tespit Edilenlerin Yıllık Beyanı.....	89
16.2.2. Diğer Haller	89
16.2.3. Özellik Arz Eden Durumlar	90
16.2.3.1. Ölüm Hali.....	90
16.2.3.2. Memleketi Terk Hali	90
17. YILLIK BEYAN ESASINDA VERGİNİN ÖDENMESİ	90
17.1. Ticari Kazancın Basit Usulde Tespit Edilmesi Halinde.....	90
17.2. Diğer Haller	90
17.3. Diğer Ücretlerde Ödeme	90
18. BEYANNAMEYE EKLENECEK BİLDİRİM VE BELGELER	91
19. VERGİNİN ÖDENECEĞİ YER.....	91

20. BEYANNAME VERMEYENLERE	
UYGULANACAK YAPTIRIMLAR	91
21. BEYANNEMENİN DOLDURULMASINDA	
DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	92
21.1. Genel Hususlar	92
21.2. Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Ticari	
Kazançlardan İbaret Olan Mükelleflerin Yıllık Gelir Vergisi	
Beyannamesi Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar	93
22. BEYANNAMENİN DOLDURULMASINA İLİŞKİN ÖRNEKLER .	94
22.1. Basit Usulde Ticari Kazancın Beyanına İlişkin Örnekler.....	94
22.2. Gerçek Usulde Ticari Kazancın Beyanına İlişkin Örnekler	100

TİCARİ KAZANÇLARIN VERGİLENDİRİLMESİ REHBERİ

(BASİT USUL – GERÇEK USUL)

1.GİRİŞ:

Bu rehber, gelir unsurlarından ticari kazancın elde edilmesi, hesaplanması, diğer gelir unsurları ile bir arada değerlendirilmesi ve yıllık beyannameye aktarılması konusunda ilgili mevzuat esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu rehberde, gerçek usulde gelir vergisine tabi mükellefler ile basit usulde gelir vergisine tabi mükelleflerin 2005 takvim yılı gelirlerine ait yıllık gelir vergisi beyannamelerinin doldurulmasında geçerli olan had ve tutarlar dikkate alınmıştır.

2. GELİR VERGİSİNİN KONUSU

Gelir Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde gerçek kişilerin gelirlerinin gelir vergisine tabi olduğu belirtildikten sonra gelirin, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safî tutarı olduğu açıklanmıştır. Kanunun 2 nci maddesinde ise “gelire giren” kazanç ve iratlar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

- 1.Ticari kazançlar, (GVK. Md.37)
- 2.Zirai kazançlar, (GVK. Md.52)
- 3.Ücretler, (GVK. Md.61)
- 4.Serbest meslek kazançları, (GVK. Md.65)
- 5.Gayrimenkul sermaye iratları, (GVK. Md.70)
- 6.Menkul sermaye iratları, (GVK. Md.75)
- 7.Diğer kazanç ve iratlar. (GVK. Md.80)

Geniş Anlamda Gelir: bir kimsenin belli bir dönemde yaptığı tüketim toplamına o dönem içinde varlığında meydana gelen artışın eklenmesi suretiyle bulunan meblağdır.

Kazanç: Yalnız emekten veya emek ile sermayenin birleşmesinden elde edilen hasılattır. Bunlar; ücretler, ticari ve zirai kazanç, serbest meslek kazancı, sair kazanç ve iratlardır.

İrad: Nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerler ile mal ve hakların karşılığında elde edilen gelirlerdir. Bunlar; menkul ve gayrimenkul sermayeden elde edilen hasılatlardır.

Kanunun bu gruplara girecek gelir unsurları ile ilgili hükümlerinin sınırlandırıcı niteliği ağırlık taşımaktadır. Bu maddedeki gelir unsurlarından hiçbirisine girmesi mümkün olmayan gelir unsurları vergiye tabi tutulmamaktadır. Bir gelirin vergiye tabi tutulması için, Kanundaki 7 gelir unsurundan birine girmesi, ferdin sosyal hasılanın oluşumuna katkısı karşılığında elde edilmiş olması gerekmektedir.

3. GELİR VERGİSİNİN ESASLARI

3.1. Şahsi Olması: Gelir vergisi bakımından gerçek kişi, Medeni Kanun hükümleri (Md.28) çerçevesinde şahsiyet sahibi yani hak ve borçlara ehil olan insandır. Gerçek kişi bakımından medeni ehliyet veya yaşın gelir vergisine etkisi yoktur.

3.2. Yıllık Olması: Vergilemede gerçek kişiye ait olan gelirin bir yıllık tutarı gözönüne alınır. Bir yıllık dönemden takvim yılının anlaşılması gerekir. Takvim yılı, 1 Ocakta başlayıp 31 Aralıkta sona eren 12 aylık dönemdir. Faaliyetin kıst dönem olması bu durumu değiştirmez. Bir yıla ilişkin beyanname ertesi yılın Mart ayının onbeşinci günü akşamına kadar (geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olanlar için Şubat ayının onbeşinci günü akşamına kadar) verilmektedir. Bu hükmün istisnası ölüm ve memleketi terk halleridir. Gelir Vergisi Kanununun 92 nci maddesi hükmü uyarınca; takvim yılı içerisinde memleketi terk edenlerin beyannameleeri memleketi terke tekaddüm eden 15 gün, ölüm halinde ise ölüm tarihinden itibaren 4 ay içerisinde verilmektedir.

Örnek: Tuhafiyecilik faaliyeti ile uğraşan Bay (B) 15 Şubat 2005 tarihinde ölmüştür. Mükellefin 2004 ve 2005 takvim yılı yıllık gelir vergisi beyannameleri adı geçen varisleri tarafından ölüm tarihini izleyen 4 ay içerisinde (15 Haziran 2005 tarihine kadar) verilmesi gerekmektedir.

3.3. Safi Olması: Bir gelirin elde edilmesi ve kaynağının idamesi için yapılan giderlerin indirilmesinden sonra kalan tutardır. Her gelir unsuru itibarıyla indirilecek giderler Gelir Vergisi Kanununda ayrı ayrı belirtilmiştir.

3.4. Gerçek Olması: Gerçek gelirden kasıt, vergilemenin bazı belirtilere göre değil mükelleflerin gerçekten elde etmiş olduğu gelir üzerinden yapılmasıdır.

3.5. Genel Olması: Bir takvim yılı içinde gerçek kişiler tarafından elde edilen kazanç ve iratların tamamının toplanarak vergilendirilmesidir.

3.6. Elde Edilmiş Olması: Elde etme vergiyi doğuran olaydır. Gelir fiilen veya hukuken bir kişinin tasarruf edebildiği zaman elde edilmiş sayılır. Gelirin elde edilmesiyle vergiyi doğuran olay ortaya çıkar.

Gelir Vergisi Kanununda gelirin elde edilmesi “**tahakkuk**” ve “**tahsil**” esasına bağlanmıştır.

Tahakkuk Esası: Mahiyet ve tutarı itibarıyla hukuken o gelirin sahibi tarafından talep edilebilir olmasıdır.

Hukuki Tasarruf: Sahibinin gelir üzerinde talepte bulunma hakkının doğuşunu ifade eder.

Ekonomik Tasarruf: Ödemeyi yapacak olan tarafından gelirin sahibinin emrine amade kılınmasıdır. Talep edilebilir hale gelmesidir. Hukuki tasarruftan sonra ekonomik tasarruf gelir. Hukuki ve ekonomik tasarruf birlikte değerlendirilir.

Fiili Tasarruf (Tahsil Esası): Gelirin sahibinin mal varlığına dahil olmasını ifade eder.

4. GELİR VERGİSİNİN MÜKELLEFİ

Mükellef, vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu terettüp eden gerçek veya tüzel kişidir. Gelir Vergisi Kanunu, gelir vergisi mükelleflerini tam mükellef ve dar mükellef olmak üzere ikiye ayırmıştır.

Tam Mükellefiyet; Tam mükellef sayılan gerçek kişiler, Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler. (GVK. Md.3)

Dar Mükellefiyet; Türkiye’de yerleşmiş olmayan gerçek kişiler sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilirler. (GVK. Md.6)

4.1.Tam Mükellefiyet Esası

Gelir vergisi şahsa bağlı bir vergidir. Verginin mükellefi gerçek kişilerdir. Tam mükellefiyet şahsı esas alır. Mükellefiyeti Devletin egemen olduğu saha içerisinde tespit etmek gerekir.

Ancak, mükerrer vergilendirmeyi önlemek amacıyla yabancı ülkelerde, elde edilen kazanç ve iratlardan mahallinde ödedikleri benzeri vergiler, Türkiye’de tarh edilen gelir vergisinin yabancı ülkelerde elde edilen kazanç ve iratlara isabet eden kısmından indirilir. (GVK. Md.123)

Gelir Vergisi Kanununun 3. maddesine göre Türkiye’de yerleşmiş olanlar tam mükellefiyete tabidirler. Bir gerçek kişinin Türkiye’de yerleşmiş sayılması için, ikametgahının Türkiye’de bulunması veya bir takvim yılı içinde Türkiye’de devamlı olarak altı aydan fazla oturması gerekir. Ancak, geçici ayrılmalar bu süreyi etkilemez. (GVK. Md.4)

Türkiye’de yerleşmenin bir ölçüsü olan ikametgah, Medeni Kanunun 19. maddesine göre, bir kimsenin yerleşmek niyetiyle oturduğu yerdir. Uyuğu ne olursa olsun bir gerçek kişinin Türkiye’de yerleşme maksadıyla bir ikametgahı saptandığı takdirde ayrıca başka nitelik ve koşullar aranmaksızın, bu gerçek kişi Türkiye’de yerleşmiş sayılacaktır.

Aşağıda yazılı gerçek kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler. (GVK. Md.3)

1. Türkiye’de yerleşmiş olanlar.

2. Resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup, adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları (Bu gibilerden bulundukları memleketlerde elde ettikleri kazanç ve iratları dolayısıyla gelir vergisine veya benzeri bir vergiye tabi tutulmuş bulunanlar mezkur kazanç ve iratları üzerinden ayrıca vergilendirilmezler.)

4.1.1. Türkiye’de Yerleşme

1. İkametgahı Türkiye’de bulunanlar (İkametgah, Türk Medeni Kanununun 19 uncu ve müteakip maddelerinde yazılı olan yerlerdir),

2. Bir takvim yılı içinde Türkiye’de devamlı olarak altı aydan fazla oturanlar (Geçici ayrılmalar Türkiye’de oturma süresini kesmez.).

Örnek: Alman vatandaşı Bay (Y), 2004 Aralık ayında Türkiye’ye gelmiş ve 2005 Mayıs ayında Türkiye’den ayrılmıştır. Bay (Y), bir takvim yılı içinde Türkiye’de altı aydan fazla oturmadağı için dar mükellefiyet esasına göre vergilendirilecektir.

Örnek: Aynı Alman vatandaşı eğer Türkiye’de ikamet etse ve yukarıdaki sürelerle bağlı kalarak Türkiye’den ayrılseydi, ikametgahı Türkiye’de olduğı için tam mükellefiyet esasına göre vergilendirilecekti.

4.1.2. Yerleşme Sayılmayan Haller

Aşağıda yazılı yabancılar memlekette altı aydan fazla kalsalar dahi, Türkiye’de yerleşmiş sayılmazlar: (GVK. Md.5)

1. Belli ve geçici görev veya iş için Türkiye’ye gelen iş, ilim ve fen adamları, uzmanlar, memurlar, basın ve yayın muhabirleri ve durumları bunlara benzeyen diğerkimselerle tahsil, tedavi, istirahat veya seyahat maksadıyla gelenler,

2. Tutukluluk, hükümlülük veya hastalık gibi elde olmayan sebeplerle Türkiye’de alıkonulmuş veya kalmış olanlar.

4.2. Dar Mükellefiyet Esası

Türkiye’de yerleşmiş sayılmayan gerçek kişiler dar mükellefiyet esasında vergilendirilirler. Dar mükellef sayılan gerçek kişiler, sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilirler. (GVK.Md.6) Dar mükellefiyette gelirden hareket edilir. Yurt dışında çalışan Türk işçileri dar mükellef kapsamında değerlendirilmektedir.

Örnek: Belçika vatandaşı olan Bay (D) Türkiye’ye gezi maksadıyla gelmiş arızı kazanç elde etmiştir. Bay (D) dar mükellef kapsamında değerlendirilerek sadece elde ettiği arızı kazancını beyan edecektir. Bay (D)’nin elde ettiği kazanç için bu kazancın iktisap edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde faaliyetin yapıldığı yerin vergi dairesine münferit beyanname vermesi ve bu sürede söz konusu vergiyi ödemesi gerekmektedir.

5. TİCARİ FAALİYET ve TİCARİ KAZANCIN TANIMI

Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde; “her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır” denilmektedir.

Ancak, GVK’da ticari ve sınai faaliyetlerin neler olduğu tanımlanmamış, sadece genel bir kapsam belirtilmiştir. Söz konusu kavramlara açıklık getirmek amacıyla Türk Ticaret Kanunundan (TTK) yararlanılmaktadır.

TTK’nun 3 üncü maddesinde “ticari işler” başlığı altında; “ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer bir müesseseyi ilgilendiren muamele, fiil ve işlerin ticari işler” olduğu belirtilmekte, ayrıca aynı Kanunun 11 inci maddesinde; “ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer müesseseler ticari işletme sayılır” denilmektedir.

5.1. Ticari Faaliyetin Kapsamı

GVK’nun 37 nci maddesinde 7 bent halinde sayılan ticari faaliyetten elde edilen kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiştir.

Bunlar;

1. Maden, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri ile tuğla ve kiremit harmanlarının işletilmesinden;

2. Coberlik işlerinden (Coberlik; borsaya kayıtlı olarak ve kendi nam ve hesabına hisse senedi ve tahvil alım satımı yapılmasıdır);

3. Özel okul ve hastanelerle benzeri yerlerin işletilmesinden;

4. Gayrimenkullerin alım satım ve inşa işleriyle devamlı olarak uğraşanların bu işlerinden;

5. Kendi nam ve hesaplarına menkul kıymet alım-satımı ile devamlı olarak uğraşanların bu faaliyetlerinden;

6. Satın alınan veya trampa suretiyle iktisap olunan arazinin iktisap tarihinden itibaren 5 yıl içinde parsellenerek bu müddet içinde veya daha sonraki yıllarda kısmen veya tamamen satılmasından elde edilen kazançlar;

7. Dış protezciliğinden elde edilen kazançlar.

Ayrıca, kollektif ortaklıklarda ortakların, adi veya eshamlı komandit ortaklıklarda komandite ortakların, ortaklık karından aldıkları paylar şahsi ticari kazanç hükmündedir.

5.2. Ticari Faaliyetin Özellikleri

Bir faaliyetin ticari faaliyet olarak değerlendirilebilmesi için taşınması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Bunlar;

- Emek-Sermaye Özelliği,
- Devamlılık Özelliği,
- Organizasyon Özelliği,
- Hacim Özelliği,
- Gelir ve Kazanç Elde Etme Özelliği.

Emek-Sermaye Özelliği

Ticari faaliyet sermaye ve emek organizasyonuna dayanmaktadır. Yapılan bir faaliyetin ticari faaliyet olarak değerlendirilmesi için öncelikle söz konusu faaliyetin ifasının sermaye ve emeğe dayanıyor olması gerekmektedir. Sadece sermayeye bağlı olarak doğan gelir unsurları, menkul sermaye iradı ve gayrimenkul sermaye iradı; emeğe bağlı olarak doğan gelir unsurları, ücret ve serbest meslek kazancı olup, ticari ve zirai kazançlar emek ve sermaye karışımı bir kaynağa bağlı olarak doğar.

Devamlılık Özelliği

Yapılan faaliyetin ticari faaliyet olarak kabul edilebilmesi için faaliyetin devamlı olması gerekmektedir. Devamlılığın tespitinde devamlılık kasıt ve niyetinin bulunması yeterli bir unsurdur.

Arızı olarak yapılan bir faaliyet ise ticari faaliyet değil diğer kazanç ve iratlar olarak değerlendirilecektir. Ayrıca, bir takvim yılı içerisinde birden fazla tekrarlanan veya birden fazla takvim yılında tekrarlanan işlemlerde de devamlılık kasıt ve niyetinin olduğu varsayılacaktır.

Organizasyon Özelliği

Gerçek kişiler tarafından yürütülen faaliyetler sonucu elde edilen gelirlerin ticari kazanç olarak değerlendirilmesi için söz konusu gelir getirici faaliyetlerin bir organizasyon dahilinde yapılmış olması gerekmektedir. Organizasyonun varlığı bazı emarelerin gerçekleşmesine bağlıdır. Bunlar;

- İşyeri açma,
- İşçi çalıştırılması,
- Ticaret siciline kaydolunması,

ve benzeri emarelerdir.

Hacim Özelliği

TTK'nun 13 üncü maddesinde; “Aşağıdaki işleri görmek üzere açılan bir müessesenin işlerinin hacim ve ehemmiyeti ticari bir müesseseyi gerektirdiği ve ona ticari veya sınai bir müessese şekil ve mahiyetini verdiği takdirde bu müessese de ticari işletme sayılır.” denilmektedir.

Bir müessesenin, yukarıda yer alan madde hükmü uyarınca ticari ve sınai bir müessese şekil ve mahiyetinde olup olmadığının tespit edilebilmesi için bazı kıstaslardan yararlanılmaktadır.

Bunlar;

- Gelir getirici faaliyetin devamı için işyerinin, deposunun ve hizmet yerinin olması,
- Söz konusu faaliyetin ticaret ünvanı altında yapılması,
- Ticari yardımcılardan yararlanılması,
- Ticari amaçlı haberleşmenin kullanılması,

- Reklam yapılması,
- Tabela alınması.

Gelir ve Kazanç Elde Etme Özelliği

Bir müesseseye ticari olma özelliği veren en önemli ölçütlerden biri de organizasyonu kuran kişi veya kişilerin bir gelir ve kazanç elde etme kasıt ve niyetiyle hareket etmesidir. Böyle bir gaye yoksa ticari faaliyetten bahsedilemez.

5.3. Ticari Kazancın Elde Edilmesi

Ticari kazancın elde edilmesi, “tahakkuk” esasına bağlanmıştır. Elde etmenin gerçekleşmesi için, ticari işlemin eksiksiz olarak yerine getirilmiş olması gerekir. Kısaca, mükellefin ticari kazancının tespitinde, sadece tahsil edilen gelirleri anlamamak gerekir. Gelirin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmesi, alacaklıları açısından, tahakkukun gerçekleştiğini ifade eder. Bu durumda vergiyi doğuran olay da ortaya çıkmış sayılır.

Gayrimenkul satışlarında satış aktinin yapılması ve satılan gayrimenkulün alıcıya teslimi (ekonomik tasarrufun alıcıya bırakılması) ticari kazancın tahakkuk esasında elde edilmesi için yeterli sayılmaktadır. Gayrimenkul satışı, tapu siciline tescile bağlı olmaksızın, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmektedir. Dolayısıyla satıştan doğan gelirin, satış aktinin yapıldığı ve gayrimenkulün alıcıya teslim edildiği hesap dönemi ticari kazancına dahil edilerek beyan edilmesi gerekmektedir.

5.4. Şahıs Şirketlerinin Gelir Vergisi Karşısındaki Durumu

Şirket ortaklarının gelir vergisi karşısındaki durumları, ortağı bulundukları şirketin, şahıs ya da sermaye şirketi olmasına göre farklılık gösterir.

Sermaye şirketleri ile kooperatifler, iktisadi kamu müesseseleri, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları, Gelir Vergisi Kanunu kapsamı dışında bırakılmışlardır. Bunların sağladıkları kazançlar “kurum kazancı” olarak kurumlar vergisine tabi tutulmuştur. (İş ortaklığında mükellefiyet şekli ortakların isteğine bırakılmıştır.)

Şahıs Şirketleri

- a) Adi Şirketler,
- b) Kollektif Şirketler,
- c) Adi Komandit Şirketler.

GVK'nun 37 nci maddesinde kollektif şirketlerde ortakların, adi ve eshamlı komandit şirketlerde komandite ortakların, ortaklık karından aldıkları payların da GVK'nun 66 ncı madde hükmü (serbest meslek faaliyetinde bulunan kollektif ve adi şirketlerde ortaklar, adi komandit şirketlerde komanditeler bu işleri dolayısıyla serbest meslek erbabı sayılırlar) saklı kalmak şartı ile şahsi ticari kazanç hükmünde olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, şahıs şirketlerinin ortakları gelir vergisi mükellefi olmalarına rağmen, katma değer vergisi ve gelir vergisi stopajı açısından ortaklık sorumlu tutulmaktadır.

Adi Şirketler

Adi şirketler; Borçlar Kanununda düzenlenmiş olup, birden fazla gerçek kişinin ortak bir amaca erişmek için bir araya gelmeleri ile ortaya çıkar ve TTK'da düzenlenmiş bulunan ticaret şirketlerinin niteliklerini haiz olmayan, bununla beraber özel kanunla kurulmuş olmayan şirketlerdir.

Ticari faaliyette bulunan adi ortaklıklarda ortakların payına düşen kazançlar ayrı ayrı ticari kazanç sayılmıştır. Ortaklar kendi paylarına düşen karlarını ayrı ayrı beyan etmek zorundadırlar.

Adi ortaklıklarda ortaklar, basit usulde gelir vergisine tabi olabileceği gibi ikinci sınıf tüccar olarak işletme hesabı defteri veya birinci sınıf tüccar olarak bilanço esasına göre de defter tutabilirler.

Kollektif Şirketler

TTK'nun 153 üncü maddesinde hüküm altına alınan kollektif şirket, gerçek kişilerin ortak olabildiği ve üçüncü şahıslara karşı şirket borçlarından dolayı ortaklarının sınırsız sorumlu olduğu şirketlerdir.

Kollektif şirketlerin özellikleri:

- Ticari bir işletmenin işletilme maksadının olması,
- Bir ticaret ünvanının bulunması,
- Ortakların gerçek kişilerden oluşması,
- Şirket ortaklarına karşı ortakların sınırsız sorumlu olması.

Kollektif şirketler, tüzel kişiliğe sahip ayrı varlıklar olmalarına rağmen gelir vergisi yönünden bu tüzel kişilik dikkate alınmamış, doğrudan doğruya şirketin ortağı olan gerçek kişiler vergiye muhatap tutulmuşlardır. Bu bakımdan, Gelir Vergisi Kanunu karşısında, kollektif şirket ortağının kişisel teşebbüs sahibi olan mükelleflerden farkı yoktur.

Vergi Usul Kanunu, kollektif şirketleri birinci sınıf tüccar saymış bulunduğundan, bunlar iş hacmi ve sair hususlara bakılmaksızın bilanço usulüne göre defter tutmak zorundadırlar. Ayrıca, şirket ortaklarının aldıkları kar payları ticari kazanç sayılmaktadır.

Adi Komandit Şirketler

TTK'nun 243 üncü maddesinde düzenlenmiş olan adi komandit şirketler “ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek maksadıyla kurulan ve şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortaklarının sorumluluğu koydukları sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket komandit şirkettir.”

Sınırsız sorumlu ortaklar komandite ortak, koydukları sermaye ile sınırlı sorumlu olan ortaklar ise komanditer ortak olarak adlandırılırlar.

Komanditer ortakların şirket kazancından aldıkları pay, vergisi tevkif suretiyle alınmamış menkul sermaye iradı, komandite ortakların payı ise ticari kazançtır.

Kollektif şirketler gibi adi komandit şirketlerde birinci sınıf tüccar sıfatıyla bilanço esasına göre defter tutarlar ve tarımsal faaliyette bulunsalar dahi kazancın saptanmasında, GVK'nun ticari kazançlara ilişkin hükümlerine tabi olurlar.

6. TİCARİ KAZANCIN TESPİT ŞEKİLLERİ

Ticari kazanç elde eden mükellefler Gelir Vergisi Kanununa göre iki gruba ayrılırlar,

- Esnaf muaflığından yararlanan ve gelir vergisine tabi olmayanlar.
- Esnaf muaflığından yararlanmayan ve gelir vergisine tabi olanlar.

Gelir vergisine tabi olan ticaret ve sanat erbabı ise kazancın tespit usulü bakımından ikiye ayrılmaktadır.

- Basit usulde gelir vergisine tabi olanlar,
- Gerçek usulde gelir vergisine tabi olanlar.

Basit usulde vergilendirme, gerçek usulde vergilendirmeye göre bir takım avantajlara sahiptir.

Basit usulde vergilendirmenin sağladığı bazı avantajlar şunlardır.

- Defter tutulmamaktadır,
- Vergi Tevkifatı yapılmamakta ve muhtasar beyanname verilmemektedir,
- Geçici vergi ödenmemektedir,
- Alınan ve verilen belgelerin kayıtları mükelleflerin bağlı oldukları meslek odalarındaki bürolarda tutulmaktadır. Ancak, isteyen mükellefler kayıtlarını hiçbir yerden izin almadan kendileri tutabilecekleri gibi meslek mensuplarına da tutturabilmektedirler,
- Basit Usulde vergilendirilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisna tutulmuştur,
- Ticari kazancın tespitinde amortismanı tabi iktisadi kıymet alışları ve satışları dikkate alınmamaktadır.

6.1. Basit Usulde Vergileme

6.1.1. Kimler Basit Usulde Vergilendirilecektir

Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesine göre; 47 ve 48 inci maddelerinde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur.

Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinde yazılı faaliyetlerde bulunanlar, basit usulün şartlarını taşıyalar dahi basit usulde vergilendirmeden yararlanamazlar.

6.1.2. Basit Usule Tabi Olmanın Şartları

- Genel şartlar
- Özel şartlar

Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartları

GVK'nun 47 nci maddesinde basit usule tabi olmanın genel şartları belirtilmiştir.

Bunlar;

1. Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak, (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde, iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.)
2. İşyeri mülkiyetinin iş sahibine ait olması halinde, emsal kira bedeli, kiralınmış olması halinde, yıllık kira bedeli toplamı büyükşehir belediye sınırları içinde (01.01.2005 tarihinden itibaren 3.200 YTL, 01.01.2006 tarihinden itibaren 3.500 YTL.) diğer yerlerde (01.01.2005 tarihinden itibaren 2.300 YTL. 01.01.2006 tarihinden itibaren 2.500 YTL.) yi aşmaması.
3. Ticari, zirai veya mesleki faaliyetler dolayısıyla gerçek usulde gelir vergisine tabi olmamak.

Basit Usule Tabi Olmanın Özel Şartları

GVK'nun 48 inci maddesinde basit usule tabi olmanın genel şartları belirtilmiştir.

Bunlar;

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanların yıllık alımları tutarının (01.01.2005 tarihinden itibaren 47.000 YTL, 01.01.2006 tarihinden itibaren 50.000 YTL.) veya yıllık satışları tutarının (01.01.2005 tarihinden itibaren 66.000 YTL, 01.01.2006 tarihinden itibaren 72.000 YTL.) yi aşmaması.
2. (1) numaralı bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşanların bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatının, (01.01.2005

tarihinden itibaren 23.000 YTL, 01.01.2006 tarihinden itibaren 25.000 YTL.) yi aşmaması.

3. (1) ve (2) numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde, yıllık satış tutarı ile iş hasılatı toplamının (01.01.2005 tarihinden itibaren 47.000 YTL, 01.01.2006 tarihinden itibaren 50.000 YTL.) yi aşmaması.

Milli piyango bileti, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kar hadleri emsallerine nazaran bariz şekilde düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için, bu maddenin (1) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı hadler yerine ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Maliye Bakanlığı'nca belirlenecek alım satım hadleri uygulanır.

Yukarıda yer alan maddelerin ticaretini yapanların **2005 yılında basit usulden yararlanmaları için** alış satış ve hasılat hadleri 28 seri Nolu Gelir Vergisi sirküleri, **2006 yılında basit usulden yararlanmaları için** alış satış ve hasılat hadleri 41 ve 43 Nolu Gelir Vergisi sirküleri ile belirlenmiştir.

6.1.3. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar

GVK'nun 51 inci maddesine göre aşağıda yazılı olanlar, basit usulden faydalanamazlar:

1. Kollektif şirket ortakları ile, komandit şirketlerin komandite ortakları;
2. İkrizat işleriyle uğraşanlar;
3. Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar;
4. GVK'nun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar;
5. Sigorta prodüktörleri;
6. Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut edenler;
7. Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar;
8. Tavassut işi yapanlar (dayıbaşılar hariç);

9. Maden işletmeleri, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları işletenler;
10. Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işleticileri, (Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka on dört ve daha aşağı oturma yeri olan ve insan taşımaya mahsus motorlu kara taşıtları ile yolcu taşıyanlar hariç);
11. Maliye Bakanlığınca teklif edilen ve Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dahil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları (mücvir alanlar dahil), belediyelerin nüfusları, yöreler itibarıyla veya sabit bir işyerinde faaliyette bulunulup bulunulmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gerekli görülenler.

Bu yetkiye istinaden çıkarılan 8/5521 sayılı, 92/2683 sayılı ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile bir kısım mükellefler gerçek usulde vergilendirilme kapsamına alınmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararları İle Gerçek Usule Alınan Mükellefler

▪ 95/6430 Sayılı BKK İle Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye istinaden yayımlanan 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum, Diyarbakır ve Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler hariç) mücvir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde aşağıda belirtilen faaliyetleri yapan mükellefler, 01.05.1995 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilme kapsamına alınmıştır.

- a) Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar,
- b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar,
- c) İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar,
- d) Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar,
- e) Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler,
- f) Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler.

Bu mükellefler, basit usulden yararlanmaya ilişkin genel ve özel şartları taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Ancak, Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde yer alan esnaf muaflığına ilişkin şartları topluca taşıyanlar, 95/6430 sayılı kararname kapsamına girmediklerinden, esnaf muaflığından yararlanabilmektedirler.

Bu kararın uygulanmasında, mükelleflerin faaliyette bulundukları yörelerin ekonomik özellikleri, işyerlerinin durumu ve iş hacimleri de dikkate alınmaktadır.

2004/8269 sayılı kararname ile yapılan değişiklik sonucu, 5216 sayılı kanun ile büyükşehir belediye sınırları içine alınan yerlerden nüfusu 30.000’den az olan yerlerde yukarıda sayılan işlerle uğraşan mükellefler basit usulde vergilendirilmeye devam edeceklerdir.

Diğer yandan, büyükşehir belediye sınırları içine talebe bağlı olarak alınan köylerin bir ilçe veya ilk kademe belediyesine katılımıyla 30.000’den az nüfuslu olan bu yerlerin nüfusunun 30.000’in üzerine çıkması halinde, bu yerlerde 95/6430 sayılı kararnamede belirtilen faaliyetlerde bulunan ve basit usulde vergilendirilen mükellefler basit usule tabi olmanın şartlarını kaybederler. İzleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

▪ **8/5521 Sayılı BKK İle Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler**

Zirai mahsul satın alarak bu mahsulleri kısmen veya tamamen tüketici dışında kalanlara satan ticaret erbabı 8/5521 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.01.1983 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır.

Canlı hayvan alım-satımı faaliyeti anılan kararname kapsamında değerlendirildiğinden, bu şekilde faaliyette bulunan mükellefler gerçek usulde vergilendirilecektir.

Zirai mahsulün toptancı hallerinden veya ticari faaliyette bulunan sebze komisyoncularından sonraki teslim aşamaları 8/5521 sayılı kararname kapsamında kalmamaktadır.

▪ 92/2683 Sayılı Kararname İle Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

Her türlü televizyon, video, radyo, teyp, müzik seti, disk-çalar, kamera, bilgisayar, soğutucu, çamaşır ve bulaşık makinası, elektrikli süpürge, elektronik müzik aletleri, elektrikli dikiş makinası ile elektrikle çalışan benzeri eşyaların alım-satımı ve üretimi ile uğraşan mükellefler 92/2683 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır.

Kararnamede yazılı malların yanında, diğer mal ve hizmetleri satan mükellefler de gerçek usulde vergilendirilmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen elektrikle çalışan benzeri eşyalar ibaresinden, doğrudan elektrik enerjisiyle çalışan veya elektrikle şarj edildikten sonra çalışan emtianın anlaşılması gerekmektedir.

Bu kararnamede belirtilen emtianın alım-satımı yoluyla ticaretinin yapılmasında, eski, yeni veya kullanılmış olma ayrımına gidilmeksizin, kararnamede yer alan emtiaların ticaretini yapanlar ile belirtilen işlerle uğraşan bütün mükellefler girmektedir.

Örnek:

Muğla ilinde ikinci el cep telefonu alım-satımı faaliyetinde bulunan Tarık Koç'un bu faaliyeti, 92/2683 sayılı kararname kapsamında kaldığından bu mükellef gerçek usulde vergilendirilecektir.

6.1.4. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları

Ortaklıkların basit usule tabi olup olmadığının tespitinde, GVK'nun 48'inci maddesinde yazılı iş hacmi ölçüleriyle 47'inci maddesinde yazılı yıllık kira bedelleri toplu olarak, diğer koşullar ortakların her biri için tek tek aranır.

Ortaklıklarda, ortakların birinin gerçek usule tabi olması diğer ortakları da gerçek usule tabi hale getirir.

Adi ortaklık halinde çalışanların aynı zamanda şahsi bir işle de iştirak etmeleri durumunda tespit, GVK'nun 47'nci maddesinin 2 numaralı bendi ile 48'inci maddesinde yer alan ölçülerden şahsi işine ait olanlara, ortaklıklardan payına düşen kısmın ilave edilmesiyle yapılır.

Bir mükellefin birden fazla ortaklıkta hissesinin bulunması durumunda, ortaklıklardaki paylarına düşen işyeri kirası ve iş hacmi ölçüleri tek tek toplanır ve böylece basit usulden yararlanabilme şartlarının aşıp aşılmadığı tespit edilir.

Örnek:

Bay (A), Muğla’da Bay (B) ile Adi ortaklık kurmuştur. Bay (A) nın hissesi %50, Bay (B) nin hissesi %50 dir. Ortaklığa ait işyeri kira tutarı 01.01.2005 tarihi itibarıyla 1.500 YTL olup, 2005 yılındaki alışları 50.000 YTL, satışları ise 62.000 YTL dir. Ayrıca Bay (A) nın kendine ait işletmesi nedeniyle 1.200 YTL kira ödemesi, 39.000 YTL mal alışı bulunmaktadır.

Bay (A) nın ortaklıktan payına 750 YTL kira düşmektedir. Kendi işyerinin yıllık kirası 1.200 YTL olup ikisinin toplamı 1.950 YTL olduğundan yıllık kira tutarı bakımından basit usulün şartlarına haizdir.

Bay (A) ya ortaklık alışlarında 25.000YTL düşmektedir. Kendi işletmesindeki alışları 39.000 YTL dir. İkisinin toplamı 64.000 YTL olup, (2005 yılı için belirlenen 47.000 YTL lik haddi aştığından) Bay (A), 48 inci maddede belirtilen şartları ihlal etmiştir.

Bay (A), 31.12.2005 tarihi itibarıyla basit usule tabi olmanın şartlarını kaybettiğinden, 2006 vergilendirme döneminden itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

Ortaklığın devam etmesi halinde, bay (B) nin kazancıda, ortağının kazancı gerçek usulden vergilendirildiğinden, hadleri aşp aşmadığına bakılmaksızın 2005 yılından itibaren gerçek usulden vergilendirilecektir.

6.1.5. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti

Basit usulde ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler ve satılan malların alış bedelleri arasındaki müspet farktır. Bu fark, faaliyetle ilgili olarak alınması ve verilmesi mecburi olan alış ve giderler ve hasılatlara ilişkin belgelerde yazılı tutarlara göre hesaplanacaktır.

Kazancın bu şekilde tespiti sırasında emtia ticareti ile uğraşanlarca;

- Hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri hasılat,
 - Hesap dönemi başındaki emtia mevcudunun değeri giderlere,
- ilave edilecektir.

Ancak, kullanılan sabit kıymetler gider yazılmayacak ve üzerlerinden amortisman hesaplanmayacaktır.

Kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin defter tutma yükümlülükleri bulunmamaktadır. Bu mükellefler, kazancın tespiti ve Vergi Usul Kanununun defter tutma hükümleri hariç, bildirme, vesikalar, muhafaza, ibraz diğer ödevler ceza hükümleri ile bu Kanun ve diğer kanunlarda yer alan ikinci sınıf tüccarlar hakkındaki hükümlere tabidirler.

6.1.6. Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş

Basit usule tabi olmanın genel ve özel şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, **ertesı takvim yılı başından** itibaren gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Basit usulün şartlarına haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler bu talepleri doğrultusunda **takip eden ay başından veya izleyen takvim yılı başından**, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

Yapılan denetimlerde basit usulde vergilendirilen mükelleflerden sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri veya kullandıkları tespit edilenler basit usulden yararlanamazlar. Bu hususun kendilerine tebliğ tarihini takip eden aybaşından itibaren işletme hesabı esasına göre defter tutmak kaydı ile gerçek usulde vergilendirilirler.

Herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilecek olanlar ve gerçek usulde vergilendirilen mükellefler, bir daha hiçbir şekilde basit usulden yararlanamazlar. Daha önce gerçek usulde vergilendirilmekte iken işini terk eden mükellefler bu tarihten sonra işe başlamaları halinde yine gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Gerçek usulde vergilendirilen kişilerin aynı türden iş yapan eş ve çocukları da bu faaliyetleri nedeni ile basit usulden yararlanamazlar.

Örnek

Tokat ili sınırları içerisinde öteden beri bakkallık faaliyetinde bulunan ve gerçek usulde vergilendirilen Bay (A), bu faaliyetini 2002 yılında terk etmiştir. Bu mükellef, herhangi bir faaliyeti nedeniyle yeniden mükellefiyet tesis ettirmesi halinde, GVK'nun 46 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan, “herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilecek olanlar ve gerçek usulde vergilendirilen mükellefler bir daha hiçbir şekilde basit usulden yararlanamazlar” hükmü uyarınca basit usulden yararlanamayacağından, gerçek usulde vergilendirilecektir.

6.1.7. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Belge Düzeni

6.1.7.1. Kullanılacak Belgeler

Basit usulde vergilendirilen mükellefler, hasılatları ile ilgili olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura, perakende satış vesikaları ve ilgili mevzuatta sayılan diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorundadırlar.

6.1.7.2. Belge Temini

- Basit usule tabi mükelleflerin kullandıkları belgeler ve zarflar sadece Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) tarafından bastırılmaktadır.
- Bu mükelleflerin kayıtları ister odalar bünyesinde oluşturulan muhasebe bürolarında tutulsun, ister kendileri tutsun, belgelerini bağlı oldukları oda veya birlikten temin edeceklerdir.
- Mükelleflerin bulunduğu yerde bağlı oldukları oda veya birlik yoksa veya bulunduğu yerde bağlı olacağı oda veya birlik kurulmamış ise; en yakın oda veya birliğe veya karma odaya kayıt yaptıracaktır. Belgelerini de kayıt yaptırdığı bu odadan temin edeceklerdir.
- Basit usulde vergilendirme kapsamında bulunup, meslek odalarına üye kayıtları yapılamayan, traktörle nakliyecilik yapanlar, hususi oto ile ticari faaliyette bulunanlar, biçer döver işletmecileri ile inşaat ustaları gibi mükellefler, kullanacakları belgeleri ikinci sınıf tüccarların tabi oldukları esaslar çerçevesinde (anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle) temin edebilmektedirler. Anılan mükellefler, diledikleri takdirde kullanacakları belgeleri faaliyette bulundukları yerdeki herhangi bir oda veya birlikten de temin edebilmektedirler.

6.1.7.3. Kayıtların Tutulması

- Basit usule tabi mükelleflerin kayıtları, bağlı oldukları oda veya birlikler bünyesinde kurulan muhasebe bürolarında tutulmaktadır. Bu bürolarda 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış yeterli sayıda meslek mensubunun çalıştırılması zorunludur.
- İsteyen mükellefler, kayıtlarını hiçbir izne gerek olmadan kendileri de tutabilmektedir. Bu takdirde, vergilendirme ile ilgili ödevlerin tamamı kendilerince yerine getirilecektir. İsteyen mükellefler ise kayıtlarını meslek mensubuna da tutturabilirler.
- Mükellefler, satış ve hizmetleri için düzenledikleri hasılat belgelerini bir zarfta, faaliyetleri ile ilgili olarak mal ve hizmet alışları ile giderleri için aldıkları gider belgelerini başka bir zarfta toplayıp saklayacaklardır. Kayıtları odalarda tutulan mükellefler ise her aya ait

zarfları izleyen ayın 10'una kadar kaydının tutulduğu büroya teslim edeceklerdir.

- Mükelleflerden zarf içinde alınan belgeler bürolarda işletme hesabı defterinin gelir ve gider sayfalarındaki işlem başlıkları esas alınarak bilgisayar ortamına aktarılacaktır. Bu belgeler cari yıl sonuna kadar bürolarda saklanacaktır.

6.1.7.4. Belge Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslar

Basit usulde vergilendirilen mükellefler ikinci sınıf tüccarların tabi olduğu usul ve esaslar dahilinde belge düzenlemek durumundadırlar.

Ancak;

Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesindeki yetkiye istinaden, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin yeni düzenlemeye intibak edebilmeleri ve gerekli hazırlıkları yapabilmeleri için;

- Belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri,
- Düzenlenen faturanın alıcıya ilişkin bilgiler yerine "... tarihli toplam hasılat" ibaresinin yazılması,

şeklinde kolaylık sağlanmış ve konuya ilişkin açıklamalar 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılmıştır.

Söz konusu uygulama aynı usul ve esaslar dahilinde 41 seri No'lu Gelir Vergisi Sirküleri ile 31.12.2006 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu imkandan yararlanmak isteyen mükellefler, müşterilerinin istemeleri halinde fatura veya perakende satış vesikası (dolmuş işletenler hariç) vermek zorundadırlar.

6.1.7.5. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması

Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin Ödeme Kaydedici Cihazları kullanan mükelleflerin basit usulden faydalanamayacağına ilişkin 11 numaralı bent hükmü, 4444 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle 14.08.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırıldığından, basit usulde vergilendirilen mükelleflerden isteyenler, bu tarihten itibaren ödeme kaydedici cihaz kullanabileceklerdir.

6.1.7.6. İktisadi Kıymetlerin Satışında Belge Düzenlenmesi

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin taşıt ve diğer sabit kıymetlerini satmaları dolayısıyla fatura düzenleme yükümlülükleri

bulunmamaktadır. Bu mükelleflerce yapılan taşıt satışlarının noter satış sözleşmesi ile, diğer sabit kıymet satışlarının ise gider pusulası düzenlenerek tevsik edilmesi mümkündür.

6.1.7.7. Belgelerin İptali

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden işlerini terk edenlerin kullanmadıkları belgelerin iptal işlemleri, belgeleri veren oda veya birliklerce yapılmaktadır. Belgelerini anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle temin eden mükelleflerin belgelerinin iptali, vergi dairelerince yapılmaktadır.

İşini terk edenlerden, söz konusu belgeleri ibraz edemeyenler ile eksik belge ibraz edenler veya belgelerini kaybettiğini bildiren mükelleflerin durumu, belgeyi veren oda veya birliklerce düzenlenen tutanak ile tespit edilecektir. Bu mükellefler hakkında ikinci sınıf mükelleflerde olduğu gibi bir taraftan usulsüzlük cezası kesilirken, diğer taraftan dönem vergi matrahlarının tespiti için takdir komisyonuna sevk edilir.

6.1.7.8. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin, bir takvim yılı içinde aldıkları mallara ve hizmetlere ait alış belgeleri ve yaptıkları giderler ile hasılat belgeleri kayıtlarının tutulduğu bürolarda muhafaza edilecektir. Cari takvim yılına ilişkin belgelerin ibrazı da bu bürolardan talep edilecektir.

Cari takvim yılı kayıtlarının tutulması ve vergilendirmeye ilgili tüm ödevler bürolarca yerine getirilecektir. Yıllık beyannamenin verilmesinden sonra o yıla ilişkin belgeler muhafaza edilmek üzere mükellefe teslim edilecektir. Teslim alınan belgeler, ilgili bulundukları yılı takip eden takvim yılı başından başlayarak 5 yıl süre ile mükelleflerce muhafaza edilecektir.

6.1.7.9. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Düzenlediği veya Kullandığı Tespit Edilen Mükelleflerin Durumu

Basit usule tabi ticaret erbabından, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren ikinci sınıf tüccarlara ilişkin hükümlere tabi olurlar.

6.1.7.10. Basit Usule Tabi Mükelleflerce Düzenlenen Belgelerin Vergi İadesi ve Özel Gider İndirimi Karşısındaki Durumu

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerce düzenlenen fatura ve fatura yerine geçen belgeler, 2978 sayılı Vergi İadesi Hakkında Kanunu uyarınca vergi iadesine ve Gelir Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca vergi indirimine konu harcama belgesi olarak kabul edilecektir.

6.1.8. Basit Usule Tabi Mükelleflerin Yanında Çalışanların Durumu

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kendi işyerlerinde bilfiil çalışmaları veya bulunmaları şarttır. Ancak, bu mükelleflerin işlerinde yardımcı işçi çalıştırmaları veya çırak kullanmaları bu şartı bozmayacaktır.

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin yanında çalışan kişiler diğer ücretli olarak vergilendirilecektir. Diğer ücret kapsamında vergilendirilenler vergi karnesi almaya mecburdurlar.

Kazançları basit usulde vergilendirilen ticaret erbabı, yanında çalışanların vergi karnesi almalarını ve karnelerinde yazılı vergilerini ödemelerini temin etmeye mecburdurlar.

6.1.9. Basit Usulde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Basit Usulde vergilendirilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri 4842 sayılı Kanunla 01.07.2003 tarihinden itibaren katma değer vergisinden istisna tutulmuştur.

Buna göre;

- Basit usulde vergilendirilen mükellefler, mal teslimleri ve hizmet ifalarında katma değer vergisi hesaplamayacaklar, bunlardan mal ve hizmet alan mükellefler de katma değer vergisi indirimi yapmayacaklardır.
- Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden mal ve hizmet satın alan basit usulde vergilendirilen mükellefler, ödedikleri katma değer vergisini gider veya maliyet olarak dikkate alacaklardır.

6.1.10. Basit Usulde Vergi Tevkifatı ve Geçici Vergi

- Gelir Vergisi Kanununun 94 ncü maddesinde, yaptıkları ödemelerden vergi tevkif edecekler arasında basit usulde vergilendirilen mükellefler sayılmamıştır. Bu nedenle, bu mükellefler yaptıkları ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapmayacaklar ve muhtasar beyanname vermeyeceklerdir.
- Basit usulde vergilendirilen mükellefler geçici vergi ödemeyeceğinden buna ilişkin beyanname vermeyecekler ve bildirim de bulunmayacaklardır

6.2. GERÇEK USULDE VERGİLENDİRME

Basit usul koşullarını taşımayan gelir vergisi mükelleflerinin ticari kazançları gerçek usule göre tespit edilir.

Gerçek usule tabi mükellefler tutacakları defterler yönünden iki sınıfa ayrılırlar:

- Birinci sınıf tacirler
- İkinci sınıf tacirler

6.2.1. Birinci Sınıf Tacirler

6.2.1.1. Bilanço Esasında Defter Tutanlar

- Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanlardan yıllık alımları veya satımları tutarları VUK'da belirtilen miktarlardan fazla olanlar (2005 yılı için yıllık alımlarda 88.000 YTL veya yıllık satımlarda 120.000 YTL, 2006 yılı için yıllık alımlarda 96.000 YTL veya yıllık satımlarda 130.000 YTL.)
- Diğer işlerle uğraşanlardan bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatı VUK'da belirtilen miktarı aşanlar (2005 yılı için 48.000 YTL, 2006 yılı için 52.000 YTL)
- İlk iki bentlerde yazılı işleri beraber yapanlardan 2 nci bentte anılan iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı

VUK`da belirtilen miktarı aşanlar (2005 yılı için 88.000 YTL, 2006 yılı için 96.000 YTL.)

- Her çeşit ticaret şirketleri ile kooperatifler
- Kurumlar vergisine tabi diğer tüzel kişiler
- Kendi istekleri ile bilanço esasına göre defter tutanlar

6.2.1.2. Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti

Bilanço esasında ticari kazancın tespiti, GVK nun 38 inci maddesinde yer almaktadır. Birinci sınıf tacirler, hesaplarını bilanço esasında tutacakları defterlerde takip ederler.

Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

- İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
- İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci madde hükümlerine uyulur.

Bilanço esasına tabi olan mükellefler aşağıda yazılı olan defterleri tutmak zorundadır:

- Yevmiye defteri
- Defteri kebir
- Envanter defteri

Bu defterlerin yanısıra sürekli imalat işiyle uğraşanlar imalat defteri, banka, banker ve sigorta şirketleri banka ve sigorta muameleleri defteri, depo (ardiyeler) işletenler ambar defteri, yabancı nakliyat ve ulaştırma kurumları veya Türkiye'deki temsilcileri hasılat defteri tutmak mecburiyetindedirler. Ayrıca, 16 Seri No.lu Damga Vergisi Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeye göre anonim şirketler, damga vergisi defteri tutmak zorundadır. (32 ve 33 Seri No.lu Damga Vergisi Genel Tebliği ile anonim şirket dışındaki diğer kurumlar vergisi mükellefleri ile kollektif ve adi komandit şirketler ve bilanço esasına göre defter tutan gerçek kişiler istemeleri halinde damga vergisi defteri tutabileceklerdir.)

Birinci sınıf tacirler, hesap dönemi sonunda bilanço çıkarırlar. Bunun için işletmeye dahil mevcutları, alacakları ve borçları saptarlar ve VUK hükümlerine göre değerlendirirler.

Ticari bilançonun vergi kanunlarına uyumlaştırılmış haline mali bilanço denir. Ticari kazanç, çıkarılan mali bilançolar üzerinden hesaplanır ve hesap dönemi sonunda ve başındaki öz sermaye tutarlarının karşılaştırılması ile bulunur. Dönem sonundaki öz sermayenin dönem başındakine göre fazla olan kısmı o dönemin ticari kazancı sayılır. Tersi durumda ise fark, zararı gösterir.

6.2.2. İkinci Sınıf Tacirler

Birinci sınıf tacirlerle ilgili şartları taşımayanlar, ikinci sınıf tacir sayılırlar ve ticari işletme hesabına göre defter tutarlar.

6.2.2.1. İşletme Hesabı Esasında Ticari Kazancın Tespiti

İşletme hesabı esasında ticari kazancın tespiti, GVK'nun 39 uncu maddesinde yer almaktadır. İkinci sınıf tacirler, kazançlarını işletme hesabı esasında tespit ederler. Bu usulde kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılatlarla, giderler arasındaki müspet farktan oluşur. Giderlerin daha fazla olması halinde zarar doğmuş olur.

Elde edilen hasılat, tahsil olunan paralarla tahakkuk eden alacakları ifade eder. Giderler de, yapılan ödeme ve borçlanılan meblağlardan ikisini de kapsar.

Emtia alım satımı ile uğraşanlar her hesap dönemi sonunda, emtia envanteri çıkarırlar. İşletme hesabı esasında, emtia envanter kayıtları, işletme defterinin sonundaki boş sayfalarda veya ayrıca tasdikli olarak tutulacak envanter defterinde gösterilir.

Hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri hasılatla, hesap dönemi başındaki emtia mevcudu giderlere ilave olunur.

İşletme hesabı esasına tabi mükelleflerin genel olarak tutmak zorunda oldukları tek defter, işletme hesabı defteridir. Bunun yanında mükellefler yaptıkları işin niteliğine göre aşağıdaki defterleri tutacaklardır.

- Bitim işleri defteri (VUK Md.200)
- Ambar defteri (VUK Md.209)

İşletme hesabı defterinin sol tarafı gider, sağ tarafı hasılat kısmı olup, satışlar ister peşin ister taksitle yapılmış olsun satış tutarının tamamı hasılat olarak kaydedilecektir.

Gider tablosuna;

- Çıkarılan envantere göre hesap dönemi başındaki emtia mevcudunun değeri
- Hesap dönemi zarfında satın alınan emtianın değeri ile yapılan bilmumum giderler

Hasılat tablosuna;

- Hesap dönemi zarfında satılan emtianın değeri ile hizmet karşılığı ve sair suretle alınan paralar
- Çıkarılan envantere göre hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri kaydedilir.

6.2.2.2.Ticari Kazancın Tespitinde İndirilecek Giderler

Gelir Vergisi Kanunun 1 inci maddesinde belirlenen esaslara göre gelir safi tutarları üzerinden vergiye tabi tutulmaktadır. Safi tutarı tespit edebilmek için, gayri safi hasılatlardan indirilebilecek giderler GVK'nun 40 ıncı maddesinde sayılmış olup, aşağıda açıklanmıştır.

- a) Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler,
- b) Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müstemilatında iâşe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı, 27 nci maddede yazılı giyim giderleri,
- c) İşle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatlar,
- d) İşle ilgili ve yapılan işin ehemmiyeti ve genişliği ile mütenasip seyahat ve ikamet giderleri,
- e) Kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderleri,

- f) İşletme ile ilgili olmak şartıyla; bina, arazi, gider, istihlak, damga, belediye vergileri, harçlar ve kaydiyeler gibi aynı vergi, resim ve harçlar,
- g) VUK hükümlerine göre ayrılan amortismanlar,
- h) İşverenlerce, Sendikalar Kanunu hükümlerine göre sendikalara ödenen aidatlar,
- i) İşverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları,
- j) Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedeli.

a) Ticari Kazancın Elde Edilmesi ve İdame Ettirilmesi İçin Yapılan Genel Giderler

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin; kazancın elde edilmesi ve idamesi açısından bir illiyet bağının bulunması, giderlerin kazancın elde edilmesine yönelik olması, harcamaların yapıldığı geliri doğuran olayın vergiye tabi bulunması karşılığında gayri maddi bir kıymet iktisap edilmemiş olması ve maliyete girecek giderlerden olmaması gerekir.

Genel olarak;

- Kırtasiye, temizlik, ısıtma, aydınlatma, su ve telefon giderleri,
- İşyeri, araç vb. giderleri,
- Yapılan işle orantılı temsil ve ağırlama giderleri,
- Bina, taşıt, emtia ve bunlara yönelik sigorta giderleri,
- Finansman giderleri,
- Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri,
- Reklam giderleri,
- Yurt dışındaki kişilere ödenen komisyonlar, reklam giderleri, sorunlu ürün iadesi ve komisyon giderleri,

Bu türden giderlerdir.

Götürü Gider

GVK'nun 40 ıncı maddesinin 1 numaralı bendinin parantez içi hükmü ile, ihracat, yurtdışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetinde bulunan mükelleflere, bu bentte yazılı giderlere ilaveten, bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hasılatın binde beşini aşmamak şartıyla, yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları tutarı gider olarak indirebilme imkanı getirilmiştir.

Ticari kazançlarda vergilendirilecek kazancın tespitinde indirim konusu yapılacak giderlerin VUK hükümlerine göre belgelendirilmesi gerekmektedir. Götürü gider uygulaması bunun bir istisnası olup, mükelleflerin bu uygulamaya yönelik olarak herhangi bir belge ibraz etme yükümlülükleri bulunmamaktadır.

Söz konusu uygulamadan ihracat, yurt dışında inşaat, onarım, montaj, taşımacılık ile uğraşanlar yararlanabilecektir.

Götürü gider uygulamasından GVK 45 inci madde kapsamındaki işleri yapan dar mükellefler hariç olmak üzere tam ve dar mükellefler yararlanabilecektir.

b) Hizmetli ve İşçilerin İş Yerinde veya İş Yerinin Müstemilatında İlaçe ve İbade Giderleri, Tedavi ve İlaç Giderleri, Sigorta Primleri ve Emekli Aidatı, 27. Maddede Yazılı Giyim Giderleri

Bu giderler sigorta primi ve emeklilik aidatları; kanunla kurulan sigorta şirketleri ve emekli sandıklarına işveren payı olarak ödenen tutarlardır. Özel sigortalar için yapılan ödemeler bu kapsamda değildir. SSK primlerinin gider yazılabilmesi için SSK'ya fiilen ödenmiş olması gerekir. Sigorta primleri bu nedenle, dönemine ve ait olduğu yıla bakılmaksızın, fiilen ödendiği tarihte gider yazılır.

Hizmet erbabına yapılan giyim giderleri işin icabına uygun olarak verilen ve bunların işten ayrılması halinde geri alınan eşyalardır. Ancak, hizmet erbabına özel yaşamında kullanılması için verilen giyim eşyası ayın şeklindeki ücret olarak değerlendirilir.

c) İşle ilgili Olmak Şartıyla, Mukavelenameye; İlama veya Kanun Emrine İstinaden Ödenen Zarar, Ziyân ve Tazminatlar

Söz konusu zarar, ziyân ve tazminatların gider olarak dikkate alınabilmesi için;

- İşle ilgili olması,
- Kanun hükmüne veya sözleşmeye veya ilama bağlı olması şarttır.

Ancak, teşebbüs sahibinin suçlarından doğan tazminatların kanunen kabul edilmeyen gider olduğu hükme bağlandığından, GVK 40/3'de belirtilen zarar, ziyân ve tazminatların teşebbüs sahibinin suçlarından doğmamış olması gerekmektedir.

d) İşle ilgili ve Yapılan İşin Ehemmiyeti ve Genişliği ile Mütenasip Seyahat ve İkamet Giderleri

Söz konusu giderler;

- işle ilgili,
- işin ehemmiyeti ve genişliği ile orantılı,
- seyahat maksadının gerektirdiği süre ile sınırlı olarak indirilebilir.

Ancak turistik mahiyetteki gezi harcamaları ile eşle çıkılan iş seyahatlerinde yapılan harcamaların eşe isabet eden kısmı gider olarak dikkate alınmaz.

e) Kiralama Yoluyla Edinilen veya İşletmeye Dahil Olan ve İşte Kullanılan Taşıtların Giderleri

Taşıtın işletmeye dahil olması demek, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerde, taşıtın bilançonun aktifinde yer alması demektir. İşletme hesabı esasına göre defter tutulması halinde ise taşıt, işletme hesabı defterinin demirbaşlarının kaydedildiği sayfada yer almalıdır. Ayrıca amortisman defteri tutuluyor ise orada da yer almalıdır.

Taşıtlar için yapılan harcamanın gider olarak kaydedilebilmesi için taşıtların kesinlikle işte kullanılması gerekmektedir. Ayrıca işletme aktifinde bulunmamakla beraber kiralama yolu ile edinilen ve işte kullanılan taşıtların giderleri de indirilebilecektir.

f) Aynı Vergi Resim ve Harçlar

İşletme ile ilgili olmak şartı ile ödenen bina, arazi, gider, istihlak, damga, belediye vergileri, harçlar ve kaydiyeler gibi aynı vergi, resim ve harçlar ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilmektedir. Buna göre;

- İşletme ile ilgili olan
- Maddede sayılanlarla aynı mahiyette olan vergiler (banka ve sigorta vergileri, emlak vergileri, işletme ile ilgili olan taşıt vergileri) gider olarak kabul edilebilmektedir. Ancak, Motorlu Taşıtlar Vergisinin 14 üncü maddesine göre, I-III-IV sayılı listelerde yer alan taşıtlardan alınan vergi ve cezalar ile gecikme zamları gelir ve kurumlar vergisi matrah tespitinde gider olarak kabul edilmez. Sözü edilen tarifelerde yer alan taşıtlardan sadece ticari maksatla kullanılan uçak ve helikopterler ile taşıt kiralama faaliyeti ile uğraşan işletmelerin bu amaçla kiraya verdikleri taşıtların vergileri gider yazılabilir.

g) VUK Hükümlerine Göre Ayrılan Amortismanlar

Amortisman ayırabilmek için amortismanı tabi kıymetin;

- İşletmede kullanılması
- İşletmede 1 yıldan fazla kullanılması ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunması gerekmektedir.

Değeri VUK'da belirtilen meblağları aşmayan peştamallıklar (2005 yılı için 480 YTL) ile işletmede kullanılan ve değeri VUK'da belirtilen meblağları aşmayan (2005 yılı için 480 YTL) alet ve demirbaşlar amortismanı tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabilir. İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük gösterenlerde bu sınır topluca dikkate alınır.

h) İşverenlerce, Sendikalar Kanunu Hükümlerine göre Sendikalara Ödenen Aidatlar

Bu aidatların bir aylık tutarı, işyerinde işçilere ödenen çıplak ücretin bir günlük toplamını aşamaz.

Çıplak ücret; fazla mesai, prim, ikramiye, sosyal yardım gibi ek ödemeleri ihtiva etmeyen ücrettir. Çıplak ücretin brütlerinin aylık toplamının

30 a bölünmesi suretiyle ilgili ay için gider yazılabilecek aidat tutarı bulunur. Ancak aidatların işveren tarafından gider yazılabilmesi için aidatın ilgili olduğu yılda sendikaya ödenmesi gerekir.

i) İşverenler Tarafından Ücretliler Adına Bireysel Emeklilik Sistemine Ödenen Katkı Payları

4697 sayılı Kanunla 07.10.2001 tarihinden geçerli olmak üzere, GVK'nun 40 ıncı maddesine eklenen hükümle işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilebilecektir.

Bu kapsamda indirim konusu yapılabilecek tutar, ücretlinin elde ettiği brüt ücretin %10'unu ve yıllık bazda asgari ücretin brüt yıllık tutarını aşmayacaktır.

Aynı hüküm ücretliler tarafından ödenen katkı payı tutarı içinde geçerlidir.

Hem işveren hem de ücretli tarafından katkı payı ödenmesi ve toplam tutarın yukarıda belirtilen sınırı (ücretin %10'unu ve asgari ücret tutarı) aşması halinde, indirimin öncelikli olarak ücret matrahının tespitinde mi yoksa ticari kazancın tespitinde mi yapılacağı konusu taraflarca serbestçe belirlenebilecektir.

Gider olarak dikkate alınacak tutarın tespitinde yıllık asgari ücret ve aylık ücret ifadelerinden brüt ücretin anlaşılması gerekmektedir

Örnek 1: Bir işverenin Nisan 2004 döneminde çalışanı adına bireysel emeklilik sistemine ödediği katkı payı tutarı 200 milyon liradır.

Aylık Brüt Ücret	1.800.000.000 TL
Bireysel Emeklilik Sistemine İşveren Tarafından Ödenen Katkı Payı Tutarı	200.000.000 TL
Önceki Dönemlerde (Ocak-Mart/2004) İndirim Konusu Yapılmış Toplam Tutar	120.000.000 TL
Asgari Ücretin Yıllık Tutarı	5.202.900.000 TL
Brüt Ücretin %10 u	180.000.000 TL
Brüt Ücretin %5 i	90.000.000 TL

Ödenen katkı payı toplam tutarı 200 milyon lira olmasına rağmen brüt ücretin %10'unun 180 milyon lira olması nedeniyle, işveren tarafından ücretle ilişkilendirilmeksizin ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilebilecek katkı payı tutarı 180 milyon lira olacaktır.

İşveren tarafından ödenen ancak GVK'nun 40/9. maddesine göre indirilemeyen 20 milyon lira ise ücret olarak vergilendirilmek suretiyle ticari kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

j) Gıda Bankacılığı Faaliyetinde Bulunan Dernek ve Vakıflar

5035 sayılı Kanunla GVK'nun 40 ıncı maddesine eklenen 10 numaralı bent hükmü ile gıda bankacılığı kapsamında yapılan yardımlar 01.01.2004 tarihinden itibaren ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir.

Gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin bağışının dernek veya vakfa yapılmış olması gerekmektedir. İhtiyacı bulunanlara doğrudan veya başka organizasyonlar aracılığıyla yapılacak anılan maddelerin yardımının yukarıda belirtilen maddeler kapsamında yapılmış bağış olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bağışı kabul edecek dernek veya vakfın tüzüğünde veya senesinde ihtiyacı bulunanlara gıda yardımı yapabilmesine ilişkin hükümlerin

bulunması gerekmektedir. Bununla beraber, dernek veya vakfın başka alanlarda da faaliyet gösteriyor olmasının, kamuya yararlı dernek veya vergiden muaf vakıf olup olmamasının uygulama açısından herhangi bir önemi bulunmamaktadır.

İndirim konusu yapılacak bağışlar, bağışa konu mal bedeli Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde belirtilen fatura düzenleme sınırının altında kalsa dahi mutlaka fatura ile belgelendirilecek ve ayrıca taşıma için sevk irsaliyesi düzenlenecektir.

Bağışlanan mala ilişkin bilgileri eksiksiz olarak içerecek fatura, bağış yapılan dernek veya vakıf adına düzenlenecektir. Mal bedeli olarak faturada, bağışa konu malın maliyet bedeli (yüklenilen katma değer vergisi hariç) yazılı olacaktır.

Faturada “İhtiyaç sahiplerine yardım şartıyla bağışlandığından KDV hesaplanmamıştır” ibaresinin yer alması zorunludur.

Ticari işletmeye dahil malların (gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin) bağışlanması durumunda bu malların maliyet bedeli Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesi çerçevesinde gider kaydedilir. Bu işlem, faturanın bir yandan gelir bir yandan da gider kaydedilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

Bağışlanan maddelerin işletmeye dahil olmaması halinde ise, söz konusu malın maliyet bedeli Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi çerçevesinde yıllık beyannamenin bağış ve yardımlara ilişkin bölümüne yazılarak gelir vergisi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınacaktır.

6.2.2.3. Ticari Kazancın Tespitinde İndirilemeyecek Giderler

Gelir Vergisi Kanununun 41 inci maddesinde sayılan aşağıdaki ödemeler ticari kazancın tespitinde gider kabul edilemez:

- a) Teşebbüs sahibi ile eşinin ve çocuklarının işletmeden çektikleri paralar veya aynen aldıkları sair değerler;
- b) Teşebbüs sahibinin kendisine, eşine, küçük çocuklarına işletmeden ödenen aylıklar, ücretler, ikramiyeler, komisyonlar ve tazminatlar;

- c) Teşebbüs sahibinin işletmeye koyduğu sermaye için yürütülecek faizler;
- d) Teşebbüs sahibinin, eşinin ve küçük çocuklarının işletmede cari hesap veya diğer şekillerdeki alacakları üzerinden yürütülecek faizler;
- e) Her türlü para cezaları ve vergi cezaları ile teşebbüs sahibinin suçlarından doğan tazminatlar;
- f) Her türlü alkol ve alkollü içkiler ile tütün ve tütün mamullerine ait ilan ve reklâm giderlerinin %50 si ;
- g) Kiralama yoluyla edinilen veya işletmede kayıtlı olan yat, kotra, tekne, sürat teknesi gibi motorlu deniz, uçak ve helikopter gibi hava taşıtlarından işletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili olmayanların giderleri ile amortismanları;
- h) Basın yoluyla işlenen fiillerden veya radyo ve televizyon yayınlarından doğacak maddî ve manevî zararlardan dolayı ödenen tazminat giderleri.

Bu maddenin uygulanmasında, kollektif şirketlerin ortakları ile adi ve eshamlı komandit şirketlerin komandite ortakları teşebbüs sahibi sayılır.

a) Teşebbüs Sahibi ile Eşinin ve Çocuklarının İşletmeden Çektikleri Değerler ile Bu Kişilere Yapılan Bazı Ödemeler

GVK'nun 41 inci maddesinin ilk dört bendinde teşebbüs sahibi ile eşi ve çocuklarının işletmeden çektikleri paralar veya aldıkları sair iktisadi değerler ile teşebbüsten bu kişilerce yapılan bazı ödemelerin ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Bu bentlerde yer alan düzenlemeler, işletmenin ticari varlığı ile işletme sahip ya da yakınlarının kişisel varlıklarının birbirinden ayrılması, ticari işletmeye ilişkin giderlerle, işletme sahip ya da yakınlarının özel tasarruflarının giderlerinin birbirinden ayrılması amacını taşımaktadır.

b) Her Türlü Para Cezaları, Vergi Cezaları, Gecikme Zamları ve Faizleri, Teşebbüs Sahibinin Suçlarından Doğan Tazminatlar ile Bu Gibi Şahsi Vergiler

GVK'nun 41 inci maddesinin 1 inci fıkrasının 5 inci bendinde yer alan;

- Her türlü para cezaları,
- Vergi cezaları,
- Teşebbüs sahibinin suçlarından doğan tazminatlar sayılmakla beraber, Gelir Vergisi Kanununun 90 ıncı maddesinde,
- Gelir vergisi ile diğer şahsi vergiler,
- Her ne şekilde olursa olsun vergi cezaları ve para cezaları,
- Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler,
- Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme faizleri, gelir vergisi matrahından ve gelir unsurlarından indirilmez denilmektedir.

Ancak, ticari bir sözleşmeye cezai şart konmuşsa, bu çeşit bir tazminat cezai mahiyette tazminat sayılmaz, gelir vergisinden indirilebilir.

Ticari faaliyet nedeni ile ödenen müeyyideler, faizler, zamlar safi kazanç tutarının hesaplanmasında gider unsuru olarak kabul edilebilir. Kamu kurumları tarafından verilen hizmet bedellerinin geç ödenmesi nedeniyle gecikme cezası olarak adlandırılan ve tahsil edilen bedeller sözleşmeye dayanan tazminat veya ticari faaliyet nedeniyle ödenen gecikme faizi mahiyetinde bulunduğundan ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir.

c) Her Türlü Alkol ve Alkollü İçkiler ile Tütün ve Tütün Mamullerine Ait İlan ve Reklam Giderlerinin %50 si

Söz konusu giderlerin yarısı indirim konusu yapılırken Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenleme ile oran (0) sıfır olarak belirlendiğinden bu harcamaların tamamı gider olarak indirilebilecektir.

d) Motorlu Deniz Taşıtları ve Hava Taşıtlarından İşletmenin Esas Faaliyet Konusu ile İlgili Olmayanların Giderleri ile Amortismanları

Kiralama yolu ile edinilen veya işletmede kayıtlı olan yat, kotra, sürat teknesi gibi motorlu deniz; uçak, helikopter gibi hava taşıtlarında işletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili olmayanların giderleri ile amortismanları Gelir Vergisi Kanununun 40/7. maddesine göre ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılamaz.

6.2.2.4. Diğer Kanunlara Göre İndirilebilecek ve İndirilemeyecek Giderler

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununa göre, söz konusu Kanunun I-III-IV sayılı tarifelerinde yer alan taşıtlardan alınan vergi ve cezalar ile gecikme zamlarının gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır (Ticari amaçla kullanılan uçak, helikopter ile taşıt kiralama faaliyeti ile uğraşan işletmelerin bu amaçla kiraya verdikleri taşıtlara ait giderler indirilebilecektir.)

Özel işlem ve özel iletişim vergilerinin ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Katma Değer Vergisi mükellefleri kullanmak üzere satın aldıkları ödeme kaydedici cihazların her biri için %100 e kadar amortisman oranı seçebilirler. Amortisman ayırma imkanı bulunmayanlar ise alış bedelinin tamamını vergiye tabi kazançlarının tespitinde indirim konusu yaparlar. (3100 Sayılı Kanun Md. 7)

6.2.3. Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerinin Vergilendirilmesi

6.2.3.1.Yıllara Sari inşaat ve Onarım İşinin Özellikleri

Gelir vergisinde takvim yılı esastır. Bir takvim yılına ait gelirler ertesi yılın Şubat-Mart ayında beyan edilir. Bu vergilendirme ve beyan sisteminin istisnası Gelir Vergisi Kanununun 42, 43 ve 44 üncü maddelerinde yer alan yıllara yaygın inşaat ve onarım işidir.

Bir yıldan fazla süren (birden fazla takvim yılına taşan) inşaat ve onarma işlerinden elde edilen kazançlar işin bitiminde tespit edilir, tamamı o

yılın geliri sayılarak takip eden yılın Mart ayının 15 inci gününe kadar beyan edilir.

Bir işin 42 nci madde kapsamında değerlendirilebilmesi için aşağıdaki koşulları taşıması gerekmektedir.

- Faaliyet konusu iş, inşaat ve onarım işi olmalıdır.
- İnşaat ve onarım işi başkalarının hesabına ve taahhüde bağlı olarak yapılmalıdır.
- İnşaat ve onarım işi birden fazla takvim yılına sirayet etmelidir.

6.2.3.2. İnşaat ve Onarım İşinde İşin Başlangıç Tarihi

GVK'nun 42 nci maddesi kapsamına giren işlerde, inşaat ve onarım işinin başlangıç ve bitim tarihi önem arz etmektedir.

Bu çerçevede;

- Yapılan sözleşmede yapılacak işin yer teslimi öngörülmüş ise yerin teslim edildiği tarih,
- Sözleşmede yer teslim tarihi belirtilmemiş ise sözleşmede belirtilen işin başlangıç tarihi,
- Sözleşmede bunların hiçbirisi belirtilmemiş ise sözleşme tarihi, işin başlangıç tarihi olarak kabul edilir.

Örnek: Mükellef A, belediye ile 29.08.2001 tarihinde yapılan sözleşme gereğince mezarlık ek gömü alanı işini yüklenmiş ve işe 12.09.2001 tarihinde başlaması gerekirken, söz konusu alanın SİT alanı içinde olması nedeni ile iş yapımı ertelenmiştir. İlgili alanın SİT alanından çıkarılması ile 31.01.2002 tarihinde işe başlama talimatı alan mükellef A, işi aynı yıl içinde bitirmiştir. Bu durumda söz konusu iş, GVK'nun 42 inci maddesi kapsamında yıllara sari inşaat ve onarım işi olarak değerlendirilemeyecektir.

6.2.3.3. İnşaat ve Onarım İşinde İşin Bitim Tarihi

- Geçici ve kesin kabule tabi olan işlerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın onaylandığı tarih,
- Geçici ve kesin kabul usulüne tabi olmayan işlerde işin fiilen tamamlandığı veya fiilen bırakıldığı tarih,

işin bittiği tarih olarak kabul edilir. Diğer bir ifadeyle, yıllara sari işlerde geçici kabul tutanağının düzenlenerek onaylanması ile iş bitmiş sayılır ve bu tarih itibarıyla kar-zarar tespit edilerek takip eden yıl beyan edilir.

Geçici ve kesin kabul yönteminde yıllara sari inşaat ve onarma işlerinde iş, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte bitmiş sayılır. Elde edilen kazanç veya zarar, geçici kabul tutanağının idarece onaylandığı yılı izleyen Mart ayının 15 inci günü akşamına kadar beyan edilir.

Geçici kabulden kesin kabul tarihine kadar bu işle ilgili olarak yapılan giderler ile her türlü hasılat bu giderlerin yapıldığı veya hasılatın elde edildiği yılın kar-zarar hesabına intikal ettirilir.

Geçici ve kesin kabul usulüne tabi olmayan işlerde işin fiilen tamamlandığı yıl, işin bittiği tarih olarak kabul edilir. Bu hallerde fiili bir ölçü söz konusu olup, her olay kendine ait özellikler taşıyabilir. Genel planda önem taşıyan unsur, inşası tamamlanan yapının, sahibinin istifade ve tasarrufuna sunulmuş olmasıdır.

İşin ifa edilerek son bulması için aşağıdaki şartların birlikte bulunması gerekir.

- İşin yapılmış olması,
- Yapılan şeyin teslim edilmiş olması,
- Yapılan şeyin kabul edilmiş olması gerekir.

6.2.3.4. İnşaat ve Onarma İşlerinde Ortak Genel Giderlerin Dağıtımı

Yıllara sari inşaat ve onarma işi yapan yükümlüler, bu işlerine ait kayıtlarını ayrı bir defterde veya tutmakla yükümlü oldukları defterlerin ayrı sayfalarında göstermek ve kar-zararlarını ayrı ayrı saptamak zorundadırlar.

Hangi işle ilgili olduğu saptanamayan veya bütün işler için yapılan giderler ortak genel gider olarak kabul edilip yapılan işlere dağıtılırlar.

Yıl içinde birden fazla inşaat ve onarım işinin birlikte yapılması halinde her yıla ait müşterek genel giderler bu işlere ait harcamaların birbirine olan nispetine göre dağıtılacaktır. Enflasyon düzeltilmesi uygulanan dönemlerde ise harcamaların düzeltilmiş değerlerinin dikkate alınacağı tabidir.

Tek veya birden fazla inşaat ve onarım işi diğer işlerle birlikte yapılıyor ise, her yıla ait müşterek genel giderler bu işlere ait harcamalar ile diğer

işlere ait satış veya hasılat tutarlarının birbirlerine olan nispeti dahilinde dağıtılacaktır.

Örnek

Mükellef (B), hepsi yıllara sarı inşaat ve onarım işi yapmakta olup,

- A işinden 60 milyar TL.
- B işinden 36 milyar TL.
- C işinden 24 milyar TL. istihkak almıştır.

Üç ayrı iş için müştereken 9.6 milyar TL. genel gider yapılmıştır. Bu genel giderlerin işlere dağılımı alınan istihkakların, toplam harcama içindeki payı arasında yapılacaktır.

İşler	Yapılan Harcama Tutarları (milyar TL)	Harcama Oranı (%)	İşlere Düşen Ortak Genel Giderler
A İş	60	50	4.800.000.000
B İş	36	30	2.880.000.000
C İş	24	20	1.920.000.000
Toplam	120	100	9.600.000.000

6.2.3.5. İnşaat ve Onarma İşlerinde Amortismanların Dağıtımı

GVK.43/3 üncü maddesine göre ortak olarak kullanılan makine, tesisat ve ulaştırma araçlarının amortismanları bunların her bir işte kullanıldıkları gün sayısına göre inşaatların maliyetlerine dağıtılır.

Amortisman dağıtımında aşağıdaki konulara dikkat edilmelidir:

- Mobilya, hesap ve yazı makinesi gibi büro malzemelerinin amortismanı; ortak genel giderlere eklenerek dağıtımına tabi tutulur.
- Yıl içinde alınan tesisat, makine ve ulaştırma araçlarının satın alındığı tarihten önceki günlere isabet eden amortismanları, yine ortak genel giderlere eklenerek dağıtımına tabi tutulur.

- Tesisat, makine ve ulaştırma araçlarının kullanılmayıp boş kaldığı günlere isabet eden amortismanları, ortak genel giderlere eklenerek dağıtımına tabi tutulur. Söz konusu araçların kullanılmadığı veya kullanılmasının mümkün olmadığı işlere pay verilmez.

Örnek: Değeri 30 milyar TL olan kamyon aşağıdaki sürelerde belirtilen faaliyetlerde kullanılmıştır. Amortisman oranı %20 dir. $(30.000.000.000 * \%20 = 6.000.000.000)$

İşler	Kullanıldığı Gün Sayısı	Gün Sayısının Oranı	Ayrılacak Amortisman Payı
A İnşaat	60	2/12	1.000.000.000
B İnşaat	120	4/12	2.000.000.000
Nakliye	90	3/12	1.500.000.000
Nalburiye	90	3/12	1.500.000.000
TOPLAM	360	12/12	6.000.000.000

6.2.3.6. Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerinde Tevkifat Uygulaması

Yıllara sari ve onarım işi yapanlara zaman zaman söz konusu işlere ilişkin olarak düzenlenen istihkak raporuna dayanarak istihkak ödemesi yapılmaktadır. Bu ödemeler geçici kabulün veya işin fiilen bitiminden sonraki ana ödemeye mahsuben yapılan bir ödeme olmaktadır.

Vergilemedeki gecikmeyi telafi etmek ve müteahhidin ödemedeki mali yükünü azaltmak amacıyla, yıllara yaygın inşaat ve onarma işlerinde ödenen istihkak bedellerinden vergi kesintisi yapılmaktadır. Vergi tevkifatı, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Anılan madde hükmü uyarınca vergi kesintisi yapmak mecburiyetinde olanlar, yıllara yaygın inşaat ve onarma işini yapanlara (kurumlar dahil) ödedikleri istihkak bedellerinden istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben (avans olarak ödenenler dahil) %5 nispetinde vergi kesintisi yapmakla yükümlüdürler.

Yıllara sari inşaat ve onarım işlerinde gelir vergisi tevkifatının matrahı, bu işleri yapanlara ödenen istihkak bedelleridir. Kesilen bu vergiler verilecek yıllık gelir vergisi beyannamesinde bildirilen kazanç üzerinden hesaplanacak gelir kurumlar vergisinden mahsup edilir. İşin devam etmesi nedeniyle kazancı beyannameye dahil edilmemiş olan inşaatlara ilişkin istihkaklardan kesilen gelir vergisi tevkifatları diğer kazanç unsurları üzerinden hesaplanan gelir ya da kurumlar vergisinden mahsup edilemez.

Diğer taraftan, geçici kabulden sonra kesin kabulü sağlamak üzere yapılan işler nedeniyle alınan istihkaklar, biten inşaat işiyle ilgilendirilmeksizin elde edildikleri yılın kar veya zararının tespitinde dikkate alınır ve gelir vergisi tevkifatına tabi tutulmazlar.

Yıllara sari inşaat ve onarma işinden elde edilen istihkaklar nedeniyle oluşan faiz gelirlerinin, inşaat işinin değil faiz gelirlerinin ait olduğu yılın kazancı olarak beyan edilmesi gerekmektedir.

GVK'nun 42 nci maddesi kapsamına giren birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işleri dolayısıyla alınan istihkak bedellerinden tevkif edilmiş bulunan vergilerin, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilen gelire dahil kazançlar üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden mahsubu neticesinde, mükellefe iadesi gereken bir verginin kalması halinde, bu vergi mükellefin talebi doğrultusunda nakden ve/veya diğer vergi borçlarına mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir.

Sözleşme yapılırken işin yıl içinde bitmesinin öngörülmesine karşın iş değişik nedenlerle yıl içinde bitmeyip sonraki yıla sarkabilir. Yeni sözleşmenin yapılması veya sözleşmede değişikliğin yapılmasıyla birlikte ya da fiilen iş yıllara yaygın duruma gelebilir. Bu durumda yeni sözleşmenin veya sözleşmede değişikliğin yapıldığı ya da fiilen yıllara yaygın hale geldiği tarihten sonra yapılan hakediş ödemelerinden vergi kesintisi yapılması gerekir.

Örnek: İlköğretim Okulu bina inşaatı yapım işi 30.12.2004 tarihinde sözleşmeye bağlanmış, 05.01.2005 tarihinde yer teslimi yapılmış, ayrıca işin 180 günde tamamlanacağı sözleşmeye bağlanmıştır. Söz konusu inşaat işi ile ilgili olarak müteahhide zaman zaman istihkak (hakediş) ödemesi yapılmıştır.

Örnek olayımızda okul inşaatı için yer teslimi 05.01.2005 tarihinde yapıldığından işin başlangıç tarihi 05.01.2005 olup, işin 180 günde tamamlanacağı öngörüldüğünden bitim tarihinin de aynı yılda olması nedeniyle işin GVK'nun 42 nci maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla söz konusu istihkaklardan gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

7. TİCARİ KAZANCIN MUAFİYET VE İSTİSNALARI

7.1. Esnaf Muafılığı

Aşağıda yazılı şekilde çalışanlar GVK'nun 9 uncu maddesine göre gelir vergisinden muaf tutulmuşlardır.

1. Motorlu nakil vasıtaları kullanmamak şartı ile gezici olarak veya bir işyeri açmaksızın perakende ticaret ile iştigal edenler (Giyim eşyalarıyla zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları Pazar takibi suretiyle gıda bakkaliye ve temizlik maddelerini ve sabit iş yerlerinin önünde sergi açmak suretiyle o iş yerlerinde satışı yapılan aynı neviden malları satanlar hariç)

2. Bir iş yeri açmaksızın gezici olarak ve doğrudan doğruya müstehlike iş yapan hallaç, kalaycı, lehimci, musluk tamircisi, çilingir, ayakkabı tamircisi, kundura boyacısı, berber, nalbant, fotoğrafçı, odun ve kömür kırıcısı, çamaşır yıkayıcısı ve hamallar gibi küçük sanat erbabı;

3. Köylerde gezici olarak her türlü sanat işleri ile uğraşanlar ile aynı yerlerde aynı işleri bir iş yeri açmak suretiyle yapanlardan 47'inci maddede yazılı şartları haiz bulunanlar (51'inci madde şümulüne girenler bu muafiyetten faydalanamazlar);

4. Nehir, göl ve denizlerde ve su geçitlerinde toplamı 50 rüsum tonilatoya (50 rüsum tonilato dahil) kadar makinesiz veya motorsuz nakil vasıtası işletenler, hayvanla veya bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar (Bu bentte yazılı ölçüler, birlikte yaşayan eşlerle velayet altındaki çocuklar hakkında veya ortaklık halindeki işletmelerde, bu kimselerin veya ortaklığın işlettiği vasıtalar toplu olarak nazara alınmak suretiyle tespit edilir);

5. Ziraat işlerinde kullandıkları hayvan, hayvan arabası, motor, traktör gibi vasıtalar veya sandallarla nakliyeciliği mutat hale getirmeksizin ara sıra karşılığında eşya ve insan taşıyan çiftçiler;

6. Hariçten işçi almamak, muharrik kuvvet kullanmamak kayıt ve şartı ile oturdukları evlerde imal ettikleri havlu, örtü, çarşaf, çorap, halı, kilim, dokuma mamulleri, örgü, dantel, her nevi nakış işlerini ve her nevi turistik eşya, hasır, sepet, süpürge, paspas, fırça, yapma çiçek, ip ve urganları dükkan açmaksızın satanlardan 47'inci maddenin 1 ve 3 numaralı bentlerinde yazılı şartları haiz bulunanlar;

7. Yukarıdaki 1-6 numaralı bentlerde sözü edilen işlere benzerlik gösterdikleri, Danıştay'ın muvafık mütalaası üzerine, Maliye Bakanlığınca kabul ve ilan olunan ticaret ve sanat işleri ile iştigal edenler. (Ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine devamlılık ve bağlılık arz edecek şekilde yapanlar esnaf muaflığından faydalanamazlar.)

Esnaf muaflığından faydalananlar faaliyetleri ile ilgili olarak satın aldıkları mallara ve giderlerine ilişkin, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden aldıkları belgeleri saklamak zorundadırlar.

Bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak; milli piyango bileti satanlar ile 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre gerçek ve tüzel kişilerin mallarını iş akdi ile bağlı olmaksızın bunlar adına kapı kapı dolaşmak suretiyle tüketiciye satanlar yukarıdaki şartlarla sınırlı olmaksızın gelir vergisinden muaftır.

7.2. PTT Acentelerinde Kazanç İstisnası

PTT acenteliği faaliyetinden elde edilen kazançlar, gelir vergisinden müstesnadır. Ancak bu kazanç istisnasının GVK'nun 94. madde uyarınca yapılan tevkifata etkisi yoktur

7.3. Sergi ve Panayır İstisnası

Gelir Vergisi Kanununun 30. maddesine göre dar mükellefiyete tabi olanların hükümetin izni ile açılan sergi ve panayırlarda yaptıkları ticari faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar, Türkiye'de başkaca işyeri veya daimi temsilcileri bulunmamak şartıyla gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Bu sergi ve panayırlarda yapılan serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazançlar da gelir vergisinden müstesnadır.

7.4. Serbest Bölgelerde Elde Edilen Kazançlara İlişkin İstisna

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda 5084 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile serbest bölgeler gümrük hattı dışında sayılmış; bu bölgelerde gümrük ve kambiyo mükellefiyetine dair mevzuat hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiş; işletmeci ve kullanıcıların yatırım ve üretim safhalarında Bakanlar Kurulunca belirlenecek vergi dışı teşviklerden yararlanılabileceği hükme bağlanmıştır. (3218 sayılı Kanun Madde 6)

3218 sayılı Kanuna 5084 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle eklenen geçici 3 üncü maddede de, serbest bölgelerde 06.02.2004 tarihi itibarıyla faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin, faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetler dolayısıyla elde ettikleri kazançları gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

3218 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, bölgelerde vergi mükellefiyetine dair mevzuat hükümlerinin uygulanması sağlanmış, tam ve dar mükelleflerin bölgedeki gelir ve kurumlar vergisi muafiyetine son verilmiştir.

Serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerle ilgili olarak, 4 Eylül 2004 tarih ve 25573 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 85 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Bununla birlikte 5084 sayılı Kanundan önce veya sonra faaliyet ruhsatı almış olanların Serbest Bölgelerdeki imalatlarının satışı sonucu elde edilen kazançları Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergilendirme döneminin sonuna kadar gelir vergisinden istisnadır.

7.5. Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası

Eğitim ve öğretim işletmelerinde kazanç istisnası 5228 sayılı Kanunla ve GVK’nun mülga 20’inci maddesi başlığı ile yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, “okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta öğretim özel okullarının işletilmesinden elde edilen kazançlar, ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde beş vergilendirme dönemi gelir vergisinden müstesnadır. İstisna, okulların faaliyete geçtiği vergilendirme döneminden itibaren başlar.”

Eğitim ve öğretim işletmelerine tanınan kazanç istisnası; okul öncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim ve özel eğitim okullarının işletilmesinden elde edilen kazançlar için geçerlidir. Bu istisnadan 01.01.2004 tarihinden itibaren faaliyete geçen eğitim ve öğretim kurumları yararlanabilecektir. Bu

tarihten önce faaliyete geçen okulların işletilmesinden elde edilen kazançlara bu istisnayı uygulamak mümkün değildir.

Kişilerin bilgi düzeyini yükseltmek amacıyla kurulan dershaneler, sosyal-kültürel ve mesleki alanda yetenek, bilgi, beceri ve deneyimlerini geliştirmek, boş zamanlarını değerlendirmek ve öğrencileri istedikleri derslere yetiştirmek amacıyla faaliyet gösteren özel öğretim kurumları (Anadolu liselerine, üniversiteye hazırlık kursları, bilgisayar kursları, dans-bale okulları vb.) ile öğrenci etüt eğitim merkezlerinin işletilmesinden elde edilen kazançlar da bu istisna kapsamı dışındadır.

İstisna faaliyete başlanılan vergilendirme döneminden itibaren 5 vergilendirme dönemi için geçerlidir. Eylül 2005 tarihinde faaliyete geçen bir ortaöğretim okulu için 2005-2009 vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara istisna uygulanacaktır. Kurum açma izin belgesinin daha önceki bir tarihi taşıması, istisna uygulamasının süresini değiştirmez. Yukarıdaki örnekte kurum için izin belgesi 2004 yılında verilmiş olsa dahi istisna 2005 yılından itibaren yani faaliyete geçilen dönemden itibaren uygulanacaktır.

Eğitim tesislerinde yer alan büfe, kantin vb. işletilmesi veya kiraya verilmesinden elde edilen kazançlar da istisna kapsamı dışındadır. Fakat yemek, yatma ve taşıma bedelleri okul ücretine dahilse bu faaliyet gelirleri de istisnadan faydalanabilecektir.

7.6. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yapılan Faaliyetler Sonucu Elde Edilen Kazançlara İlişkin İstisna

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa göre teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin, münhasıran bu bölgedeki yazılım ve AR-GE faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları faaliyete başlanılan tarihten bağımsız olmak üzere, 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. (4691 sayılı Kanun Geçici Madde 2)

Geçici 2 nci maddenin yürürlüğe girdiği 01.01.2004 tarihinden önce teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin, bölgedeki yazılım ve AR-GE faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar da, faaliyete başladıkları tarihten bağımsız olmak üzere, 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

7.7. 4325 sayılı Kanun Kapsamındaki Gelir Vergisi İndirimi

4325 sayılı Kanun kapsamına dahil illerde 01.01.1998 tarihinden önce işyeri bulunan mükellefler ile 01.01.1998 - 31.12.2000 tarihleri arasında bu illerde yeni bir işyeri açan ve gelir ve kurumlar vergisi istisnası uygulamasından yararlanan mükellefler için istisna süresinin bitiminden başlamak ve 31.12.2007 tarihinde sona ermek üzere çalıştırılan işçi sayısına bağlı olarak %40 - %60 arasında değişen oranlarda vergi indiriminden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

7.8. Yatırım İndirimi

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin yararlanabileceği yatırım indirimi müessesesi 4842 sayılı Kanunla değişmeden önce GVK'nun 1-6 ncı maddelerinde düzenlenmişti. Ancak, 4842 sayılı Kanunla GVK'nun Ek 1-6 maddeleri yürürlükten kaldırılmış, buna karşılık yatırım indirimi aynı Kanunun 19 uncu maddesi ile “Ticari ve Zirai Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası” başlığı altında yeniden düzenlenmiştir.

7.8.1. Yatırım İndiriminin Tanımı ve Amacı

Yatırım indirimi, belirli şartlar altında yapılan yatırım harcamalarının belli bir oranının vergi matrahından indirilmesini sağlayan bir teşvik müessesesidir.

Yatırım indirimi ile;

- Yatırımın teşvik edilmesi,
- İstihdam imkanlarının artırılması,
- Yabancı sermaye yatırımlarının artırılması
- Gelişmiş ve yeni teknoloji kullanımının teşviki

amaçlanmaktadır.

7.8.2. Yatırım İndiriminin Konusu ve Oranı

Yatırım indiriminin konusu, yatırım indirimi istisnasından yararlanma şartlarını taşıyan mükelleflerin faaliyetlerinde kullanmak üzere satın aldıkları

veya imal ettikleri amortismanına tabi iktisadi kıymetlerden yeni olanlarıdır. Oranı ise, bu iktisadi kıymetlerin maliyet bedellerinin %40'ıdır. Ayrıca Petrol Kanunu ve Maden Kanununa göre yürütülen arama ve sondaj faaliyetleri için yapılan ve aktifleştirilen harcamalar yatırım indirimi istisnası uygulamasından yararlanacaklardır.

7.8.3. Yararlanma Koşulları

- a- Kazancın bilanço esasına göre tespiti,
- b- Harcamaların;
 - İşletme faaliyetlerinde kullanılan
 - Yurt içinde kullanılan
 - Yeni olan
 - Bedeli 5 Milyardan az olmayan (1.1.2005 tarihinden itibaren 10.000 YTL.)

amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satın alınması veya imali suretiyle yapılmış olması gerekmektedir.

7.8.4. Yararlanacak Mükellefler

Yatırım indirimi istisnasından;

- Gelir vergisi mükelleflerinden;
 - bilanço esasına göre defter tutan ticari kazanç sahiplerinden, gerçek kişiler, kolektif şirketler, adi komandit şirketler, adi ortaklıklar,
 - bilanço esasına göre defter tutan zirai kazanç sahiplerinden çiftçiler, zirai işletmeler,
- Kurumlar vergisi mükelleflerinden;
 - sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu müesseseleri, iş ortaklıkları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler,

yararlanırlar.

7.8.5. Yararlanamayacak Olanlar

- 2005 takvim yılı için bedeli 10.000 YTL'den az olan iktisadi kıymetler
- Yurt içinde veya dışında daha önce kullanılmış olan iktisadi kıymetler
- Gayri maddi haklar ve ekonomik ömürleri 5 yıldan kısa olan özel maliyet bedelleri
- Mal ve hizmet üretimiyle doğrudan ilgili olmayan; alet, edevat, mefruşat ve büro demirbaşları
- Bedelsiz olarak iktisap edilen iktisadi kıymetler
- Satın alma suretiyle iktisap edilen veya inşa edilen binalar
- Arazi veya arsalar
- Binek otomobili ve benzeri kara taşıtları, yat, kotra vb. motorlu deniz araçları ile helikopter gibi hava taşıtları
- Yurt dışındaki yatırımlarda kullanılmak üzere alınan iktisadi kıymetler

7.8.6. Yatırım İndirimi Hesaplanmayacak İktisadi Kıymetler

Gelir Vergisi Kanunu'nun 19 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasında belirtilen harcamalar yatırım indirimi istisnasından yararlanamayacaktır.

1) Bedeli 5 milyar liradan (01.01.2005 tarihinden itibaren 10 milyar liradan) az olan iktisadi kıymetler (iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz eden iktisadi kıymetler haddin aşılp aşılmadığının tespitinde bir bütün olarak dikkate alınır).

İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz eden iktisadi kıymetler, bir işletmede belli bir fonksiyon etrafında birleşerek bir üretimde bulunan veya üretime herhangi bir aşamada değer kazandıracak nitelikteki bir fonksiyonu birbirini tamamlayarak yerine getiren iktisadi kıymetler olarak tanımlanmıştır.

Örneğin;

- bir bilgisayar sistemini oluşturan donanım malzemeleri,
- yazar kasalar ve barkot okuyucu cihazlar,

- lokanta işletmesi için alınan tabak, çatal, bıçak ve bardaklar,
- okul sıra ve masaları

aynı fonksiyona hizmet ettiklerinden iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük oluşturmaktadır.

2) Yurt içinde veya yurt dışında daha önce kullanılmış olan iktisadi kıymetler (yüzer havuzlar ve oniki yaşından küçük gemiler hariç).

3) Gayri maddi haklar ile ekonomik ömrü 5 yıldan daha kısa olan özel maliyet bedelleri (yatırım indirimden yararlanan iktisadi kıymetlerin kullanılabilmesi için gerekli olan bilgisayar programları hariç).

Gayri maddi haklardan sadece yatırım indiriminden yararlanan iktisadi kıymetlerin kullanılabilmesi için gerekli olan bilgisayar programları yatırım indirimine konu edilebilecektir.

Ayrıca, ekonomik ömrü 5 yıldan daha kısa olan özel maliyet bedellerinin yatırım indiriminden yararlanamayacaktır.

4) Mal ve hizmet üretimi ile doğrudan ilgili olmayan; alet, edevat, mefruşat ve büro demirbaşları.

Yatırımın üretkenliğini arttıran ve üretim sürecine doğrudan katılan alet, edevat, mefruşat ve büro demirbaşları yatırım indirimine konu edilebilecektir.

Örneğin, otel işletmeciliğinde kullanılan televizyon, masa, sandalye vb. demirbaşlar hizmet üretimi ile doğrudan ilişkili bulunduğundan yatırım indirimi istisnasından yararlanacaktır.

5) Bedelsiz olarak iktisap edilen iktisadi kıymetler.

Bedelsiz iktisapta, herhangi bir harcama bulunmadığı için bedelsiz olarak iktisap edilen iktisadi kıymetler indirimde de konu olamaz.

6) Satın alma suretiyle iktisap edilen veya inşa edilen binalar (mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılmak üzere inşa edilenler hariç).

Bina harcamalarının yatırım indirimine konu edilebilmesi için mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılmak üzere inşa edilmiş olma şartı aranmaktadır.

Mal veya hizmet üretim yeri olarak kullanılmakta olan veya başka amaçla inşa edilmiş olmasına rağmen, mal veya hizmet üretim yerine dönüştürülen binalar için yapılan tadilat ve tamirat harcamalarına yeni bir

bina inşa edilmemiş olduğu için yatırım indirimi uygulanamaz. Ancak, mevcut üretim yerinin genişletilmesi amacıyla yapılan binalara yatırım indirimi uygulanır.

Örneğin; bilgisayar donanımları üretimi ile iştigal eden (A) Ticaret ve San. A.Ş.’nin tamamı idari hizmetlerinde kullanılmak üzere, kendi arsası üzerinde yapmayı düşündüğü idare merkezi binasına ilişkin harcamaları, söz konusu bina mal ve hizmet üretim yeri niteliğinde olmadığından yatırım indirimi istisnasından faydalanamayacaktır.

7) Arazi veya arsalar

Arazi veya arsalar her ne kadar binanın maliyet unsuru içerisinde yer alsa da, GVK 19 uncu maddesinin 4/7 nci bendinde yatırım indiriminden yararlanmayacak iktisadi kıymetler arasında sayıldığından, binalar için yatırım indirimi uygulanırken arsa bedeli hariç değerleri dikkate alınacaktır.

Örneğin; Tohumculuk faaliyeti ile iştigal eden (C) A.Ş., faaliyetini genişletmek amacıyla satın aldığı arazi hariç olmak üzere, söz konusu faaliyetinde kullanacağı diğer amortismanı tabi iktisadi kıymetleri için yatırım indirimi istisnasından yararlanabilecektir.

8) Binek otomobili ve benzeri kara taşıtları, yat, kotra, tekne ve benzeri motorlu deniz araçları ile uçak ve helikopter gibi hava taşıtları (işletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili olanlar hariç).

Yukarıda belirtilen taşıtlar için yatırım indirimi hesaplanmaz. Ancak, işletmenin esas faaliyet konusunun bu taşıtların kısmen veya tamamen işletilmesi olması halinde yatırım indirimi istisnası uygulanabilecektir.

Örneğin; taşıt kiralama (rent a car) konusunda faaliyet gösteren şirketlerin kiralanan makine üzerine aktifine aldığı binek otomobilleri yatırım indirimi istisnası kapsamında değerlendirilecektir.

Esas faaliyet konusu, yukarıda belirtilen taşıtların kısmen veya tamamen işletilmesi olmayıp, başka alanlarda faaliyet göstermekte olan işletmelerin satın aldığı taşıtlar ise yatırım indirimi istisnasından yararlanamazlar.

Örneğin; otomobil alım-satımı faaliyetinde bulunan şirketin, satış öncesi test sürüşü yaptırmak amacıyla satın aldığı binek otomobilleri, işçilerin servisi için satın alınan panel van, sigara veya ilaç satış, dağıtım ve

pazarlaması yapan mükellefin işletmesinde kayıtlı olan, dağıtım ve pazarlama faaliyetinde kullanmak üzere satın aldığı binek otomobili, işletmelerin faaliyetlerinde kullanılmış olsa bile, işletmelerin esas faaliyeti söz konusu araçların işletilmesi olmadığından yatırım indirimi istisnası uygulanmayacaktır.

Binek otomobili ve benzeri kara taşıtları dışında kalan kamyon, kamyonet, otobüs, minibüs, tır, tanker gibi araçlar, işletmelerin faaliyetlerinde kullanılmak üzere satın alınmış veya imal edilmiş olmaları koşuluyla, belirtilen kısıtlamalara tabi olmaksızın yatırım indirimi istisnası kapsamında değerlendirilecektir. (Esas faaliyet konusu ile ilgili olması şartı aranmaz).

Örneğin; meşrubat dağıtım ve pazarlama işi ile uğraşan firmanın ürünlerinin dağıtımını amacıyla satın aldığı kamyon veya kamyonet bu kapsamdadır.

7.8.7. İndirimin Başlangıcı ve Süresi

GVK 19 uncu maddenin 5024 sayılı Kanunla değiştirilen 2 nci fıkrasında, *“Yatırım indirimi istisnası uygulamasına, istisnaya konu iktisadi kıymete ilişkin harcamaların yapıldığı yılda başlanır ve indirilecek tutara ulaşıncaya kadar devam olunur.”* hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla, indirim, harcamanın yapıldığı yılda başlayacak, tamamlanıncaya kadar devam edecektir.

Bu uygulama bakımından, “harcama”, yatırım indirimine konu iktisadi kıymetlere ilişkin bedelin ödenmesi ya da borçlanması, bu iktisadi kıymetlerin işletmenin aktifindeki herhangi bir hesaba kaydedilmesi ve iktisadi kıymetlere yatırımcı tarafından tasarruf edilebilir duruma gelinmesi anlamına gelmektedir.

Maliye Bakanlığı, ithal edilen yatırım mallarının yatırım indirimi istisnasından yararlanmasına ilişkin tayin ettiği özeldede; “.....187 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin (IV/B-a) bölümünde ‘.....Yurt dışından ithal edilen yatırım mallarının akreditif (gayri kabili rücu akreditif olsa dahi) tutarlarının iktisadi kıymetlerin kat’i ithalleri yapılmadan harcama kabul edilerek yatırım indirimi uygulamasında nazara alınması mümkün değildir.

Buna göre, yurt dışından sağlanacak yatırım mallarının kat'ı ithalleri yapıp gümrükten çekilerek işletmenin aktifindeki bir hesaba alınması halinde, bunlara ait harcamalara yatırım indirimi uygulanması mümkündür' denilmektedir.

Bu itibarla, söz konusu montaj bandı ve otomatik test cihazının kat'ı ithalleri yapıp gümrükten çekilerek işletmenin ambarına veya stoklar arasına girmesi dolayısıyla envanter ve bilançoda aktif değerler arasına alınması ve bunların işletmede kullanılması açısından tüm hukuki ve fiziki engellerin kaldırılmış olması durumunda, harcamanın yapılmış olacağı kabul edileceğinden, yatırım indiriminden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.”

Mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılmak üzere inşa edilen bina yatırımlarında veya yatırım indirimine tabi iktisadi kıymetlerin parça parça satın alınıp monte edilmesi durumunda yatırım indirimi istisnası, harcamaların yapılmaya başlandığı yıldan itibaren uygulanır.

7.8.8. İndirim Konusu Kıymetlerin Satış ve Devri

Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin 5 inci fıkrasında, “yatırım indirimi istisnasına konu iktisadi kıymetleri aktife alındıkları tarihten itibaren iki yıl içinde elden çıkaran mükellefler, bu iktisadi kıymetlerle ilgili olarak yatırım indirimi istisnası uygulama hakkını kaybederler. Bu durumda daha önce yararlanılan yatırım indirimi istisnası için herhangi bir işlem yapılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre;

- Yatırım indirimi istisnasına konu iktisadi kıymetlerin iki yıldan önce elden çıkarılması halinde, yararlanılamayan istisna tutarı yatırım indirimine tabi olmayacaktır.

- Söz konusu iktisadi kıymetlerin iki yıldan sonra elden çıkarılması halinde, satan veya devreden, yararlanılamayan istisna tutarından satıştan sonra da yararlanmaya devam edecektir.

- Yatırım indiriminden kısmen faydalanılmış veya hiç faydalanılmamış aktif değerleri satın veya devir alanların istisnadan yararlanmaları mümkün değildir.

İnşaatı devam eden binaların satın veya devir alınmasından sonra yapılan harcamalara, bina yatırımları için gerekli koşulların sağlanması halinde, satın veya devir alanlarca yatırım indirimi istisnası uygulanacaktır.

Örneğin; 25.08.2004 tarihinde 120 Milyar TL'ye, faaliyetlerinde kullanmak üzere amortismanına tabi yeni bir iktisadi kıymet satın alan bir ticari işletmenin, söz konusu iktisadi kıymeti 12.05.2005 tarihinde satması halinde, iki yıllık süre dolmamış olduğundan bu iktisadi kıymetle ilgili varsa henüz yararlanamadığı yatırım indirimi istisnası uygulama hakkını kaybedecektir. (Yatırım indirimi istisnası tutarı: 120 Milyar TL x %40 = 48 Milyar TL) 2004 yılı kazancının yetersizliği nedeniyle bu tutarın ancak 26 Milyar TL'lik kısmı için yatırım indirimi istisnasından yararlanmış olması halinde, kalan 22 Milyar TL'lik kısım dolayısıyla artık yatırım indirimi istisnasından yararlanamayacaktır. Mükellefin daha önce yararlanmış olduğu 26 milyar TL'lik yatırım indirimi istisnası için ise herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

7.8.9. Yatırım Konusu İktisadi Kıymetlerin Finansal Kiralama Yoluyla Edinilmesi

Yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi halinde kiralayan, finansal kiralamaya konu olan iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanır. (3226 s. Finansal Kiralama Kanunu madde 28)

Ayrıca 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun 28 inci maddesi kapsamı dışında kalan, ancak Vergi Usul Kanununun mükerrer 290. maddesi uyarınca finansal kiralama sayılan hallerde de kiralayan, Gelir Vergisi Kanununun 19. maddesindeki şartları taşımak kaydıyla yatırım indirimi istisnasından yararlanabilecektir.

Örneğin; yatırım indirimi istisnasından yararlanma hakkı bulunmayan bir serbest meslek erbabının veya gerçek kişinin finansal kiralama yolu ile iktisap edeceği bir iktisadi kıymet nedeniyle finansal kiralama şirketinin yatırım indiriminden yararlanması mümkün değildir.

7.8.10. Mükelleflerin Eski ve Yeni Hükümlere Tabi İndirim Hakkının Bir Arada Bulunması

Bir mükellefin hem 24.04.2003 tarihinden önce geçerli olan hükümlere hem de bu tarihten sonra geçerli olan hükümlere göre tespit edilen yatırım indirimi istisnası bulunması halinde, eski ve yeni hükümlere tabi harcamalar mükellef tarafından öncelikle iki gruba ayrılacak ve bu iki grup arasından hangisine öncelik vereceğini mükellef kendisi belirleyecektir.

Grup içi sıralamada ise;

- Öncelikle, önceki dönemlerde yapılan harcamalar üzerinden hesaplanan ancak kazancın yetersizliği dolayısıyla indirimi mümkün olmadığı için cari dönemde dikkate alınabilecek yatırım indirimi tutarları,
 - Daha sonra beyannamenin ilgili olduğu yılda gerçekleşen yatırım harcamaları üzerinden hesaplanan yatırım indirimi tutarları,
- dikkate alınacaktır.

Birden fazla teşvik belgesi olması halinde aynı gruba giren yatırım indirimi tutarlarına ilişkin olarak yatırım teşvik belgelerinin tarihi esas alınarak indirim sırası belirlenecektir.

Bu sıraya uyulması yıllık beyanname üzerinden yararlanılan yatırım indirimi tutarının ve esasen kullanılmayarak devreden yatırım indirimi tutarlarının kaynağını belirlemek açısından önemlidir.

7.8.11. Yatırım İndiriminde Endeksleme

Yatırım indirimi, kazanç yetersizliği nedeniyle uygulanmadığında izleyen yıllarda endekslenerek dikkate alınacaktır.

24.04.2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki harcamalar (teşvik belgelerine bu tarihten sonra ilave edilen iktisadi kıymetler için yapılan harcamalar hariç) harcamanın yapıldığı yıla ilişkin vergi matrahından indirilecek, ancak kazancın yetersiz olması nedeniyle dikkate alınamayan istisna tutarları izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak dikkate alınacaktır.

GVK'nın 19 uncu maddesinde, 01.01.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5024 sayılı kanun ile yapılan değişiklikle, endekslemeye yeniden değerlendirme oranının yerine, Devlet İstatistik Enstitüsü Toptan Eşya Fiyatları Genel Endeksinde meydana gelen artış oranı esas alınmıştır.

Dolayısıyla,

- Mükelleflerin Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesi kapsamında yaptıkları yatırım harcamaları ile,
- 24.04.2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında 24.04.2003 tarihinden itibaren yaptıkları harcamalar için GVK 19. maddede yer alan şekilde yatırım indirimi istisnasından yararlanmayı tercih eden mükelleflerin söz konusu harcamaları,

harcamanın yapıldığı yıla ilişkin vergi matrahından indirilecek, ancak kazancın yetersiz olması nedeniyle dikkate alınamayan istisna tutarları izleyen yıllarda TEFE oranında artırılarak dikkate alınacaktır.

		Endeksleme
24.04.2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgesi kapsamında bu tarihten sonra yapılan yatırım harcamaları	Eski hükümler kapsamında ise	Yeniden Değerleme oranı
	Yeni hükümler kapsamında ise	TEFE
GVK 19 m. kapsamındaki yatırım harcamaları		TEFE

7.8.12. Yatırım İndirimi Uygulamasında YMM Tasdiki

3568 Sayılı Kanunun 12 nci maddesi, YMM'lerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ve VUK mükerrer 227 nci maddesinin Maliye Bakanlığına vermiş olduğu yetkiye dayanılarak çıkarılan 35 ve 37 Seri No.lu Genel Tebliğlere göre,

- Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesi kapsamında 2005 yılı içinde yaptıkları 274.000 YTL'yi aşan yatırım harcamalarının istisnadan yararlanabilmesi için,
- Gelir Vergisi Kanununun Geçici 61 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca, 24.04.2003 tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümlere göre yatırım indirimi istisnasından devam etmek isteyen mükelleflerin de, 2005 yılı içinde yaptıkları 274.000 YTL'yi aşan yatırım harcamalarının istisnadan yararlanabilmesi için,

bu işlemlerini YMM'lere tasdik ettirmeleri zorunludur.

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyanname ve eklerinin tasdiki için tam tasdik sözleşmesi düzenlemiş olan mükelleflerin yatırım indirimi istisnasından yararlanmaları için ayrıca yatırım indirimi tasdik raporu ibraz etmelerine gerek yoktur.

Yeminli Mali Müşavirlerce düzenlenecek yatırım indirimi tasdik raporları ve içerisinde yatırım indirimi istisnasının değerlendirildiği tam tasdik raporlarının; beyanname verme konusunda kendilerine süre verilip verilmediğine bakılmaksızın, Gelir Vergisi mükellefleri için Mayıs ayı sonuna kadar, Kurumlar Vergisi mükellefleri için ise Haziran ayı sonuna kadar ilgili vergi dairelerine verilmesi gerekmektedir.

7.9. Türk Uluslararası Gemi Siciline Kayıtlı Gemilerin İşletilmesinden ve Devrinden Elde Edilecek Kazançlara İlişkin İstisna

4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12'inci maddesinin birinci fıkrasında, “Bu kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır.” hükmü yer almaktadır.

Bu istisnadan yararlanmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler gemilerini Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıt ettirmekle yükümlüdürler.

8. YILLIK BEYANNAMENİN VERİLMESİ VE GELİRİN TOPLANMASI

Gelir Vergisi Kanununun 85 ve 86 ncı maddelerinde, tam ve dar mükellefiyet esasında hangi gelirlerin hangi koşullarda beyan edileceği veya edilmeyeceği hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümler çerçevesinde beyan edilecek/edilmeyecek gelirler aşağıda tablo halinde gösterilmektedir.

Örnek 1: Ticari kazanç mükellefi olan Bay (E), aynı zamanda çiftçilik yapmakta olup, 2005 yılında elde ettiği zirai kazancı 5.000 YTL’dir. Zirai kazancın gerçek usulde vergilendirilmesine yönelik şartları taşımayan Bay (E)’nin bu geliri tevkif suretiyle vergilendirilmiştir. Bay (E) ticari kazancı nedeniyle tutarı ne olursa olsun 2006 yılı Mart ayında yıllık beyanname verecektir. Zirai kazancı gerçek usulde (defter tutmak suretiyle) vergilendirilmediği için bu gelirini beyannameye dahil etmeyecektir.

➤ Tek işverenden alınan ve tevkif yoluyla vergilendirilmiş olan ücretler tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir. Birden fazla işverenden ücret geliri elde edilmesi halinde, ücretlerin toplanması sırasında birinci işverenden alınan ücret dikkate alınmayacak (toplama dahil edilmeyecek), bulunan tutarın beyan sınırını aşması halinde ilk işverenden alınan da dahil olmak üzere tamamı beyan edilecektir.

➤ Elde edilen gelirin tevkifata tabi tutulmuş, birden fazla işverenden alınan ücret, menkul sermaye iradı ve gayrimenkul sermaye iradı olması halinde ücret gelirleri ayrı değerlendirilecektir. Birden sonraki işverenden alınan ücretlerin toplamı beyan sınırını aşıyorsa birinci işverenden alınan ücret de dahil olmak üzere, ücret gelirleri ve diğer tüm gelirler beyan edilecektir.

➤ Tevkifata tabi tutulmuş menkul sermaye iradı ve gayrimenkul sermaye iradı gelirleri ücret gelirlerinden ayrı toplanacak olup, toplamın beyan sınırını aşmaması halinde, ücret gelirleri nedeniyle sınırın aşılması koşuluyla, bu gelirler beyan edilmeyecektir.

➤ Birinci işveren ücretinin hangisi olacağı mükellefçe serbestçe belirlenebilecektir.

➤ Beyan sınırı olarak 2005 yılı gelirleri için 103'üncü maddede yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan 15.000 YTL dikkate alınacaktır.

9. ZARARLARIN KARLARA TAKAS VE MAHSUBU

9.1. Genel Açıklama

Gelir Vergisi Kanununun 88 inci maddesine göre; gelirin toplanmasında gelir unsurlarından bazılarının doğan zararlar (80 inci maddede yazılı diğer kazanç ve iratlardan doğanlar hariç) diğer kaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilir. Buna göre;

Zarar olarak mahsup edilecek olanlar:

- Diğer Kazanç ve İratlar Dışındaki Kazanç ve İratlar
- Yurt Dışındaki Faaliyetten Doğan Zarar (İlgili Ülkedeki Denetim Elemanlarının Raporu Bağlanmalıdır.)
- 5 Yılla Sınırlıdır.

Zarar olarak mahsubu yapılamayacak olanlar:

- Diğer Kazançlardan Doğan Zararlar
- Menkul ve Gayrimenkul Sermaye İratlarında, Sermayede Vukua Gelen Eksilmeler
- Türkiye’de Gelir Vergisinden İstisna Edilen Kazançlarla İlgili Yurt Dışı Zararlar

9.2. Yurtdışı Faaliyetlerden Doğan Zararların Mahsubu

Tam mükellefiyete tabi kişiler, yurt dışı faaliyetlerinden doğan zararlarını, faaliyette bulunulan ülkenin vergi kanunlarına göre denetim yetkisi verilen kuruluşlarca rapora bağlanması ve raporun aslı ve tercüme edilmiş bir örneğinin Türkiye'deki ilgili vergi dairesine ibrazı halinde mahsup edebileceklerdir.

Türkiye'de mahsup edilen yurt dışı zararın, ilgili ülkede de mahsup edilmesi halinde, Türkiye'de beyannameye dahil edilecek yurt dışı kazanç, mahsuptan önceki tutar olacaktır.

Türkiye'de Gelir Vergisinden istisna edilen kazançlarla ilgili yurt dışı zararlar, yurt içindeki kazanç ve iratlardan mahsup edilmez.

10. GEÇİCİ VERGİ

Vergi Kanunlarında yer alan bazı düzenlemelerle kişilerin enflasyondan kaynaklanan fiktif kazançların vergilendirilmemesine ilişkin hükümlere yer verilerek adil bir vergileme yapılması amaçlanmıştır. Menkul sermaye iratlarında indirim oranı uygulaması, enflasyon düzeltmesi gibi düzenlemeler bunlardan bir kaçıdır. Devlet de vergi gelirlerinin enflasyondan kaynaklanan aşınmasını önlemeye yönelik tedbirleri almak durumundadır. Tevkif yoluyla alınan vergilerle geçici vergiler bu tedbirlerden birkaçını oluşturmaktadır.

Gerçek kişilerin bir takvim yılında elde ettikleri gelirler, ertesi yılın Mart ayında (kurumlar vergisi Nisan ayında) beyan edilmekte olup, tahakkuk eden vergi, gelir vergisinde iki eşit taksitte, kurumlar vergisinde ise tek taksitte ödenmektedir. Ertesi yıla sarkan beyanı ve taksitlendirme nedeniyle vergilerin de ileri bir zamanda tahsil edilmesi vergi gelirlerinin enflasyon nedeniyle erimesine yol açmaktadır. Söz konusu erimeyi telafi edebilmek amacıyla, 3505 sayılı Kanunla getirilen geçici vergi uygulaması 01.01.1989 tarihinden itibaren mevzuatımıza girmiş bulunmaktadır.

Geçici vergi bir nihai vergilendirme sistemi olmayıp sadece, daha sonra ödenecek olan gelir vergisinden mahsup edilmek üzere alınan bir vergidir. Yani bir peşin ödeme veya ön ödeme sistemidir.

Gelir Vergisine ilişkin geçici vergi, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 120'inci maddesinde, kurumlar vergisine ilişkin geçici vergi ise 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Gerçek usulde gelir vergisine tabi ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, üçer aylık dönemler halinde tespit edilecek kazançları üzerinden %20 oranında geçici vergi öderler.

10.1. Geçici Verginin Mükellefleri

- * Ticari Kazanç Sahipleri
- * Serbest Meslek Kazanç Sahipleri
- * Kurumlar Vergisi Mükellefleri

10.2. Geçici Vergi Kapsamına Girmeyen Kazançlar:

- Basit Usulde tespit edilen ticari kazançlar,
- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarma İşlerinden Elde Edilen Kazançlar, (GVK.Md.42)
- Geçici Noter Yardımcılarının Kazançları

10.3. Geçici Vergi Dönemleri

-Hesap Dönemi Takvim Yılı Olanlar İçin:

DÖNEMLER	BEYAN ZAMANI	ÖDEME ZAMANI
Ocak-Şubat-Mart	10 Mayıs	17 Mayıs
Nisan-Mayıs-Haziran	10 Ağustos	17 Ağustos
Temmuz-Ağustos-Eylül	10 Kasım	17 Kasım
Ekim-Kasım-Aralık	10 Şubat	17 Şubat

- Özel Hesap Dönemi Tayin Edilenler İçin:

Özel hesap döneminin başlangıç tarihinden itibaren üçer aylık dönemler olarak hesaplanır.

- İşe Başlama, İş Bırakma veya Hesap Döneminin Değişmesi:

- İşe başlanılan tarihin içinde bulunduğu dönemin sonuna kadar olan süre,
- İşin bırakıldığı tarihe kadar olan süre,
- Yeni hesap döneminin başladığı tarihe kadar olan süre,

ayrı vergilendirme dönemi sayılır.

10.4. Geçici Vergiye Esas Kazancın Tespiti

- Ticari kazanç ve serbest meslek kazancının tespitine ilişkin hükümler geçerlidir.
- Dönemsellik esasına uyulması gerekir. Örneğin; geçici vergi matrahının belirlenmesinde peşin tahsil edilen bir yıllık abonelik bedelinin sadece beyan edilen geçici vergi dönemine isabet eden kısmı dikkate alınacaktır.
- Vergi Usul Kanununun değerlemeye ilişkin hükümleri geçici vergi döneminin kapandığı tarih itibarıyla uygulanır
- Yabancı paralar ve yabancı para cinsinden olan borç ve alacaklar Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasıncı geçici vergi döneminin kapandığı tarih itibarıyla ilan edilen döviz alış kurları ile değerlendirilir.
- Vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar değerlendirme günü kıymetine irca edilebilirler.
- Bir dönem reeskont yapılması ikinci dönem de yapılmasını gerektirmez. Ancak alacak senetleri reeskont yapılmışsa borç senetleri de yapılmak zorundadır.
- Yıllık olarak seçilen maliyet tespit yönteminin geçici vergi uygulamasında da aynı olması gerekir.
- Amortisman tabi iktisadi kıymetler yeniden değerlemeye tabi tutulabilirler ve yeniden değerlendirilmiş bedeller üzerinden amortisman ayrılır. İstenilen dönem başlanabilir, ancak hesap dönemi sonuna kadar değişmez.

- Yıllık olarak hesaplanan amortisman tutarının ilgili döneme isabet eden kısmı dikkate alınır. Yıllık olarak seçilen usul geçici vergi döneminde de geçerlidir.
- İndirim, istisna ve zararlar dikkate alınacaktır. Örneğin; Bağ-Kur primleri ilgili dönemlere ilişkin olup, ödenmiş olması şartıyla geçici vergiye ilişkin kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.

10.5.Geçici Verginin Eksik Beyan Edilmesi

Geçmiş dönemlere ait geçici verginin %10 u aşan tutarda eksik beyan edilmesi halinde tespit edilen bu kısım için re'sen veya ikmalen geçici vergi tarh edilir. Bu durumda tarh edilecek ek vergi için vergi ziyai cezası ve gecikme faizi uygulanır. Mahsup süresi geçtikten sonra kesinleşen geçici vergi için ise vergi aslı yönünden tarhiyat yapılmayacak olup, gecikme faizi ve vergi ziyai cezası uygulanır. Geçici vergi beyannamesi vermeyen mükellefler için %10 luk yanılma payı uygulanmayacaktır.

%10 luk yanılma payının, beyan edilmesi gereken (beyan edilmiş olan değil) geçici vergi matrahı üzerinden hesaplanması gerekmektedir. Ayrıca, verilen geçici vergi beyannamesinde matrah beyan etmeyen mükellefler için de beyan edilmesi gereken vergi matrahının %10 u kadar bir yanılma payı söz konusu olacaktır.

10.6. Geçici Vergi Beyannamesine Eklenecek Belgeler

- Bilanço esasında defter tutan mükellefler gelir tablosunu,
- İşletme esasına göre defter tutan mükellefler işletme hesabı özeti,
- Serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler serbest meslek kazanç bildirimini geçici vergi beyannamelerine eklerler.

11. YILLIK BEYANNAMEYE DAHİL EDİLEN KAZANÇ VE İRATLARDAN İNDİRİMLER

Yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlere ilişkin indirimler Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinde belirtilmiştir. Söz konusu indirimlerin yapılabilmesi için;

- Yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması,
- Gelirden yapılacak indirimlerin kanunda açıkça yazılan ve belirtilen şartları taşıması

gerekmektedir.

Söz konusu maddeye göre indirim konusu yapılacak hususlar;

- 1- Şahıs sigorta primleri ve bireysel emeklilik sistemine ödenen primler,
- 2- Eğitim ve sağlık harcamaları
- 3- Sakatlık indirimi,
- 4- Bağış ve yardımlar,
- 5- Sponsorluk harcamaları
- 6- Ar-Ge Harcamaları

11.1. Sigorta Şirketlerine ve Bireysel Emeklilik Sistemine Ödenen Katkı Payları

Yıllık beyanname veren mükellefler, vergi matrahlarının tespitinde bireysel emeklilik sistemine ödedikleri katkı payının beyan edilen gelirin %10 una kadar olan kısmını gelir vergisi matrahlarının tespitinde indirim konusu yapabileceklerdir. Bireysel emeklilik dışında kalan şahıs sigortaları için ödenen primlerin ise beyan edilen gelirin %5 ine kadar olan kısmı matrahın tespitinde indirim konusu yapılacaktır. İndirim konusu yapılacak tutarın hesaplamasında ***beyan edilen gelir olarak, yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan indirimler ve geçmiş yıl zararları toplamından önceki tutar esas alınacaktır.***

Bireysel emeklilik sistemi ile diğer şahıs sigortaları için ödenen primlerin birlikte olması halinde matrahtan indirim konusu yapılabilecek

tutar beyan edilen gelirin %10 u ile sınırlı olacaktır. Bu durumda şahıs sigorta primleri için %5 oranındaki sınır ayrıca aranacaktır.

11.2. Eğitim ve sağlık harcamaları

Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin 2 numaralı bendi gereğince, aşağıda belirtilen şekilde yapılan eğitim ve sağlık harcamaları beyan edilen gelirin %10 unu aşmaması şartıyla yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden indirilir:

- Eğitim ve sağlık harcamaları Türkiye’de yapılmalıdır.
- Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmelidir.
- Söz konusu harcamalar mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olmalıdır.
- Ücretliler yaptıkları eğitim ve sağlık harcamaları nedeniyle, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121 inci maddesi çerçevesinde vergi indiriminden yararlanmışlar ise aynı harcamalarını bu hükümden yararlanarak matrahlarından indiremezler.

11.3. Sakatlık İndirimi

Gelir Vergisi Kanununun 89/3 maddesine göre, sakatlık indirimi müessesesinden serbest meslek kazancı elde edenler veya basit usulde vergilendirilen özürlü mükellefler yararlanabileceklerdir. **5228 Sayılı Kanunla değiştirilmeden önce bu kişilerin tüccar veya ücretli durumuna girmeksizin imalat, tamirat ve küçük sanat işleriyle uğraşmaları gerekmektedir anılan kanunla birlikte bu gereklilik ortadan kaldırılmıştır.**

Bu kişilerin yanı sıra bakmakla yükümlü olduğu özürlü kişi bulunan serbest meslek erbabı ve ücret geliri elde edenler için de sakatlık indirimi uygulanır.

G.V.K 31 inci maddesinde yer alan esaslara göre hesaplanan yıllık indirim, yukarıda belirtilen şartları taşıyan özürlülerin gelir vergisi matrahına esas kazançlarına uygulanır.

Sakatlık indirimi hizmet erbabının tevkifat matrahına uygulanır.

11.4. Bağış ve Yardımlar

Gelir vergisi mükellefleri Gelir Vergisi Kanununun 89/4 üncü maddesinde yer alan şartlara uymak kaydıyla, yaptıkları bağış ve yardımları yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerinden indirim konusu yapabilirler.

11.5. Sınırlı İndirilecekler

- a) İndirim konusu yapılacak bağış ve yardımlar beyan edilecek gelirin %5 i (Kalkınmada Öncelikli Yörelerde %10 u) ile sınırlı olarak,
- b) Genel ve Özel Bütçeli Kamu İdarelere, İl Özel İdarelerine, Belediyelere ve Köylere, Kamu Menfaatine Yararlı Derneklere, Bakanlar Kurulunca Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıflara yapılan bağış ve yardımlar olmaktadır. (89/4)

Örneğin; Okul koruma dernekleri yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlar arasında yer almadığından, bu derneklere yapılan bağış ve yardımların beyan edilecek gelirden indirilmesi mümkün değildir. Ancak söz konusu derneklerin kamu menfaatine yararlı bir dernek olması halinde bu derneklere yapılan bağış ve yardımlar beyan edilen gelirin %5 ini aşmaması koşuluyla indirim olarak dikkate alınabilmektedir.

11.6. Sınırsız İndirilecekler

- a) Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köy tüzel kişiliklerine bağışlanan okul, sağlık tesisi ve 100 yatak kapasiteli öğrenci yurdu (Kalkınmada Öncelikli Yörelerde 50 yatak kapasiteli) ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımların tamamı beyan edilen gelirden indirilebilecektir. (89/5)

Okul, sağlık tesisi ve öğrenci yurdu yapımı veya bu tesislerin faaliyetlerine devam edebilmeleri için yapılan bağış ve yardımların (harcamaların) herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın vergi matrahının

tespitinde dikkate alınabilmesi, bu bağış ve yardımların aşağıda belirtilen kamu idare ve müesseselerine yapılması gerekmektedir:

- Genel bütçeye dahil daireler,
- Özel bütçeli kamu idareleri,
- İl özel idareleri,
- Belediyeler,
- Köyler.

Dolayısıyla, bu düzenleme sadece doğrudan kamu müesseselerine yapılacak bağış ve yardımlar açısından geçerlidir.

Düzenlemede yer alan “okul” ifadesinden, doğrudan eğitim-öğretim hizmetlerinin verildiği temel birimlerin anlaşılması gerekmekte olup, rehberlik ve araştırma merkezi, mesleki eğitim merkezi, iş eğitim merkezi, mesleki ve teknik eğitim merkezi ve akşam sanat okulları da bu kapsamda değerlendirilecektir. Örneğin; genel bütçeli bir kurum olan Milli Eğitim Bakanlığına ait öğretmen evi veya hizmet içi eğitim binası inşaatlarının yapımına “Eğitime %100 Destek Projesi” çerçevesinde mükelleflerce yapılan nakdi veya ayni yardımların tamamının, söz konusu öğretmen evi veya hizmet içi eğitim binasının “okul” kapsamında değerlendirilerek indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Düzenlemede yer alan “sağlık tesisi” ifadesinden ise Sağlık Bakanlığınca sağlık tesisi kapsamında değerlendirilen kurum ve kuruluşların anlaşılması gerekmektedir.

b) Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerin maliyet bedellerinin tamamı beyan edilecek gelirden indirilebilecektir. (89/6)

c) 5228 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununa eklenen 7 numaralı bent ile kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan harcamaların indirilmesine imkan tanınmıştır. Söz konusu bent hükmüne göre, genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar

tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen;

- Kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin ticari olmayan ulusal veya uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesine,
- Ülkemizin uygarlık birikiminin kültürü, sanatı, tarihi, edebiyatı, mimarisi ve somut olmayan kültürel mirası ile ilgili veya ülke tanıtımına yönelik kitap, katalog, broşür, film, kaset, CD ve DVD gibi manyetik, elektronik ve bilişim teknolojisi yoluyla üretilenler de dahil olmak üzere görsel, işitsel veya basılı materyallerin hazırlanması, bunlarla ilgili derleme ve araştırmaların yayınlanması, yurt içinde ve yurt dışında dağıtımı ve tanıtımının sağlanmasına,
- Yazma ve nadir eserlerin korunması ve elektronik ortama aktarılması ile bu eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılmasına,
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı, yaşatılması, rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri yapılması ve nakil işlerine,
- Kurtarma kazıları, bilimsel kazı çalışmaları ve yüzey araştırmalarına,
- Yurt dışındaki taşınmaz Türk kültür varlıklarının yerinde korunması veya ülkemize ait kültür varlıklarının Türkiye'ye getirtilmesi çalışmalarına,
- Kültür envanterinin oluşturulması çalışmalarına,
- 2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınır kültür varlıkları ile güzel sanatlar, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki ürün ve eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılması ve güvenliklerinin sağlanmasına,
- Somut olmayan kültürel miras, güzel sanatlar, sinema, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki üretim ve etkinlikler ile bu alanlarda araştırma, eğitim veya uygulama merkezleri, atölye, stüdyo ve film platosu kurulması, bakım ve onarımı, her türlü araç ve teçhizatın tedariki ile film yapımına,
- Kütüphane, müze, sanat galerisi ve kültür merkezi ile sinema, tiyatro, opera, bale ve konser gibi kültürel ve sanatsal etkinliklerin sergilendiği tesislerin yapımı, onarımı veya modernizasyon çalışmalarına,

ilişkin harcamalar ile bu amaçla yapılan her türlü bağış ve yardımların tamamı (%100 ünün) beyan edilen gelirden indirim konusu yapılabilecektir. Bakanlar Kurulu, bölgeler ve faaliyet türleri itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye veya kanuni oranına kadar çıkarmaya yetkilidir.

11.7. Diğer Kanunlara Göre Tamamı İndirilecek Bağış ve Yardımlar

- a) Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara İlişkin 7269 Sayılı Kanuna Göre Oluşturulan Fona Yapılan Nakdi Bağışların Tümü İle Milli Yardım Komiteleri veya Mahalli Yardım Komitelerine Makbuz Karşılığı Yapılan Ayni/Nakdi Bağışlar
- b) Yüksek Öğretim Kanununa Göre Üniversitelere ve Yüksek Teknoloji Enstitüsüne Makbuz Karşılığı Yapılan Nakdi Bağışlar İle Vakıf Üniversitelere Yapılan Bağış ve Yardımlar
- c) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Kanununa Göre Yapılan Bağış ve Yardımların Tamamı
- d) Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun Kuruluşu Hakkındaki Kanuna Göre Yapılan Nakdi Bağışlar
- e) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa Göre Yapılan Nakdi Bağışlar
- f) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununa Göre Yapılan Ayni/Nakdi Bağışlar
- g) Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı Kanununa Göre Yapılan Ayni/Nakdi Bağışlar
- h) Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununa Göre Yapılan Ayni/Nakdi Bağışlar
- i) İlköğretim ve Eğitim Kanununun 76 ncı Maddesine Göre İlköğretim Kurumlarına Yapılan Nakdi Bağışlar

11.8. Sponsorluk harcamaları

Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesine 5105 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel

Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının;

- Amatör spor dalları için tamamı,
- Profesyonel spor dalları için %50 si

yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden indirim konusu yapılabilecektir.

11.9. Araştırma ve Geliştirme Harcamaları

31.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinde yapılan değişiklikle araştırma geliştirme harcamalarıyla ilgili olarak yapılan vergi ertelemesine son verilerek mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının %40 ı oranında hesaplanacak “Ar-Ge İndirimi” uygulamasına geçilmiştir.

Diğer taraftan, 5228 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesiyle yapılan düzenleme uyarınca Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan Ar-Ge harcamaları, eski düzenleme çerçevesinde işlem görecektir.

12. BEYANNAMEYE DAHİL EDİLECEK VE DAHİL EDİLMEMEYECİK GELİRLER

12.1.Yıllık Beyannameye Dahil Edilecek Gelirler

Ticari, Zirai ve Mesleki Kazançlar

Tam mükellefiyette;

Basit usulde vergilendirilen ticari kazançlar ile gerçek usulde vergilendirilen ticari, zirai ve serbest meslek kazançları tutarı ne olursa olsun (zarar edilmiş olsa dahi) yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Tasfiye halinde bulunanlar da dahil olmak üzere kollektif şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortaklarının kazançları için de tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilecektir.

Dar mükellefiyette;

Dar mükellef gerçek kişiler ticari kazançları ve gerçek usulde tespit edilen zirai kazançları ile tevkif yoluyla vergilendirilmemiş serbest meslek kazançları için yıllık beyanname vermek zorundadır.

Tevkif yoluyla vergilendirilmiş serbest meslek kazançları için yıllık beyanname verilmeyecektir.

12.2. Beyannameye Dahil Edilmeyecek Gelirler**Tam Mükellefiyette**

Aşağıdaki gelirler için beyanname verilmeyecektir.

- ◆ Gerçek usulde vergilendirilmeyen zirai kazançlar,
- ◆ Vergi kesintisine tabi tutulmuş olan mevduat faizleri,
- ◆ Özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları ile repo gelirleri,
- ◆ Menkul kıymetler yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları,
- ◆ 07.10.2001 tarihinden itibaren düzenlenen şahıs sigorta poliçeleri dolayısıyla elde edilen menkul sermaye iratları,
- ◆ Kurumların 31.12.1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde ettikleri kazançların dağıtımı dolayısıyla elde edilen kar payları,
- ◆ Kurumların karlarını sermayeye eklemek suretiyle gerçekleştirdikleri kar dağıtım işlemleri sonucunda elde edilen kar payları,
- ◆ Kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı,
- ◆ Toplamı 800 YTL yi aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları,
- ◆ Tek işverenden alınmış ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler,

- ◆ Birden fazla işverenden alınan ve birden sonraki işverenden alınanların toplamı 15.000 YTL’yi aşmayan tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler,
- ◆ Tevkif suretiyle vergilendirilmiş ve toplamı 15.000 YTL’yi aşmayan gayrimenkul ve menkul sermaye iratları.

Diğer gelirler dolayısıyla yıllık beyanname verilmesi durumunda da bu gelirler yıllık beyannameye dahil edilmeyecektir.

Dar Mükellefiyette

Dar mükellefiyette her bir gelir unsuru itibarıyla yapılan açıklamalar dikkate alınarak yıllık beyannameye dahil edilecek gelirler belirlenecektir.

13. GELİR VERGİSİNDE MAHSUP VE İADELER

Gelir Vergisi Kanununun 121 ve Kurumlar Vergisi Kanununun 44 üncü maddelerinde; beyannameye gösterilen gelire dahil kazanç ve iratlardan Gelir/Kurumlar Vergisi Kanunlarına göre kesilmiş bulunan vergilerin, beyanname üzerinden hesaplanan gelir/kurumlar vergisine mahsup edileceği, mahsubu yapılan miktarın gelir/kurumlar vergisinden fazla olması halinde aradaki farkın vergi dairesince mükellefe bildirileceği ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine red ve iade olunacağı belirtilmiştir.

İadesi gereken vergiler ile ilgili olarak düzenleme yapma konusunda 5035 sayılı Kanunla Maliye Bakanlığına yetki verilmiş olup, bu çerçevede yayımlanan 252 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde de konuya ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Buna göre;

Beyanname Üzerinden Hesaplanan Vergiden Mahsup ve Kalan Kısımın İadesi

Yıllık beyanname ile beyan edilen gelir veya kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiden yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergiler mahsup edilir. Mahsup işleminin yapılabilmesi için, tevkif yoluyla kesilen verginin beyannameye dahil edilen gelir veya kazançla ilişkin olması gerekmektedir.

Bu durumda gelir veya kazanç türünün bir önemi bulunmamakta olup, mükelleflerin kendilerinden yapılan vergi tevkifatı ile ilgili olarak kesintiyi yapan vergi sorumlularının adı-soyadı veya unvanını, bağlı olduğu vergi dairesini ve vergi kimlik numaralarını, kesintiye esas alınan brüt tutarları, kesilen vergileri ve kesinti yapılan dönemleri gösteren bir tabloyu yıllık beyannamelerine eklemeleri yeterli olacaktır.

13.1. Mahsuben İade

Tevkif yoluyla kesilen vergilerin yıllık beyannamedeki mahsuplar sonunda kalan kısmının diğer vergi borçlarına mahsup talebi ;

- tutarına bakılmaksızın,
- inceleme raporu ve teminat aranılmadan

yerine getirilir.

Mahsup talebinin dilekçe ile yapılması ve yıl içinde yapılan tevkifatlara ilişkin listenin dilekçe ekinde yer alması gerekmektedir.

Ortaklar, ortağı oldukları adi ortaklık veya kolektif şirketlerin müteselsilen sorumlu oldukları vergi borçlarına da mahsuben iade talebinde bulunabilirler.

Mahsuben iade işlemi, aranan tüm belgelerin tamamlanması koşuluyla, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarih itibarıyla yapılacaktır. Bu tarihten itibaren mükelleflerin mahsubunu talep ettikleri vergi borçları için gecikme zammı uygulanmaz.

Mükellefin muaccel hale gelmiş vergi borcunun bulunmaması halinde, iade alacağının sonraki dönemlerde muaccel hale gelecek vergi borçlarına mahsubu mümkündür.

Mahsup taleplerinin yerine getirilmesinde, zamanaşımı hükümleri (VUK madde 114 ve 126) göz önünde bulundurulur.

13.2. Nakden İade

Nakden iade taleplerinin dilekçe ile yapılması şarttır. Tevkif yoluyla kesilen vergilere ilişkin nakden iade edilecek tutarın 10 milyar lirayı geçmemesi halinde iade talebi, yıl içinde yapılan tevkifatlarla ilişkin tablo ile birlikte;

- Ücret ve gayrimenkul sermaye iradına ilişkin olması halinde ücretlere ilişkin olarak işveren tarafından verilen ve kesintinin yapıldığını gösteren yazının, gayrimenkul sermaye iradına ilişkin olarak kira kontratının,
- Menkul sermaye iradına ilişkin olarak kesintiyi yapan bankalar, özel finans kurumları, aracı kurumlar ve diğer kurumlar tarafından düzenlenen ve vergi kesintisinin yapıldığını gösteren belgenin,
- Serbest meslek kazancına ilişkin olarak vergilerin sorumlu adına tahakkuk ettiğini gösteren ilgili saymanlık yazısının,
- Ticari kazançlar ve zirai kazançlara ilişkin olarak tevkif yoluyla kesilen vergilerin vergi sorumlusu tarafından ilgili vergi dairesine ödenmiş olduğuna ilişkin belgenin ilgili kurumca onaylanan bir örneğinin dilekçeye eklenmesi koşuluyla inceleme raporu ve teminat aranmaksızın yerine getirilir.

Nakden yapılacak iade taleplerinin 10 milyar lirayı aşması halinde, 10 milyar lirayı aşan kısım vergi inceleme raporuna göre iade edilir.

10 milyar liraya kadar olan kısım ise, teminat aranmaksızın ve inceleme raporu beklenmeksizin iade edilir. (Dilekçe ve eki belgelerin verilmesi koşuluyla)

Teminat gösterilmesi halinde inceleme sonucu beklenmeksizin iade yapılır.

Nakden iade talebinin 100 milyar liraya kadar olan kısmı, yeminli mali müşavirce düzenlenecek tam tasdik raporu uyarınca iade edilir.

İade talebinin 100 milyar lirayı aşan kısmının iadesi her halükarda vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilir.

Genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve sermayelerinin en az %51 veya daha fazlası bu kurumlara ait

işletmelere yapılacak iadeler, gerekli belgelerin ibrazı üzerine miktara bakılmaksızın inceleme raporu ve teminat aranılmadan yerine getirilir.

Nakden iade edilebilir aşamaya gelen alacağın üçüncü şahısların vergi borçlarına mahsubu talep edilebilir.

13.3. Tevkif Yoluyla Kesilen Vergilerin Geçici Vergiye Mahsubu

İlgili dönemler halinde hesaplanan geçici vergiden varsa o hesap dönemi ile ilgili olarak daha önce ödenmiş geçici vergi ve geçici vergiye tabi kazançlarla ilgili olarak tevkif edilmiş vergiler mahsup edilmekte, *mahsuptan sonra kalan tutar* o dönem için ödenmesi gereken geçici vergi olmaktadır.

Yıllık beyannamenin vergi bildirimi tablosunda yer alan geçici vergiye ilişkin satırda, beyannamenin ilgili olduğu geçici vergi dönemlerinde ödenen geçici vergi tutarı (ilgili geçici vergi beyannamelerinin ödenecek geçici vergi satırında yer alan tutarlar toplamı) gösterilir. Yıllık beyannamenin vergi bildirimi tablosunun kesinti yoluyla ödenen vergiler satırında ise, o yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergilerin tamamı (geçici vergiden mahsubu yapılan tevkifat tutarları dahil) gösterilir.

Yıllık beyanname üzerinden hesaplanan vergiden, yukarıda sözü edilen geçici vergi tutarı ile yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergilerin tamamı mahsup edilir, kalan tutar tevkif yoluyla kesilen vergilerin diğer vergi borçlarına mahsubu ve nakden iadesi kuralları çerçevesinde red ve iade edilir.

13.4. Geçici Verginin Mahsubu Ve İadesi

Üçer aylık dönemler halinde tahakkuk ettirilerek tahsil edilen geçici vergi, yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edildikten sonra mahsup edilemeyen tutar mükellefin diğer vergi borçlarına mahsup edilir. Bu mahsuplara rağmen kalan geçici vergi tutarı o yılın sonuna kadar yazılı olarak talep edilmesi halinde mükellefe red ve iade edilir. (GVK mük.120) Bu esaslar kurumlar vergisi mükellefleri açısından da geçerlidir.

Yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden ilgili hesap dönemine ilişkin geçici vergi dönemlerinde ödenen geçici vergi mahsup edilir.

Mahsup işleminin yapılabilmesi için, tahakkuk ettirilmiş geçici verginin ödenmiş olması gerekmektedir. Geçici vergi dönemleri itibarıyla tahakkuk ettirilmiş, ancak ödenmemiş bulunan geçici verginin yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmesi mümkün değildir.

Tahakkuk ettirilmiş ancak ödenmemiş olması dolayısıyla yıllık beyanname üzerinden hesaplanan vergiden mahsup imkanı bulunmayan geçici vergi tutarları terkin edilir. Terkin edilen geçici vergi tutarı için vade tarihinden terkin edilmesi gereken tarih olan yıllık beyannamenin verilmesi gereken kanuni sürenin başlangıç tarihine kadar gecikme zammı uygulanır.

Ödenen geçici vergi tutarının, geçici verginin ilgili olduğu döneme ilişkin olarak verilen beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden fazla olması halinde, mahsup edilemeyen tutar mükellefin diğer vergi borçlarına mahsup edilir.

Mahsup işleminin yapılabilmesi için yazılı başvuru şartı aranmaz. Söz konusu mahsup işlemi 6183 sayılı Kanunun 47 nci maddesi hükmü de dikkate alınarak ilgili vergi dairesince re'sen yapılır.

Mahsup işlemi yıllık beyannamenin verildiği tarih esas alınarak yerine getirilir. Mahsubu yapılacak vergi borçları için *vade tarihinden*, yıllık beyannamenin verildiği tarihe kadar gecikme zammı uygulanır. (Bu tarihten sonra vergi borcu için gecikme zammı uygulanmaz.) *Mahsup sonucu iadesi gereken miktarın bulunması ve bu tutarın beyannamenin ilgili tablosuna yazılmış olması* mükellefçe yazılı olarak yapılmış iade talebi olarak kabul edilir. Yıllık beyannamenin ilgili tablosunda/satırında gösterilmeyen geçici verginin mahsuben veya nakden iade edilebilmesi için o yılın sonuna kadar yazılı olarak başvurulması gerekir.

Geçici verginin gerek mahsuben gerekse nakden iadesinde herhangi bir tutar sınırlaması olmayıp, geçici verginin ödenmiş olması yeterlidir. *Geçici vergiye ilişkin iade taleplerinde* teminat ve inceleme raporu aranmaz.

13.5. Gelir ve Kurumlar Vergisi İle İlgili Vergi Hatalarından Kaynaklanan İade İşlemleri

Nakden veya mahsuben tahsil edilen ancak fazla veya yersiz olarak tahsil edildiği anlaşılan vergilerin iade ve mahsup işlemlerinde, düzeltmeye dayanak teşkil edecek belgeler ile bu işlemlere ait usul ve esasları belirleme konusunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. (VUK 120)

Fazla veya yersiz olarak vergi tahakkuk ettirilmesine neden olan vergi hatasının düzeltilmesi halinde, vergi hatası nedeniyle fazla olarak tahakkuk ettirilmiş verginin ödenmiş olması şartıyla, verginin mükellefe iadesi gerekmektedir.

Vergi borçlarına mahsup talebi halinde bu talebin bir dilekçe ile vergi dairesine bildirilmesi gerekmektedir. Düzeltme işlemi ile iade işleminin aynı vergi dairesi tarafından gerçekleştirilmesi durumunda iade işlemi için dilekçe dışında ayrıca bir belge ibrazına gerek yoktur. Vergi dairelerinin farklı olması halinde hata nedeniyle fazladan tahakkuk etmiş olan verginin ödendiğini gösteren belgenin ibrazı gereklidir.

Mahsubu talep edilen vergi borçları için, mükellefin vergi hatasının düzeltilmesini ilgili vergi dairesine dilekçe ile haber verdiği tarih itibarıyla mahsup işlemi yapılmış sayılır ve mahsubu talep edilen vergi borçları için bu tarihten itibaren gecikme zammı hesaplanmayacaktır.

14. VERGİ TARİFESİ

Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesi uyarınca 2005 takvim yılı gelirlerine uygulanacak vergi tarifesidir:

6.600 Yeni Türk Lirasına kadar	%20
15.000 Yeni Türk Lirasının 6.600 lirası için 1.320 lira, fazlası	%25
30.000 Yeni Türk Lirasının 15.000 lirası için 3.420 lira, fazlası	%30
78.000 Yeni Türk Lirasının 30.000 lirası için 7.920 lira, fazlası	%35
78.000 Yeni Türk Lirasından fazlasının 78.000 lirası için 24.720 lira, fazlası ..	%40

oranında vergilendirilir.

15. YILLIK BEYANNAMEDE TARH MUAMELELERİ

15.1.Tarh Yeri

Genel Kural gelir vergisinin mükellefin ikametgahının bulunduğu yer vergi dairesince tarh edilmesidir. Ancak, işyeri ve ikametgahı ayrı ayrı vergi daireleri bölgesinde bulunan mükelleflerin vergileri, Maliye Bakanlığınca uygun görüldüğü takdirde ve mükellefe de evvelden bildirilmek kaydıyla işyerinin bulunduğu yerin vergi dairesince tarh olunur. Maliye Bakanlığı bu yetkisini kullanmış olup, münhasıran nakliyecilik faaliyeti ile iştigal eden kişiler hariç olmak üzere, ticari ve mesleki faaliyetlerde tarha yetkili vergi dairesini işyerinin bulunduğu yer vergi dairesi olarak belirlemiştir. İşyerinin birden fazla olması halinde ise iş merkezinin bulunduğu yer vergi dairesi tarha yetkili vergi dairesi olacaktır.

Diğer ücretlerle, gezici olarak çalışanların ticaret ve serbest meslek kazançlarının vergileri, bu ücret ve kazanç sahiplerinin ikametgahlarının bulunduğu yerin vergi dairesince tarh edilmemişse, faaliyetlerini icra ettikleri yerin vergi dairesince tarh olunacaktır.

Dar mükellefiyete tabi olanların vergileri ise beyannamelerini vermeye mecbur oldukları yerin vergi dairesince tarh olunur. Türkiye’de işyeri bulunduğu, beyannamenin verileceği vergi dairesi işyerinin bulunduğu yerdeki vergi dairesidir.

15.2. Tarhiyatın Muhatabı

Gelir vergisi, bu vergiyle mükellef olan gerçek kişiler namına tarh edilir. Ancak bazı istisnai durumlarda tarhiyatın muhatabı değişmektedir.

Bunlar;

- ◆ Küçüklerle kısıtlılarda, bunların nam ve hesabına kanuni temsilcileri tarhiyatın muhatabı tutulur. Kanunî temsilci veli, vasi ve kayımdır.
- ◆ Dar mükellefiyette tarhiyata muhatap Türkiye'deki daimi temsilcidir. Türkiye'de daimi temsilci yok ise kazanç ve iratları yabancı kişiye sağlayanlar, tarhiyatın muhatap tutulur.

Ayrıca Türkiye'de birden fazla daimi temsilci bulunması halinde, mükellefin tayin edeceği, tarhiyat tarihine kadar böyle bir tayin yapılmamış ise temsilcilerden herhangi birisi tarhiyata muhatabı tutulur.

- ◆ Kaynakta kesinti suretiyle alınan vergilerde muhatap, mükellef esabına tevkifat yapmaya mecbur olanlardır.

15.3. Vergilendirme Dönemi

Gelir vergisinde vergilendirme dönemi geçmiş takvim yılıdır. Bu genel prensibin istisnasını mükellefiyetin takvim yılı içerisinde kalkması oluşturmaktadır. Mükellefiyetin takvim yılı içerisinde kalkması halinde, takvim yılı başından mükellefiyetin kalktığı tarihe kadar geçen süre (kıst dönem) vergilendirme dönemi olarak kabul edilecektir.

Mükellefiyetin takvim yılı içerisinde kalkması hallerine verilebilecek en bariz örnekler memleketi terk ve ölüm hâlidir. Söz konusu mükellefiyetin sona ermesi şekillerinde beyanname verme ve ödeme sürelerine ilerleyen bölümlerde yer verilecektir.

Genel prensibin diğer bir istinasını ise diğer ücretlerde vergilendirme önemi, hizmetin ifa olunduğu takvim yılı olmasıdır.

15.4. Tarh Zamanı

Gelir vergisi beyanname verilmesi gereken hallerde beyannamenin verildiği günde tarh olunur. Yıllık gelir vergisi beyannamesinin hangi hallerde ne zaman verileceği (ilerleyen bölümlerde ayrıntıları ile açıklanacağı üzere) Gelir Vergisi Kanununda yer almış olup belirtilen sürelerde beyannamenin verilmemesi vergi ziyana sebebiyet verecek ve tarhiyatın cezalı olarak yapılmasını gerektirecektir.

Beyannamenin posta ile gönderilmesi hallerinde ise vergiyi tarh edecek daireye geldiği tarihi takip eden yedi gün içerisinde gelir vergisi tarh olunur. Posta ile göndermede, beyanname verme süresinin son günü taahhütlü olarak gönderilmesi beyannamenin kanuni süresi içerisinde verilmiş sayılmasını gerektirir. Yani taahhütlü olarak posta ile gönderilen beyannameler posta idaresine verildiği gün vergi dairesine verildiği gün olarak kabul edilir. Buna karşılık adi posta ile göndermelerde vergi dairesi kayıtlarına girdiği gün esas alınır.

16. YILLIK BEYANNAMENİN VERİLMESİ

16.1. Beyannamenin Verileceği Yer

Yıllık gelir vergisi beyannamesi; tam mükellefler için, vergiyi tarha yetkili vergi dairesine verilir veya taahhütlü olarak posta ile gönderilir. Tarha yetkili olan vergi dairesi ise yukarıdaki bölümde açıklandığı üzere mükellefin ikametgahının bulunduğu yerdeki vergi dairesi olmakla beraber Maliye Bakanlığı ticari ve mesleki faaliyetlerde tarha yetkili vergi dairesini işyerinin bulunduğu yer vergi dairesi olarak belirlemiştir.

Dar mükellefiyette ise yıllık beyanname, Türkiye'de vergi muhatabı mevcut ise onun Türkiye'de oturduğu yerin/Türkiye'de vergi muhatabı yoksa işyerinin bulunduğu yer vergi dairesine verilir veya taahhütlü olarak posta ile gönderilir. İşyeri birden fazla ise bu işyerlerinden herhangi birisinin bulunduğu yer vergi dairesine verilir.

**Beyannamenizi Posta Yoluyla Gönderecekseniz
Taahhütlü Olmasını Tercih Ediniz !**

16.2. Beyannamenin Verileceği Süre

16.2.1. Ticari Kazancın Basit Usulde Tespit Edilenlerin Yıllık Beyanı

Gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın **Şubat ayının on beşinci günü akşamına kadar** vergiyi tarha yetkili vergi dairesine yıllık beyannamenin verilmesi gerekmektedir.

16.2.2. Diğer Haller

Bir takvim yılında elde edilen gelir sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret ise yukarıda yapılan açıklamalara göre beyanname verilmesi gerekmektedir. Söz konusu hallerin dışında bir takvim yılında elde edilen kazanç ve iratların beyan edilmesi gerekenler izleyen yılın **Mart ayının on beşinci günü akşamına kadar** vergiyi tarha yetkili vergi dairesine yıllık beyannamenin verilmesi gerekmektedir.

16.2.3. Özellik Arz Eden Durumlar

16.2.3.1. Ölüm Hali

Takvim yılı içinde ölüm halinde, ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde yıllık gelir vergisi beyannamesinin yetkili vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.

Beyannamenin kapsayacağı dönem ölüm tarihi ile takvim yılının başı olan kıst dönemdir.

16.2.3.2. Memleketi Terk Hali

Takvim yılı içinde memleketi terk edenlerin beyannameleri memleketi terke takaddüm eden 15 gün içinde yetkili vergi dairesine verilmek durumundadır.

17. YILLIK BEYAN ESASINDA VERGİNİN ÖDENMESİ

17.1. Ticari Kazancın Basit Usulde Tespit Edilmesi Halinde

Gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının 15 nci günü akşamına kadar yıllık beyannamenin verilmesi gerekmektedir. Verilen yıllık beyanname ile tahakkuk ettirilen vergi **Şubat** ve **Haziran** aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenecektir.

17.2. Diğer Haller

Yedi gelir unsurundan birinden veya bir kaçından veya tamamından bir takvim yılında elde edilen kazanç ve iratları beyan edilmesi gerekenler izleyen yılın Mart ayının 15 nci günü akşamına kadar yıllık beyanname toplanarak beyan edilmesi gerekmektedir. Mart ayında beyan edilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen vergi **Mart** ve **Temmuz** aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenecektir.

17.3. Diğer Ücretlerde Ödeme

Diğer ücretlerin vergisi,

- ◆ Öteden beri işe devam edenlerde, yıllık verginin yarısı takvim yılının ikinci (**Şubat**), diğer yarısı sekizinci (**Ağustos**) ayında;

- ◆ Takvim yılının birinci yarısında işe başlayanlarda, yıllık verginin yarısı verginin karneye yazıldığı ayda; diğer yarısı takvim yılının sekizinci (Ağustos) ayında;
- ◆ Takvim yılının ikinci yarısı içinde işe başlayanlarda, verginin karneye yazıldığı ayda; ödenir.

18. BEYANNAMEYE EKLENECEK BİLDİRİM VE BELGELER

Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesine:

- Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablosu,
 - Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflere Ait Ticari Kardan Mali Kara Ulaşmak İçin Hesaplamayı Gösteren Bildirim,
 - Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilere İlişkin Bildirim,
 - Varsa, Kesinti Yoluyla Ödenen Vergilere İlişkin Belgeleri,
 - 4325 Sayılı Kanun Kapsamındaki Gelir Vergisi Bildirimine İlişkin Bildirimi,
- ekleyeceklerdir.

19. VERGİNİN ÖDENECEĞİ YER

Vergi;

- Bağlı bulunulan vergi dairesine,
 - Bağlı bulunulan vergi dairesinin belediye sınırları dışındaki herhangi bir vergi dairesine,
 - Vergi tahsiline yetkili banka şubelerine,
- ödenebilir.

20. BEYANNAME VERMEYENLERE UYGULANACAK YAPTIRIMLAR

2005 takvim yılı kazançlarına ait olup, 2006 yılında verilmesi gereken beyannamenin süresinde verilmemesi durumunda mükelleflere,

- Usulsüzlük cezası,
- Vergi ziyai cezası,
- Gecikme faizi,

uygulanır.

21. BEYANNEMENİN DOLDURULMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

21.1. Genel Hususlar

Beyanname;

- ◆ KARBON KAĞIDI KULLANILMADAN iki örnek doldurulacaktır. Fotokopi ile çoğaltılan beyannameler kesinlikle kullanılmayacaktır.
- ◆ Mavi veya siyah tükenmez kalem kullanılarak BÜYÜK MATBAA HARFLERİ ile doldurulacaktır.
- ◆ **Kurşun kalem kesinlikle kullanılmayacaktır.**
- ◆ Her kutuya bir harf ve rakam yazılacaktır.
- ◆ Silinti ve kazıntı yapılmayacak, beyanname katlanmayacak ve buruşturulmayacak, okunaklı düzenlemeye özen gösterilecektir.
- ◆ Rakamlar arasına herhangi bir işaret konulmayacaktır. BİLGİLER İLGİLİ ALANA SİĞDİĞİ KADAR YAZILACAKTIR.
- ◆ Sayısal ifadeler Romen rakamı ile **yazılmayacaktır.**
- ◆ Alfabetik karakterler sola, sayısal karakterler sağa yanaşık olarak yazılacaktır.
- ◆ Kelimeler arasında bir karakter boşluk bırakılacaktır.
- ◆ Noktalama işaretinden sonra boşluk bırakılmayacaktır.
- ◆ 1-4 No'lu alanlara kimlik bilgileri, nüfus cüzdanında yazılı olduğu şekilde ve kısaltılmadan aynen yazılacaktır. Kimlik bilgilerinin ayrılan alana sığmaması durumunda, isimler sığdığı kadarıyla yazılacaktır.
- ◆ 5 No'lu doğum yeri alanına, İLÇE ADI YAZILACAKTIR. İLÇENİN AYRI BİR ADI YOKSA İL ADI YAZILACAKTIR. KÖY VE BUCAK İSMİ YAZILMAYACAKTIR.

- ◆ 6 No’lu uyuğu alanına, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlar T.C rumuzunu, başka ülke tabiiyetinde olanlar ise, ülkelerinin Uluslar arası Trafik Kodunu yazacaklardır.
- ◆ 7 No’lu alanda doğum tarihi gün, ay ve yıl olarak belirtilecektir.
- ◆ 9 No’lu mesleği alanına mükellefin esas uğraş konusu yazılacaktır. Birden fazla meslekle uğraş söz konusu ise ağırlıklı olan yazılacaktır.
- ◆ 11-12 No’lu adres alanına mahalle, cadde/sokak bilgileri yazılacak ve POSTA KODU muhakkak belirtilecektir. Varsa telefon numarası alan kodu ile birlikte yazılacaktır. Adres bilgileri açık bir şekilde alanlara sığıyorsa kısaltma yapmadan yazılacaktır. Alanlara sığmaması halinde anlaşılır kısaltmalar yapılabilir.

21.2. Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Ticari Kazançlardan İbaret Olan Mükelleflerin Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar:

- ◆ Basit Usul Beyannamesi optik okuyuculu olmadığından bir örnek doldurulacaktır.
- ◆ Basit usulde hesap özeti, beyannamede yer aldığından ek olarak hesap özeti verilmeyecektir. Ancak, Kayıtları meslek odaları bünyesinde oluşturulan bürolarda tutulan mükelleflerin “Basit Usulde Hesap Özeti” oda temsilcisi tarafından imzalanacak olup, kayıtlarını kendileri tutan veya serbest muhasebeci/ serbest muhasebeci mali müşavirlere tutturan mükellefler (38) Numaralı “Basit Usulde Hesap Özetini İmzalayan Oda Temsilcisi” bölümünü boş bırakacaklardır.
- ◆ Basit usulde tespit edilen ticari kazanç yanında, beyana tabi başka bir gelir unsurunun da bulunması halinde, yıllık beyanname izleyen yılın Mart ayının onbeşinci günü akşamına kadar verileceğinden, bu durumda olan mükellefler beyannamelerini 21.1 Bölümünde yer alan açıklamalara göre dolduracaklardır.

22. BEYANNAMENİN DOLDURULMASINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

22.1. Basit Usulde Ticari Kazancın Beyanına İlişkin Örnekler

Örnek: 1

Kayseri ilinde taksi işletmeciliği faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Yalçın Tekeş, 2005 yılında 12.500 YTL kar elde etmiştir. Mükellef bu yıl içinde 2.020 YTL Bağ-Kur primi ödemiştir.

"ÖRNEK: 1"

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI **YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ**
(Beyana Tabii Geliri Sadecce Basit Usulde Teyit Edilen Ticari Kazançlardan İbarat Olarak İçerir)

V.D. KODU
(Vergi Dairesine Göre Belirlenir)

1 **ERCİYES** 3 **VERGİLENDİRME DÖNEMİ**
VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE 01.01.2005 / 31.12.2005

2 **KAYSERİ - KOCASİMAN** 4 **VERGİ KİMLİK NO.** 235682244
İL - İLÇE 5 **T.C. KİMLİK NO.** 89765432101

6 **BAG-KUR NO.** 2030402899

1001 C
2005

TABLO - 1 MÜKELLEFIN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

1 Soyadı **TEKEŞ** 5 Doğum T. **10.01.1964**
2 Adı **YALÇIN** 6 Medeni Hali ☐ Evli ☒ Evi **X**
3 Baba Adı **GALİP** 7 Mesleği **TAKSİ İŞLETMECİSİ**
4 Doğum Yeri **KAYSERİ**

8 İkametgah Adresi **FEVZİ ÇAKMAK NARAHİSİ GÜL SOKAK NO: 36/4** 8
KAYSERİ **38060**
(Posta Kodu)

9 İşletme Adresi **NEZZET TMS. DURAĞI SIVAS CADDESİ NO: 48/A** 9
KAYSERİ **38100**
(Posta Kodu)

10 E Posta Adresi
11 Telefon No: **352 243 4020** **352 243 4520** Faks No:
(Yerel Telefon) (Kırmızı) (Yerel Telefon) (Yerel Telefon)

TABLO - 2 TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM

Sıra No.	Tesettübü veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Fiyat	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (%)
			(YTL)	(YK)	(YTL)	(YK)
12	YALÇIN TEKEŞ TAKSİ İŞLETMENLİĞİ		12.500			
13						
14						
15	TOPLAM		12.500			
16	Bağ-Kur Primi		2.020			
17	Ticari Kazançlar Toplamı (12-16)		10.480			

TABLO - 3 GELİR BİLDİRİMİ

	ZARAR (YTL)	KAR (YTL)
18 Ticari Kazançlar		10.480
19 Müktesep Edilecek Geçmiş Yıl Zararları		
20 Satış ve Bireysel Emeklilik Sigorta Primi		
21 Eğitim ve Sağlık Harcamaları		
22 Okul, Yurt ve Sağlık Tevessülü İçeren Bağış ve Yardımlar		
23 Diğer Bağış ve Yardımlar (**)		
24 Sonuçta İndirimi		
25 Müktesep Edilecek İndirimler ve Geçmiş Yıl Zararları Toplamı (18+20+21+22+23+24)		
26 Müktesep Sonuçta Kalan Tutar (18-25)		10.480

(*) Beyannamenin 28. maddesi uyarınca ayrıntılandırılır.
(**) Güçte Bankacılık, kültür ve sanat faaliyetleri, sponsorluk ve diğer bağış ve yardımlar bu bölümde yazılacaktır.

TABLO – 4 VERGİ BİLDİRİMİ									
27	Vergiyi Taahhüt Gelir (Matrah) (26 No.lu tablodaki tutar yansıtacaktır.)	(YTL)	(YK)	27					
		10.480							
28	Hesaplanan Gelir Vergisi	(YTL)	(YK)	28					
		2.290							
29	Kesinti Yokluğa Ödenen Vergi	(YTL)	(YK)	29					
		—							
30	Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (28-29)	(YTL)	(YK)	30					
		2.290							
31	İadesi Gereken Gelir Vergisi (29-28)	(YTL)	(YK)	31					
		—							

TABLO – 5 BASİT USULDE HESAP ÖZETİ											
GİDER					GELİR					Fazla (Kazanca) (34-33)	
Ödenen Başka (YTL)	Ödenen Başka (YK)	Ödenen Başka (YTL)	Ödenen Başka (YK)	Ödenen Başka (YTL)	Ödenen Başka (YK)	Ödenen Başka (YTL)	Ödenen Başka (YK)	Ödenen Başka (YTL)	Ödenen Başka (YK)	(YTL)	(YK)
				2.000		20.500				12.500	

DAMGA VERGİSİ					
32	Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	SAYI	(YTL)	(YK)	TUTAR
		1	19	70	19 70
33	İşletme Hesabı Özet (Basit Usulde Hesap Özet)	SAYI	(YTL)	(YK)	TUTAR
		1	7	60	7 60
34	TOPLAM (32+33)				27 30
35	Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesinin Verildiği Vergi Dairesi	ERCIYES VERGİ DAİRESİ			
36	Kullanılan Ödeme Kaydedici Cihazın Fırma Kodu ve Numarası				

Adet		BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER	
		Kesinti Yokluğa Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler	

37	Beyannamenin Hangi Sıfatla Verildiği :	38	Basit Usulde Hesap Özeti İmzalayan Oda Temsilcisi (*)
Mükellef ☒ Mirasçı ☐ Kanuni Temsilci ☐			
Adı Soyadı	YALÇIN TEKEŞ	Adı Soyadı	
Vergi Kimlik No. (**)	235618 2244	T.C. Kimlik No.	
T.C. Kimlik No. (**)	987654 32101	Tarih	
Tarih	10.02.2006	İmza	
İmza	<i>Yalçın Tekeş</i>		

(*) Kayıtları mülk edinilen bünyesinde düzenlenen türlerde tutulan mükelleflerin "Basit Usulde Hesap Özeti" oda temsilcisi tarafından imzalanacak olup, kayıtlarını kendileri tutan veya serbest muhasebeci / serbest muhasebeci mali müşavirlere tutulan mükellefler (36) Numaralı "Basit Usulde Hesap Özeti" imzalayan Oda Temsilcisi" bölümünü boş bırakacaklardır.

(**) Beyanname, mirasçı veya kanuni temsilci tarafından verildiği ise Vergi Kimlik Numarası ve T.C. Kimlik Numarası yazılacaktır.

Mükellefin Beyanı Aşağıdaki Gibi Olacaktır.

Ticari Kazanç	12.500 YTL
Bağ-Kur Primi	2.020 YTL
Kalan (12.500 YTL-2.020 YTL)	10.480 YTL
Hesaplanan Gelir Vergisi (6.600 YTLX %20)	
(3.880 YTLX %25)	2.290 YTL
Ödenecek Gelir Vergisi	2.290 YTL

Örnek: 2

Niğde ilinde büfe işletmeciliği faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Burak Koç, 2005 yılında 9.600 YTL kar elde etmiştir. Burak Koç, milli piyango bayılığı faaliyeti nedeniyle, 910 YTL kesinti yoluyla vergi, 2.245 YTL de Bağ-Kur primi ödemiştir.

Örnek: 2

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ
(Beyana Tabi Geliri Sadece Basit Usulde Tespi Edilen Ticari Kazançlardan İbarettir Olmaz)

V.D. KODU (veya Devletin Doları Kodu):

1. NİĞDE VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

2. NİĞDE - MERKEZ

3. VERGİLENDİRME DÖNEMİ 01.01.2005/31.12.2005

4. VERGİ KİMLİK NO 3564015140

5. T.C. KİMLİK NO 16938304015

6. BAĞ-KUR NO 4051253846

1001 C
2005

TABLO - 1 MÜKELLEFIN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

1. Soyadı KOÇ

2. Adı BURAK

3. Baba Adı İBRAHİM

4. Doğum Yeri NİĞDE

5. Doğum T. 01.05.1970

6. Medeni Hali Bekar ☐ Evli ☒

7. Mesleği BÜFE İŞLETMECİLİĞİ

8. Başlangıç Adresi HÜKÜMET MEYDANI KÖK SOKAK NO: 27/5 NİĞDE

9. İşyeri Adresi HÜKÜMET MEYDANI NO: 38/B NİĞDE

10. E-Posta Adresi

11. Telefon No (388) 2324765 (388) 2324040 Faks No

TABLO - 2 TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM

Sıra No.	Tesebbüs veya Oyladığın Ürünler	Faaliyet Konusu	Pay Oran	Kar		Zarar		Kesilen Gelir Vergisi (%)	
				(YTL)	(YK)	(YTL)	(YK)	(YTL)	(YK)
12	BURAK KOÇ	BÜFE İŞLETMECİLİĞİ	100	9.600	-	-	-	910	-
13				-	-	-	-	-	-
14				-	-	-	-	-	-
15		TOPLAM		9.600	-	-	-	-	-
16		Bağ-Kur Primi		2.245	-	-	-	-	-
17		Ticari Kazançların Toplamı (12-16) (YTL) (YK) (YTL) (YK)		7.355	-	-	-	-	-

TABLO - 3 GELİR BİLDİRİMİ

Sıra No.	ZARAR (YTL)	(YK)	KAR (YTL)	
			(YTL)	(YK)
18	-	-	7.355	-
19	-	-	-	-
20	-	-	-	-
21	-	-	-	-
22	-	-	-	-
23	-	-	-	-
24	-	-	-	-
25	-	-	-	-
26	-	-	7.355	-

(*) Beyannameyi 29 uncu maddesine istinaden doldurdu.

(**) Gelir Bankacılığı, Kalkın ve sanayi faaliyetleri, spor müsabakaları ve diğer bağış ve yardımlar bu bölüme yazılmaktadır.

TABLO – 4 VERGİ BİLDİRİMİ									
	(YTL)				(YK)				
27 Vergiye Tabi Gelir (Masa) (28 No.lu satırda tutar yazılacaktır)	7.355				—				
28 Hesaplanan Gelir Vergisi	1.508				—				
29 Kesinti Yoluyla Ödenen Vergi	910				—				
30 Ödenecek Gelir Vergisi (28-29)	598				—				
31 İdareye Ödenen Gelir Vergisi (29-28)	—				—				

BASİT USULDE HESAP ÖZETİ									
GİDER					GELİR				
Ölçülen Başlı Emtia Memuru (1)	Ölçülen Sınır Satın Alınan Emtia (2)	Ölçülen (3)	Ölçülen Sınır Emtia Alınan Hisseler (4)	Ölçülen Gelir (5)	Ölçülen Başlı Emtia Memuru (6)	Ölçülen Sınır Emtia Memuru (7)	Ölçülen Gelir (8)	Ölçülen Sınır Emtia Memuru (9)	Ölçülen Gelir (10)
18.000	—	15.000	—	12.000	—	—	—	23.000	9.600

DAMGA VERGİSİ			
SAYI	(YTL)	(YK)	TUTAR
32 Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	1	10	70
33 İşletme Hesabı Özet (Basit Usulde Hesap Özet)	1	7	60
34 TOPLAM (32+33)		27	30
35 Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesinin Verildiği Vergi Dairesi	NİŞDE VERGİ DAİRESİ		
36 Kullanılan Ödeme Kaydedici Cihazın Fırma Kodu ve Numarası	AB 12.3456		

Adet		BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER	
1	Kesinti Yoluyla Ödenen Vergilere İlgili Belgeler		

37 Beyannamenin Hangi Statüde Verildiği :		38 Basit Usulde Hesap Özeti'ni İmzalayan Oda Temsilcisi (*)	
Mükellef	☒ Mirasçı ☐ Kanunî Temsilci ☐		
Adı Soyadı	BURAK KOC	Adı Soyadı	
Vergi Kimlik No. (**)	3564015140	T.C. Kimlik No.	
T.C. Kimlik No. (**)	16938304015	Tarih	
Tarih	09.02.2006	İmza	
İmza	<i>[İmza]</i>		

(*) Kayıtlı meslek odaları bünyesinde okutulan bütçelerde tutulan mükelleflerin "Basit Usulde Hesap Özeti" oda temsilcisi tarafından imzalanacak olup, kayıtları kendileri tutan veya serbest muhasebeci / serbest muhasebeci mali müşavirlere tutulan mükellefler (38) Numarası "Basit Usulde Hesap Özeti"ni imzalayan Oda Temsilcisi" satırından boş bırakılacaktır.

(**) Beyannamenin, mirasçı veya kanunî temsilci tarafından verilmek üzere Vergi Kimlik Numarası ve T.C. Kimlik Numarası yazılacaktır.

Mükellefin Beyanı Aşağıdaki Gibi Olacaktır.

Ticari Kazanç	9.600 YTL
Bağ -Kur Primi	2.245 YTL
Kalan (9.600- 2.245 YTL)	7.355 YTL
Hesaplanan Gelir Vergisi (6.600 YTL X %20) (755 YTL X %25)	1.508,75 YTL
Kesinti Yoluyla Ödenen Vergi	910 YTL
Ödenecek Gelir Vergisi (1508,75-910YTL)	598,75 YTL

Örnek : 3

Tekirdağ ilinde bakkallık faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Bülent Koçak, 2005 yılında 12.000 YTL kar elde etmiştir. Bülent Koçak çalışma gücünün asgari %40 ını kaybetmiş olup, üçüncü derece sakatlık indiriminden yararlanmaktadır. Üçüncü derece sakatlar için yıllık indirim tutarı, (120 YTLx12=1.440 YTL) dir. Mükellef bu yıl içinde 2.500 YTL Bağ-Kur primi ödemiştir.

ÖRNEK : 3

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI **YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ**
(Beyana Tabii Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Ticari Kazançlardan İbaret Olarak İçin)

V.D. KODU
(Vergi Sıra Numarası Dernek Numarası)

1. **SÜLEYMAN PAŞA** VERGİ İDARESİ MÜDÜRLÜĞÜNE
2. **TEKİRDAĞ - MERKEZ** İLİLÇE

3. VERGİLENDİRME DÖNEMİ
01.10.12.00.05 / 31.12.20.05

4. VERGİ KİMLİK NO: 5673054804
5. T.C. KİMLİK NO: 1677855403
6. BAĞ-KUR NO: 3578674940

1001 C
2005

TABLO - 1 MÜKELLEFİN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

1. Soyadı: **KOÇAK** 5. Doğum T.: **10.08.1980**
2. Adı: **BÜLENT** 6. Madaeni Hali: ☐ Evli ☒ Eri
3. Baba Adı: **MAHMUT** 7. Mesleği: **BAKKAL İŞLETMECİSİ**
4. Doğum Yeri: **TEKİRDAĞ**
8. Rünekten Adres: **DRTACAMI MAHALLESİ COŞKUN SOKAK NO: 27/5** 8
TEKİRDAĞ 59030
9. İlyeri Adresi: **DRTACAMI MAHALLESİ ATATÜRK CADDESİ NO: 59/A** 9
TEKİRDAĞ 59030
10. E Posta Adresi: 10
11. Telefon No: **282 2619333** 1282 2614057 Faks No: 11

TABLO - 2 TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM

Sıra No.	Tesebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (*)
				(YTL)	(YK)	(YTL)
12	KOÇAK BAKALIYE	BAKKAL İŞLETİCİLİĞİ	TAM	12.000	—	—
13				—	—	—
14				—	—	—
15		TOPLAM		12.000	—	—
16	Bağ-Kur Primi			2.500	—	—
17	Ticari Kazançlar Toplamı (12-16)			9.500	—	—

TABLO - 3 GELİR BİLDİRİMİ

	ZARAR (YTL)	KAR (YTL)
18. Ticari Kazançlar	—	9.500
19. Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları	—	—
20. Sadece ve Bireysel Enakillik Sigorta Primi	—	—
21. Eğitim ve Sağlık Harcamaları	—	—
22. Onk. Yurt ve Sağlık Tesislerine İlgili Bağış ve Yardımlar	—	—
23. Diğer Bağış ve Yardımlar (*)	—	—
24. Sakatlık İndirimi	1.440	—
25. Mahsup Edilecek İndirimler ve Geçmiş Yıl Zararları	—	1.440
26. Toplam (19+20+21+22+23+24)	—	8.060
27. Mahsup Sonrası Kalan Tutar (18-25)	—	8.060

(*) Beyannamenin 29 uncu maddesine atfen alınacaktır.
(**) Gözetim, bakım, kültür ve sanat faaliyetleri, sponsorluk ve diğer bağış ve yardımlar bu bölüme yazılmaktadır.

Örnek No : 1355 - g D.M.O. Beyan Mükellefleri : 2005 **PARASIZDIR** www.gelirler.gov.tr

VERGİ BİLDİRİMİ											
27	Vergiye Tabi Gelir (Matrah) (26 No.lu satırlardaki tutar yazılacaktır.)	(YTL)	8060	–	27						
28	Hesaplanan Gelir Vergisi	(YTL)	1685	–	28						
29	Kasnak Yüklü Olan Vergi	(YTL)	–	–	29						
30	Ödenecek Gelir Vergisi (28-29)	(YTL)	1.685	–	30						
31	Tacir Gelir Vergisi (29-30)	(YTL)	–	–	31						

BASİT USULDE HESAP ÖZETİ											
GİDER						GELİR					
Ödenecek Başka Giderler (1)		Ödenecek Kurum ve Kuruluş Giderleri (2)		Giderler (3)		Ödenecek Kurum ve Kuruluş Giderleri (4)		Giderler (5)		Ödenecek Başka Giderler (6)	
(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)	(YTL)
41.000	–	18.000	–	8.700	–	28.400	–	–	–	24.000	–

DAMGA VERGİSİ			
SAYI	(YTL)	(YTL)	TUTAR
32	Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	19	70
33	İşletme Hesabı Özet	7	60
34	TOPLAM (32+33)	27	30

35	Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesinin Verildiği Vergi Dairesi:	SÜLEYMANPAŞA VERGİ DAİRESİ	
36	Kullanılan Ödeme Kaydedici Çizim Fatura Kodu ve Numarası:		
Adet: BEYANNAME'E EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER			
Kasnak Yüklü Olan Vergilere Bakiye Belgeler			
1 SAKATLIK RAPORU			
37	Beyannamenin Hangi Sıfatla Verildiği:		
Mükellef	☒ Mirasçı	☐ Kurum Temsilci	
Adı Soyadı:	BÜLENT KOCAK	Adı Soyadı:	YUSUF GELİK
Vergi Kimlik No. (**)	5693051804	T.C. Kimlik No.	16978990540
T.C. Kimlik No. (**)	16978990540	Tarih:	08.02.2006
Tarih:	08.02.2006	İmza:	Yusuf Gelik
İmza:	Bülent Kocak		

(*) Kayıtların meslek odaları bünyesinde oluşturulan bürolarda tutulan mükelleflerin "Basit Usulde Hesap Özeti" öde temsilcisi tarafından imzalanacak olup, kayıtların kameralardan tutulması veya serbest muhasebeci / serbest muhasebeci mali müşavire tutulan mükellefler (36) Numaralı "Basit Usulde Hesap Özeti İmzalıyıcı Öde Temsilcisi" bölümüne bağlanacaktır.

(**) Beyanname, mirasçı veya kurum temsilci tarafından veriliş ise Vergi Kimlik Numarası ve T.C. Kimlik Numarası yazılacaktır.

Mükellefin Beyanı Aşağıdaki Gibi Olacaktır.

Ticari Kazanç	12.000 YTL
Bağ -Kur Primi	2.500 YTL
Kalan (12.000 YTL – 2.500 YTL)	9.500 YTL
Sakatlık İndirimi	1.440 YTL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	8.060 YTL
(9.500 YTL - 1.440 YTL)	
Hesaplanan Gelir Vergisi (6.600 YTLX%20)	
(1.460 YTL X %25)	1.685 YTL
Ödenecek Gelir Vergisi	1.685 YTL

22.2.Gerçek Usulde Ticari Kazancın Beyanına İlişkin Örnekler

Örnek 1:

Ankara Büyükşehir Belediye sınırları içinde ikamet eden Süleyman İMREN lokanta işletmeciliği faaliyetinde bulunmaktadır.

Bay İMREN, lokanta işletmeciliğinden dolayı 2005 yılında 12.000 YTL. kar elde etmiştir. Mükellef işletme hesabı esasına göre defter tutmaktadır. Ayrıca mükellefin, 2005 yılı içinde ödenen 1.500 YTL. geçici vergi tutarı bulunmaktadır.

Örnek Hakkında Açıklama;

Bu örnekte işletme hesabı esasına göre defter tutan bir mükellefin durumu açıklanmaktadır. Mükellef ticari kazancı nedeniyle yıllık gelir vergisi beyannamesi vermek zorundadır.

Mükellef 2005 yılında 12.000 YTL. ticari kazanç elde etmiştir.

Mükellefin Beyanı Aşağıdaki Gibi Olacaktır:

Ticari Kazanç	12.000 YTL
Safi Ticari Kazanç	12.000 YTL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	12.000 YTL
Hesaplanan Gelir Vergisi (6.600 YTL X %20) (5.400 YTL X %25)	2.670 YTL
Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı	1.500 YTL
(Geçici Vergi 1.500 YTL)	
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi	1.170 YTL

YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ EKI

(Gelirlerini Mart ayında Beyan Edenler Tarafından Doldurulacaktır.)

2005 YILI

TABLO – 1

Mükellefin		Sosyal Güvenlik Kurumları	
Soyadı	1 İMREN	SSK No. (*)	5
Adı	2 SÜLEYMAN	Bağ - Kur No. (*)	6 8877666111
Vergi Kimlik No.	3 1234567890	Evraklı Sıradışı No. (*)	7
Vergi Dairesi	4 ÇANKAYA V.D.	Kamusal Kurumlar	8
		Diğer Sıradışı No. (*)	9
		Bağlı Olduğu Mesleki	
		Teşekkül ve Kayıt No.	

TABLO – 2

TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM (**)

Sıra No.	Teşebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (***)
				(YTL) (YK)	(YTL) (YK)	(YTL) (YK)
10	1 İmren Laktaşı Laktaşı İS.	10		12.000		
11						
12						
13		Toplam		12.000		
14	Bağ-Kur Primi					
15	Yatırım İndirimi					
16	Diğer İstisna ve İndirimler					
17	İndirimler Toplamı (14+15+16)					
18	Beyan Edilen Ticari Kazançlar Toplamı (13-17)			12.000		
(Beyannamenin 17 No.lu satırına aktarılacaktır.)						

TABLO – 3

DİĞER İSTISNA VE İNDİRLİMLERE AIT BİLDİRİM

	(YTL)	(YK)
Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası (****)		
Serbest Bölgelerden Elde Edilen Kazanç İstisnası		
4091 sayılı Kanun Kapsamındaki İstisnalar		
TOPLAM (Ticari Kazançlara İlişkin Bildirimin 16 No.lu satırına aktarılacaktır.)		

TABLO – 4

BASİT USULDE TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM

Sıra No.	Teşebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (***)
				(YTL) (YK)	(YTL) (YK)	(YTL) (YK)
19						
20						
21		Toplam				
22	Bağ-Kur Primi					
23	Sakarluk İndirimi					
24	İndirimler Toplamı (22+23)					
25	Beyan Edilen Ticari Kazançlar Toplamı (21-24)					
(Beyannamenin 17 No.lu satırına aktarılacaktır.)						

(*) Bir sosyal güvenlik kurumuyla bağlı olanlar, bu sosyal güvenlik kurumu sicil numaralarını (Emekliler Tablosu Numarası) mutlaka yazacaklardır.

(**) Bu bildirim istisna kazanç tutarları dikkate alınarak doldurulacaktır.

(****) Beyannamenin 41 numarası satırına aktarılacaktır.

(*****) GVK'nın 20. maddesi ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamındaki kazançlar yazılacaktır.

Örnek No: 2042.6

D.M.O. Basım Mükteseri - 2006

TABLO – 5 İŞLETME HESABI ÖZETİ											
GİDER						GELİR					
Dönem Başı Emtia Mervudu (1)		Dönem İçinde Satılan Akran Emtia (2)		Giderler (3)		Dönem İçinde Elde Edilen Hasılat (4)		Diğer Gelirler (5)		Dönem Sonu Emtia Mervudu (6)	
(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
12.000		10.000		12.000		40.000		—		6.000	

FARK
(Kar veya Zarar)
(4+5-6) : (1+2-3)

TABLO – 6 ZİRAİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM											
		Kar		Zarar		Kesilen Gelir Vergisi (*)					
		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)			(YTL)	(YKR)
26	Zirai Kazançlar Toplamı (Ek Fiyatlar)										
27	Bağ - Kar Piri + Yatırım İndirimi										
28	Beyan Edilen Zirai Kazançlar Toplamı (Beyanname'nin 18 No.lu satırına aktarılacaktır.)										

TABLO – 7 SERBEST MESLEK KAZANÇLARINA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No.	Faaliyetin Türü	Gayrisafi Hasılat		İndirilecek Giderler		Kar		Zarar		Kesilen Gelir Vergisi (*)	
		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
29											29
30											30
31	TOPLAM										31
32	Bağ - Kar veya SSK Primi + Sakatlık İndirimi										32
33	Beyan Edilen Serbest Meslek Kazançları (Beyanname'nin 19 No.lu satırına aktarılacaktır.)										33

TABLO – 8												ÜCRETLERE İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No.		İşverenin Adı, Soyadı veya Unvanı		Elde Edildiği Süre		Gayrisafı Tutar (1)		İndirimler (2) (**)		Matrah (1 - 2)		Kesilen Gelir Vergisi (*)											
						(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)										
34															34								
35															35								
36															36								
37	TOPLAM														37								
(Beyanname'nin 20 No.lu satırına aktarılacaktır.)																							

TABLO – 9												GAYRİMENKUL SERMAYE İRADINA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No.	Türü	Bulunduğu Adres	Vergi Değeri (Hisseye İlişkin Edilen Değer)		İradın Elde Edildiği Süre	Pay Oranı	Gayri Safi İrath (Hisseye İlişkin Edilen Değer)		Kesilen Gelir Vergisi (*) (Hisseye İlişkin Edilen Tutar)		Safi İradın Tespit Şekli												
			(YTL)	(YKR)			(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)													
38																							
39																							
40																							
41																							
42	Geçmiş Yıllar Tahsilatı																						
43	Gayrisafi İrathlar ve Kesilen Gelir Vergisi Toplamları																						
44	Vergiden İstisna Edilen Tutar																						
45	Kalan																						
46	Giderler (Gerçek Gider Usulünde Vergiye Tabi Kısmı İlişkin Edilen Miktar)																						
47	Safi İrath veya Zarar (Beyanname'nin 21 No.lu satırına aktarılacaktır.)																						

(*) Beyanname'nin 41 maddesi satırına aktarılacaktır.

(**) Bu satıra, sakatlık indirimi ile ödenen emekli aidatı, sigorta primleri, sendika aidatı tutarı yazılacaktır.

Not : (Gayrimenkul sayısının 4 adet' den fazla olması halinde, Gayrimenkul Sermaye İradına İlişkin Ek Folyo kullanılacaktır.)

TABLO – 10 MENKUL SERMAYE İRATLARINA İLİŞKİN BİLDİRİM										
Sıra No.	Türü	İradı Sağlayanın Adı, Soyadı veya Unvanı	Gayrisafi İrat		İndirilecek Giderler		Safi İrat		Kesilen Gelir Vergisi (*)	
			(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)
48										48
49										49
50										50
51										51
52										52
53	TOPLAM (Beyanname 22 No.lu satırına aktarılacaktır.)									53

TABLO – 11 DİĞER KAZANÇ VE İRATLARA İLİŞKİN BİLDİRİM										
Sıra No.	İradı Sağlayanın Adı, Soyadı veya Unvanı	Gayrisafi Kazanç veya İrat		İstisna, Gider ve İndirimler		Safi Kazanç ve İrat		Kesilen Gelir Vergisi (*)		
		(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	
54										54
55										55
56										56
57										57
58										58
59	TOPLAM (Beyanname 23 No.lu satırına aktarılacaktır.)									59

TABLO – 12 MAHSUP EDİLEMEYEN GEÇMİŞ YIL ZARARLARI										
Sıra No.	Yıl	Zarar								
		(YTL)	(YKr)							
60	2000 Yılı Zararı			60						
61	2001 Yılı Zararı			61						
62	2002 Yılı Zararı			62						
63	2003 Yılı Zararı			63						
64	2004 Yılı Zararı			64						
65	TOPLAM (Beyanname 27 No.lu satırına aktarılacaktır.)				65					

TABLO – 13 DAMGA VERGİSİ										
Sıra No.	Tutar	SAYI	Tutar							
			(YTL)	(YKr)						
66	Yıllık Gelir Vergisi Beyanname	1	19	70	66					
67	Ayrıntılı Bilanço		15	30	67					
68	Ayrıntılı Gelir Tablosu		7	60	68					
69	İşletme Hesabı Özeti (Basit Usulde Hesap Özeti)	1	7	60	69					
70	Serbest Meslek Kazanç Bildirimi		7	60	70					
71	TOPLAM (66+67+68+69+70) (Beyanname 41 No.lu satırına aktarılacaktır.)			27	30	71				

(*) Beyanname 41 numaralı satırına aktarılacaktır.

72	GEÇEN YIL BEYANI	72
----	------------------	----

Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesinin Verildiği
Vergi Dairesi ve Vergi Kimlik No. :

Gantaya v.D - 123 456 7890

Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesi Verilmemişse
Nedeni :

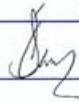
—

Adet	BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER
☐	Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablosu (*)
☐	Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflere Ait Ticari Kardan Mali Kara Ulaşmak İçin Yapılan Hesaplamayı Gösteren Bildirim
☐	Zirai Kazançlara Ait Bildirim
☐	Basit Usulde Hesap Özeti
☐	Kesinti Yoluyla Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler
☐	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler
☐	4325 Sayılı Kanun Kapsamındaki Gelir Vergisi İndirimine İlişkin Bildirim
☐	
☐	
☐	
☐	

Adı, Soyadı

Süleyman İMREN

İmzası

(*) Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablolarının "Önceki Dönem" sütunları da doldurulacaktır. Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerden muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri uyarınca ek mali tabloları düzenlemek zorunda olanlar "Kar Dağıtım Tablosu" nu ayrıca ekleyeceklerdir.

**GELİR İDARESİ
BAŞKANLIĞI**

01

YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ

VD KODU
(Vergi Dairesi Dairesi)

1001A

2005

1 GANKAYA
VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

2 ANKARA - GANKAYA
İL - İLÇE

3 VERGİLENDİRME DÖNEMİ 01 01 2005

4 VERGİ KİMLİK NO. 12 34 56 78 90

5 T.C. KİMLİK NO. 9 8 76 54 32 11 1

6 BAĞ - KUR NO. 8 8 7 6 6 6 1 1 1

1001A

2005

TABLO - 1		MÜKELLEFIN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ
1	Soyadı İMREN	6 Uyruğu T. C
2	Adı SÜLEYMAN	7 Doğum T. 01 01 1960
3	Baba Adı AHMET	8 Medeni Hali Bekar Evli X
4	Ana Adı AYŞE	9 Mesleği LOKANTACI
5	Doğum Yeri ALTINDAĞ	10 Faks No. (Alan Kodu)
11	İkametgah Adresi İLKADIM CAD. No: 121/8	11 (Posta Kodu)
12	İşyeri Adresi ALTIN CAD. No: 80/A	12 (Posta Kodu)
13	E-Posta Adresi	13 (Posta Kodu)
14	Telefon No. 312 4150001 (Alan Kodu) (Telefon) İkametgah	14 312 4150002 (Alan Kodu) (Telefon) İşyeri
15	Faaliyet Kodu 787766	16 Faaliyet Süresi (Yıl) 3

TABLO - 2		GELİR BİLDİRİMİ
GELİR UNSURLARI	ZARAR (Yeni Tonic Lirası)	KAR (Yeni Tonic Lirası)
17 Ticari Kazançlar	(Yıl)	(Yıl)
18 Ziraat Kazançlar	12.000.	17
19 Serbest Meslek Kazançları	18	19
20 Ücretler	20	21
21 Gayrimenkul Sermaye İratları	21	22
22 Menkul Sermaye İratları	22	23
23 Diğer Kazanç ve İratlar	23	24
24 TOPLAM (17+18+19+20+21+22+23)	12.000.	24
25 ZARAR	25	26
26 KAR	12.000.	26
27 Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları Toplamı	27	28
28 Sağlık ve Bireysel Emeklilik Sigorta Primi	28	29
29 Eğitim ve Sağlık Harcamaları	29	30
30 Eğitim ve Sağlık Tesislerine İlişkin Bağış ve Yardımlar (*)	30	30

(*) Okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu, çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezlerine yapılan bağış ve yardımlar.

Bu Beyanname mavi veya siyah tükenmez kalem ile okunaklı büyük harflerle veya bilgisayar ortamında doldurulacaktır.

PARASIZDIR

www.gelirler.gov.tr

		02			
		(Yeni Türk Lirası)	(YKr)		
31	Gıda Bankacılığı Kapsamındaki Bağış ve Yardımlar				31
32	Kültür ve Sanat Faaliyetlerine İlgili Bağış ve Yardımlar				32
33	Sponsorluk Harcamaları				33
34	AR-GE İndirimi				34
35	Diğer Bağış ve İndirimler				35
36	Mahsup Edilecek İndirimler ve Geçirli Yıl Zarfafan Toplamı (27+28+29+30+31+32+33+34+35)				36
37	Mahsup Sonrası Kullan Tutarı (26-36)			12.000	37

VERGİ BİLDİRİMİ					
		(Yeni Türk Lirası)	(YKr)	(Yeni Türk Lirası)	(YKr)
38	Vergiye Tabii Gelir (Maddah)			12.000	38
39	Hesaplanan Gelir Vergisi			2.670	39
40	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergiler				40
41	Kesirli Yoluyla Ödenen Vergiler				41
42	Geçici Vergiler	1.500			42
43	Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı (40 + 41 + 42)			1.500	43
44	Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (39 - 43)			1.170	44
45	İstisna Gereken Gelir Vergisi veya Geçici Vergi (43 - 38) (Bile Tutar "1" + 42'nin Toplamı - Geçirli Yıl)				45
46	İstisna Gereken Gelir Vergisi (45 - 42)				46
47	İstisna Gereken Geçici Vergi (45 - 46)				47
48	Ödenmesi Gereken Damga Vergisi			27.30	48

TABLO - 4		TABLO - 5	
Bilanço Esasındaki Değer Tutaran Mükelleflere İlgili Performans Derecelendirme Bilgileri		İşletme Hesabında Değer Tutaran İle Serbest Meslek Erbabına İlgili Performans Bilgileri	
		(Yeni Türk Lirası)	(YKr)
Performs Verileri			
49	Net Satışlar		
50	Satışların Maliyeti		
51	Faaliyet Giderleri		
52	Finansman Giderleri		
53	Amortisman Giderleri		
54	Varılan Yatırım İndirimi		
55	Devreden Yatırım İndirimi (*)		
Mali Bilgiler			
56	Akıl Toplamı		
57	Ödenmiş Sermaye		
58	Maddi Duran Varlıklar		
59	Mali Duran Varlıklar		
60	Gelir/Gayrisafi Hasılat	46.000	
61	Gider/İndirilecek Giderler	34.000	
62	Finansman Giderleri		
63	Amortisman Giderleri		
64	Beyannameyi İmzalayan SM veya SMMM'nin Vergi Kimlik No.		
	T.C. Kimlik No.		
	Adı - Soyadı		
	İmza		
65	Beyannamenin Hangi Sıfatla Verildiği		
	Mükellef ☒ Mirasçı ☐ Kanuni Temsilci ☐		
	Adı - Soyadı	Süleyman İMREN	
	Vergi Kimlik No.	1234567890	
	T.C. Kimlik No.	98765432111	
	Tarih	08/03/2006	
	İmza		
66	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Vergi Kimlik No.		
	T.C. Kimlik No.		
	Mühür No.		
	Adı - Soyadı		
	İmza		

(*) Endekslendirme suretiyle artırılmış tutarlar yazılacaktır.

Örnek 2:

Muğla ilinde ikamet eden ve birinci sınıf tüccar olan Mehmet AK'ın 2005 yılı beyanına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

- ◆ Mükellef toptan gıda ticareti ile iştigal etmektedir.
- ◆ Mükellefin beyan ettiği ticari kazancı 17.750 YTL olup, ayrıca 2.750 YTL Bağ-Kur primi ödenmiştir.
- ◆ Mükellef 1.600 YTL şahıs sigorta primi ödenmiştir.
- ◆ Mükellefin 2005 yılında ödediği ve mahsubu gereken geçici vergi tutarı 1.750 YTL'dir.

Örnek Hakkında Açıklama;

Mükellef 2005 yılında 17.750 YTL ticari kazanç elde etmiştir. Mükellef ayrıca 2.750 YTL bağ-kur primi ödenmiştir. Ayrıca kazancın yeterli olması nedeniyle ödenen şahıs sigorta primi de ticari kazançtan düşülebilecektir. Ancak indirim konusu yapılabilecek şahıs sigorta primi beyan edilen gelirin %5'ini aşamayacağından, indirim konusu yapılacak şahıs sigorta primi ödenen 1.600 yerine $(15.000 \times \%5)$ 750 YTL olacaktır.

Mükellefin Beyanı Aşağıdaki Gibi Olacaktır:

Ticari Kazanç	17.750 YTL
Bağ-Kur Primi	2.750 YTL
Safi Ticari Kazanç	15.000 YTL
KAR	15.000 YTL
Mahsup Edilecek İndirimler	750 YTL
(Şahıs Sigorta Primi750 YTL)	
Mahsup Sonrası Kalan Tutar	14.250 YTL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	14.250 YTL
Hesaplanan Gelir Vergisi	3.232,50 YTL
(6.600 YTL X %20)	
(7.650 YTL X %25)	
Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı	1.750 YTL
(Geçici Vergi1.750 YTL)	
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi	1.482,50 YTL

YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ EKI

(Gelirlerini Mart Ayında Beyan Edenler Tarafından Doldurulacaktır.)

TABLO - 1

2005 YILI

Mükellefin		Sosyal Güvenlik Kurumları	
Soyadı	1 AK	SSK No. (*)	5
Adı	2 MEHMET	Bağ - Kur No. (*)	6 1412101864
Vergi Kimlik No.	3 2005010101	Emekli Sandığı No. (*)	7
Vergi Dairesi	4 BODRUM V. D.	Karantina Kurulan Diğer Sandıklar No. (*)	8
		Bağlı Olduğu Mesleki Teşekkül ve Kayıt No.	9

TABLO - 2 TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM (**)

Sıra No.	Teşebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (***)
				(YTL)	(YK)	(YTL)
10	1 AK TİCARET	Toplam Gıda T. Tan.		17.750		
11						
12						
13		Toplam		17.750		
14		Bağ-Kar Primi		2.750		
15		Yatırım İndirimi				
16		Diğer İstisna ve İndirimler				
17		İndirimler Toplamı (14+15+16)		2.750		
18		Beyan Edilen Ticari Kazançlar Toplamı (13-17) (Beyanname 17 No.lu satırına aktarılacaktır.)		15.000		

TABLO - 3 DİĞER İSTİSNA VE İNDİRLİMLERE AİT BİLDİRİM

	(YTL)	(YK)
Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası (****)		
Serbest Bölgelerden Elde Edilen Kazanç İstisnası		
4091 sayılı Kanun Kapsamındaki İstisnalar		
TOPLAM (Ticari Kazançlara İlişkin Bildirimin 18 No.lu satırına aktarılacaktır.)		

TABLO - 4 BASİT USULDE TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM

Sıra No.	Teşebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (***)
				(YTL)	(YK)	(YTL)
19						
20						
21		Toplam				
22		Bağ-Kar Primi				
23		Sakatlık İndirimi				
24		İndirimler Toplamı (22+23)				
25		Beyan Edilen Ticari Kazançlar Toplamı (21-24) (Beyanname 17 No.lu satırına aktarılacaktır.)				

(**) Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olanlar, bu sosyal güvenlik kurumu sicil numarasını (Emekliler Tablosu Numarasını) mutlaka yazacaklardır.

(***) Bu bildirim istisna kazanç tutarları dikkate alınarak doldurulacaktır.

(****) Beyanname 41 maddesi ile 625 sayılı Özet Öğretim Kurumları Kanunu kapsamındaki kazançlar yazılacaktır.

(*****) GVK nın 20. maddesi ile 625 sayılı Özet Öğretim Kurumları Kanunu kapsamındaki kazançlar yazılacaktır.

Örnek No: 2042-3

D.M.O. Basım Müessesesi - 2006

TABLO - 5														İŞLETME HESABI ÖZETİ													
GİDER										GELİR										FARK (Kar veya Zarar) (4+5+6) - (1+2+3)							
Dönem Başı Emtia Mevcudu (1)		Dönem İçinde Satın Alınan Emtia (2)		Giderler (3)		Dönem İçinde Elde Edilen Hasılat (4)		Diğer Gelirler (5)		Dönem Sonu Emtia Mevcudu (6)																	
(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)																

ZİRAİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM												
Kar				Zarar				Kesilen Gelir Vergisi (*)				
		(YTL)	(YKR)			(YTL)	(YKR)			(YTL)	(YKR)	
26	Zirai Kazançlar Toplamı (Ek Fiyden)											26
27	Bağ - Kur Primi + Yatanın İndirimi											27
28	Beyan Edilen Zirai Kazançlar Toplamı (Beyannamenin 18 No.lu satırına aktarılacaktır.)											28

SERBEST MESLEK KAZANÇLARINA İLİŞKİN BİLDİRİM												
Sıra No.	Faaliyetin Türü	Gayrisafi Hasılat		İndirilecek Giderler		Kar		Zarar		Kesilen Gelir Vergisi (*)		
		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	
29												29
30												30
31	TOPLAM											31
32	Bağ - Kur veya SSK Primi + Sokatlık İndirimi											32
33	Beyan Edilen Serbest Meslek Kazançları (Beyannamenin 19 No.lu satırına aktarılacaktır.)											33

ÜCRETLERE İLİŞKİN BİLDİRİM												
Sıra No.	İyverenin Adı, Soyadı veya Unvanı	Elde Edildiği Süre	Gayrisafi Tutar (1)	İndirimler (2) (**)	Matrah (1 - 2)		Kesilen Gelir Vergisi (*)					
			(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
34												34
35												35
36												36
37	TOPLAM (Beyannamenin 20 No.lu satırına aktarılacaktır.)											37

GAYRİMENKUL SERMAYE İRADINA İLİŞKİN BİLDİRİM												
Sıra No.	Türü	Bulunduğu Adres	Vergi Değeri (Hisseye İlişet Edilen Değer)	İradın Elde Edildiği Süre	Pay Oranı	Gayri Safi İrad (Hisseye İlişet Edilen Değer)	Kesilen Gelir Vergisi (*) (Hisseye İlişet Edilen Tutar)			Safi İradın Tespit Şekli		
			(YTL)	(YKR)		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)			
38												38
39												39
40												40
41												41
42	Geçmiş Yıllar Tahsilatı											42
43	Gayrisafi İrattlar ve Kesilen Gelir Vergisi Toplamları											43
44	Vergiden İstisna Edilen Tutar											44
45	Kalan											45
46	Giderler (Gerekli Gider Usulünde Vergiye Tabi Kısmı İlişet Edilen Miktar)											46
47	Safi İrad veya Zarar (Beyannamenin 21 No.lu satırına aktarılacaktır.)											47

(*) Beyannamenin 43 numaralı satırına aktarılacaktır.

(**) Bu satırına, sokatlık indirimi ile ödenen emekli aidatı, sigorta primleri, sendika aidatı tutarı yazılacaktır.

Not : (Gayrimenkul sayısının 4 adet' den fazla olması halinde, Gayrimenkul Sermaye İradına İlişkin Ek Fiy kullanılacaktır.)

TABLO – 10 MENKUL SERMAYE İRATLARINA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No	Türü	İradı Sağlayanın Adı, Soyadı veya Unvanı	Gayrisafi İrat		İndirilecek Giderler		Safi İrat		Kesilen Gelir Vergisi (*)		
			(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	
48										48	
49										49	
50										50	
51										51	
52										52	
53	TOPLAM (Beyannamenin 22 No.lu satırına aktarılacaktır.)										53

TABLO – 11 DİĞER KAZANÇ VE İRATLARA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No	İradı Sağlayanın Adı, Soyadı veya Unvanı	Gayrisafi Kazanç veya İrat		İstisna, Gider ve İndirimler		Safi Kazanç ve İrat		Kesilen Gelir Vergisi (*)			
		(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)		
54										54	
55										55	
56										56	
57										57	
58										58	
59	TOPLAM (Beyannamenin 23 No.lu satırına aktarılacaktır.)										59

TABLO – 12 MAHSUP EDİLEMİYEN GEÇMİŞ YIL ZARARLARI										
Sıra No	Yıl	Zararın Açıklaması	Zararın Mikdarı							
			(YTL)	(YKr)						
60	2000	Yılın Zararı			60					
61	2001	Yılın Zararı			61					
62	2002	Yılın Zararı			62					
63	2003	Yılın Zararı			63					
64	2004	Yılın Zararı			64					
65	TOPLAM (Beyannamenin 27 No.lu satırına aktarılacaktır.)				65					

TABLO – 13 DAMGA VERGİSİ										
Sıra No	Tutarın Açıklaması	SAYI	Tutarın Mikdarı		TOPLAM					
			(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)				
66	Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	1	19	70	19	70	66			
67	Ayrıntılı Bilanço	1	15	30	15	30	67			
68	Ayrıntılı Gelir Tablosu	1	7	60	7	60	68			
69	İşletme Hesabı Özeti (Basit Usulde Hesap Özeti)		7	60			69			
70	Serbest Meslek Kazanç Bildirimi		7	60			70			
71	TOPLAM (66+67+68+69+70) (Beyannamenin 48 No.lu satırına aktarılacaktır.)				42	60	71			

(*) Beyannamenin 41 numaralı satırına aktarılacaktır.

72	GEÇEN YIL BEYANI	72
----	------------------	----

Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesinin Verildiği
Vergi Dairesi ve Vergi Kimlik No. :

Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesi Verilmemişse
Nedeni :

Adet	BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER
1	Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablosu (*)
1	Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflere Ait Ticari Kardan Mali Kara Ulaşmak İçin Yapılan Hesaplamayı Gösteren Bildirim
	Zirai Kazançlara Ait Bildirim
	Basit Usulde Hesap Özeti
	Kesinti Yoluyla Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler
	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler
	4325 Sayılı Kanun Kapsamındaki Gelir Vergisi İndirimine İlişkin Bildirim

Adı, Soyadı

İmzası

Mehmet AK

(*) Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablolarının "Önceki Dönem" sütunları da doldurulacaktır. Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerden muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri uyarınca ek mali tabloları düzenlemek zorunda olanlar "Kar Dağıtım Tablosu" nu ayrıca ekleyeceklerdir.

01

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI **YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ**

VERGİ Dairesi MÜDÜRLÜĞÜNE

1 **BODRUM** 3 VERGİLENDİRME DÖNEMİ 01 01 2005 31 12 2005 1001A

2 **MUĞLA-Bodrum** 4 VERGİ KİMLİK NO. 2005010101 2005

İL - İLÇE 5 T.C. KİMLİK NO. 24681012141

6 BAĞ - KUR NO. 1412101864

VD KODU
(İşletme Dönüşümleri)

TABLO - 1 MÜKELLEFIN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

1 Soyadı **AK** 6 Uyruğu **T.C**

2 Adı **MEHMET** 7 Doğum T. **01 01 1969**

3 Baba Adı **RIZA** 8 Medeni Hali **Bekar** Evli **X**

4 Ana Adı **FATMA** 9 Mesleği **GIDA TİC.**

5 Doğum Yeri **MUĞLA** 10 Faks No. (Alan Kodu)

11 İkametgah Adresi **MİLAS SOKAK NO: 19/8** 11

12 İşyeri Adresi **TURGUTREİS MAH. BODRUM APT. NO: 120/1** 12

13 E-Posta Adresi (Posta Kodu)

14 Telefon No. **252 2525252** **252 2515151** 14

(Alan Kodu) (Telefon) (İkametgah) (Alan Kodu) (Telefon) (İşyeri)

15 Faaliyet Kodu **911101** 16 Faaliyet Süresi (Yıl) **1**

TABLO - 2 GELİR BİLDİRİMİ

	GELİR UNSURLARI		ZARAR		KAR	
	(Yeni Türk Lirası)	(YK)	(Yeni Türk Lirası)	(YK)	(Yeni Türk Lirası)	(YK)
17 Ticari Kazançlar					15.000.	
18 Ziraî Kazançlar						
19 Serbest Meslek Kazançları						
20 Ücretler						
21 Gayrimenkul Sermaye İratları						
22 Menkul Sermaye İratları						
23 Diğer Kazanç ve İratlar						
24 TOPLAM (17+18+19+20+21+22+23)					15.000.	
25 ZARAR						
26 KAR					15.000.	
27 Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları Toplamı						
28 Şahıs ve Bireysel Emeklilik Sigorta Primleri				750.		
29 Eğitim ve Sağlık Harcamaları						
30 Eğitim ve Sağlık Tesislerine İlişkin Bağış ve Yardımlar (*)						

(*) Okul, sağlık tesis, öğrenci yurdu, çocuk yurdu, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezlerine yapılan bağış ve yardımlar.

Bu Beyanname mavi veya siyah tükenebilir kalem ile okunaklı büyük harflerle veya bilgisayar ortamında doldurulacaktır.

PARASIZDIR

01

www.gelirler.gov.tr

Çekim No. : 1901 - at D.M.O. Basım Mevzuatı - 2006

02		(Yeni Türk Lirası)	(YKR)
31	Gıda Bankacılığı Kapsamındaki Bağış ve Yardımlar		
32	Kültür ve Sanat Faaliyetlerine İlgilin Bağış ve Yardımlar		
33	Sponsorluk Harcamaları		
34	AFİ-GE İndirimi		
35	Diğer Bağış ve İndirimler		
36	Mahsup Edilecek İndirimler ve Geçmiş Yıl Zamanları Toplamı (27+28+29+30+31+32+33+34+35)		750
37	Mahsup Sonrası Kalan Tutar (29-36)		14.250

VERGİ BİLDİRİMİ			
(Yeni Türk Lirası)		(YKR)	
38	Vergiyi Tabii Gelir (Matrah)		14.250
39	Hesaplanan Gelir Vergisi		3.232,50
40	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergiler		
41	Kesinti Yoluyla Ödenen Vergiler		
42	Geçici Vergiler	1.750	
43	Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı (40 + 41 + 42)		1.750
44	Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (39 - 43)		1.482,50
45	İşletme Gereken Gelir Vergisi veya Geçici Vergi (43 - 39) (Bu Tutar "Y1" + "K2" ile Toplamın Geçerli)		
46	İşletme Gereken Gelir Vergisi (45 - 42)		
47	İşletme Gereken Geçici Vergi (45 - 46)		
48	Ödenmesi Gereken Damga Vergisi	42,60	

Bilanço Esasında Defter Tutan Mükelleflere İlgilin Performans Derecelendirme Bilgileri		
(Yeni Türk Lirası)	(YKR)	
49	Net Satışlar	37.750
50	Satışların Maliyeti	20.000
51	Faaliyet Giderleri	
52	Finansman Giderleri	
53	Amortisman Giderleri	
54	Yatırımlar Yatırım İndirimi	
55	Devreden Yatırım İndirimi (*)	

İşletme Esasında Defter Tutanlar ile Serbest Meslek Erbabına İlgilin Performans Bilgileri		
(Yeni Türk Lirası)	(YKR)	
60	Gelir/Gayrimenkul Hasılat	
61	Gider/İndirilecek Giderler	
62	Finansman Giderleri	
63	Amortisman Giderleri	
64	Beyannameyi İmzalayan SM veya SMMM'nin Vergi Kimlik No.	8877112200
65	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Vergi Kimlik No.	15777666555
66	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin T.C. Kimlik No.	Mehmet DOĞAN
67	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
68	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
69	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
70	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
71	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
72	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
73	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
74	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
75	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
76	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
77	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
78	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
79	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
80	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
81	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
82	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
83	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
84	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
85	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
86	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
87	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
88	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
89	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
90	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
91	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
92	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
93	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
94	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
95	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
96	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
97	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
98	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	
99	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Adı - Soyadı	
100	Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin Mühür No.	

Mali Bilgiler		
(Yeni Türk Lirası)	(YKR)	
56	Akret Toplamı	
57	Ödenmiş Sermaye	
58	Maddi Duran Varlıklar	
59	Mali Duran Varlıklar	

Beyannamenin Hangi Sıfatla Verildiği	
Mükellef	Kanuni Temsilci
☒	☐
Adı - Soyadı	Mehmet AK
Vergi Kimlik No.	2005010101
T.C. Kimlik No.	24681012141
Tarih	09 03 2006
İmza	

(*) Endekslene suretiyle artırılmış tutarlar yazılacaktır.

Örnek 3:

İstanbul Büyükşehir Belediye sınırları içinde lokantacılık faaliyetinde bulunan ve işletme hesabı esasına göre defter tutan Faruk Koçak'ın 2005 yılı karı 10.500 YTL'dir. Mükellef 2005 yılında 2.245 YTL Bağ-Kur Primi, 1.500 YTL geçici vergi ödemiştir.

Mükellefin ayrıca tevkif yoluyla vergilendirilmiş brüt 55.000 YTL mevduat faizi ve repo geliri (bu gelirler ticari işletmesine dahil bulunmamaktadır) ile Elazığ'da bulunan ve emlak vergisi değeri 40.000 YTL olan apartman dairesinden (meskenden) 4.800 YTL kira geliri bulunmaktadır. (Mesken kira gelirinde götürü gider yöntemi seçilmiştir.)

Mükellef ticari kazancı nedeniyle yıllık beyanname vermek zorunda olup, beyannameye mesken olarak kiraya verdiği gayrimenkulden elde ettiği kira gelirini de dahil edecektir. Ticari, zirai ve mesleki kazancı nedeniyle yıllık beyanname verenler konut kira gelirine ilişkin istisnadan yararlanamayacağından bu gelire istisna uygulanmayacaktır. Kira gelirinde safi irat hesaplanırken %25 oranındaki götürü gider düşüldükten sonraki kalan tutar beyan edilecektir.

Mükellefin 2005 yılında elde ettiği tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunan mevduat faizi ve repo geliri Gelir Vergisi Kanununun geçici 55 inci maddesi hükmü uyarınca verilecek beyannameye dahil edilmeyecektir.

Mükellefin Beyanı Aşağıdaki Gibi Olacaktır:

Ticari Kazanç	10.500 YTL
Bağ-Kur Primi	2.245 YTL
Safi Ticari Kazanç	8.255 YTL
GMSİ (4.800-(4.800 x %25))	3.600 YTL
Beyan Edilen Gelirler Toplamı	11.855 YTL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	11.855 YTL
Hesaplanan Gelir Vergisi	2.633,75 YTL
	(6.600 YTL X %20)
	(5.255 YTL X %25)
Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı	1.500 YTL
(Geçici Vergi..... 1.500 YTL)	
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi	1.133,75 YTL

YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ EKİ

(Gelirlerini Mart Ayında Beyan Edenler Tarafından Doldurulacaktır.)

TABLO - 1

2005 YILI

Mükellefin		Sosyal Güvenlik Kurumları	
Soyadı	1 KOÇAK	SSK No. (*)	5
Adı	2 FARUK	Bağ - Kur No. (*)	6 1001100110
Vergi Kimlik No.	3 3204050607	Etnik Sanayi No. (*)	7
Vergi Dairesi	4 GÜNEŞLİ	Kamula Kurulan Diğer Sanatlar No. (*)	8
		Bağlı Çalıştığı Mersel	9
		Ticari ve Kayı No.	

TABLO - 2

TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM (**)

Sıra No.	Teyebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (***)
10	1 Koçak Lok	2 Lokantacılık/Tam		(TL) 10.500	(TL)	10
11						11
12						12
13		Toplam		(TL) 10.500	(TL)	13
14	Bağ-Kur Prisi			(TL) 2.245	(TL)	14
15	Yatırım İndirimi					15
16	Diğer İstisna ve İndirimler					16
17	İndirimler Toplamı (14+15+16)			(TL) 2.245	(TL)	17
18	Beyan Edilen Ticari Kazançlar Toplamı (13-17) (Beyanname 17 No.lu satırına aktarılacaktır.)			(TL) 8.255	(TL)	18

TABLO - 3

DİĞER İSTİSNA VE İNDİRLİMLERE AİT BİLDİRİM

	(TL)	(TL)
Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası (****)		
Serbest Bölgelerden Elde Edilen Kazanç İstisnası		
4091 sayılı Kanun Kapsamındaki İstisnalar		
TOPLAM (Ticari Kazançlara İlişkin Bildirimin 16 No.lu satırına aktarılacaktır.)		

TABLO - 4

BASİT USULDE TİCARİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM

Sıra No.	Teyebbüs veya Ortaklığın Unvanı	Faaliyet Konusu	Pay Oranı	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (***)
19				(TL)	(TL)	19
20						20
21		Toplam		(TL)	(TL)	21
22	Bağ-Kur Prisi			(TL)	(TL)	22
23	Sakattık İndirimi					23
24	İndirimler Toplamı (22+23)					24
25	Beyan Edilen Ticari Kazançlar Toplamı (21-24) (Beyanname 17 No.lu satırına aktarılacaktır.)					25

(*) Bir sosyal güvenlik kuramına bağlı olanlar, bu sosyal güvenlik kuramına sicil numarası (Etnikler Tabanı Numarası) mülki yazılacaktır.

(**) Bu bildirim istisna kazanç tutarları dikkate alınarak doldurulacaktır.

(***) Beyanname 41 maddesi ile doldurulacaktır.

(****) GVK'nın 20. maddesi ile 625 sayılı Özet Öğretim Kuramı Kanunu kapsamındaki kazançlar yazılacaktır.

Örnek No: 2042-b

D.M.O. Rapor Mikrosesni - 2006

TABLO – 5												İŞLETME HESABI ÖZETİ											
GİDER						GELİR						FARK (Kar veya Zarar) (4+5-6) – (1+2-3)											
Dönem Başı Emtia Menecidi (1)		Dönem İçinde Satın Alınan Emtia (2)		Giderler (3)		Dönem İçinde Elde Edilen Hasılat (4)		Diğer Gelirler (5)		Dönem Sonu Emtia Menecidi (6)													
(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)												
2.555		4495		5000		10.000		—		12.550		10.500											

TABLO – 6 ZİRAİ KAZANÇLARA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Kar				Zarar				Kesilen Gelir Vergisi (*)			
		(YTL)	(YKR)			(YTL)	(YKR)			(YTL)	(YKR)
26	Zirai Kazançlar Toplamı (Ek Fiyden)										26
27	Bağ - Kur Primi + Yatırım İndirimi										27
28	Beyan Edilen Zirai Kazançlar Toplamı (Beyannamenin 18 No.lu satırına aktarılacaktır.)										28

TABLO – 7 SERBEST MESLEK KAZANÇLARINA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No.	Faaliyetin Türü	Gayrisafi Hasılat	İndirilecek Giderler	Kar	Zarar	Kesilen Gelir Vergisi (*)					
		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
29											29
30											30
31	TOPLAM										31
32	Bağ - Kur veya SSK Primi + Sakatlık İndirimi										32
33	Beyan Edilen Serbest Meslek Kazancı (Beyannamenin 19 No.lu satırına aktarılacaktır.)										33

TABLO – 8 ÜCRETLERE İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No.	İşverenin Adı, Soyadı veya Unvanı	Elde Edildiği Süre	Gayrisafi Tutar (1)	İndirimler (2) (**)	Matah (1 - 2)	Kesilen Gelir Vergisi (*)					
			(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	
34											34
35											35
36											36
37	TOPLAM (Beyannamenin 20 No.lu satırına aktarılacaktır.)										37

TABLO – 9 GAYRİMENKUL SERMAYE İRADINA İLİŞKİN BİLDİRİM											
Sıra No.	Türü	Bulunduğu Adres	Vergi Değeri (Hisseye İlişkin Edilen Değer)	İradın Elde Edildiği Süre	Pay Oranı	Gayri Safi İrad (Hisseye İlişkin Edilen Değer)	Kesilen Gelir Vergisi (*) (Hisseye İlişkin Edilen Tutar)	Safi İradın Tespit Şekli			
			(YTL)	(YKR)		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
38	Mesken	ELAZIG	40000	12 ay	Tam	4.800				Gözetim	38
39											39
40											40
41											41
42	Geçmiş Yıllar Tahsilatı					—					42
43	Gayrisafi İradat ve Kesilen Gelir Vergisi Toplamları					4.800					43
44	Vergiden İstisna Edilen Tutar					—					44
45	Kalan					4.800					45
46	Giderler (Gerçek Gider Usulünde Vergiye Tabi Kısmı İlişkin Edilen Miktar)					1.200					46
47	Safi İrad veya Zarar (Beyannamenin 21 No.lu satırına aktarılacaktır.)					3.600					47

(*) Beyannamenin 41 numarası satırına aktarılacaktır.

(**) Bu satırın, sakatlık indirimi ile ödenen emeklilik aidatı, sigorta primleri, sendika aidatı tutarı yazılacaktır.

Not : (Gayrimenkul sayısının 4 adet'den fazla olması halinde, Gayrimenkul Sermaye İradına İlişkin Ek Föy kullanılacaktır.)

TABLO – 10 MENKUL SERMAYE İRATLARINA İLİŞKİN BİLDİRİM										
Sıra No.	Türü	İradı Sağlayanın Adı, Soyadı veya Ünvanı	Gayrisafi İradı		İndirilecek Giderler		Safi İradı		Kesilen Gelir Vergisi (*)	
			(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
46										
49										
50										
51										
52										
53	TOPLAM (Beyanamenin 22 No.lu satırına aktarılacaktır.)									

TABLO – 11 DİĞER KAZANÇ VE İRATLARA İLİŞKİN BİLDİRİM									
Sıra No.	İradı Sağlayanın Adı, Soyadı veya Ünvanı	Gayrisafi Kazanç veya İradı		İstisna, Gider ve İndirimler		Safi Kazanç ve İradı		Kesilen Gelir Vergisi (*)	
		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)
54									
55									
56									
57									
58									
59	TOPLAM (Beyanamenin 23 No.lu satırına aktarılacaktır.)								

TABLO – 12 MAHSUP EDİLEMEYEN GEÇMİŞ YIL ZARARLARI									
Sıra No.	Yıl	Zarar	(YTL)	(YKR)					
60	2000 Yılı Zararı								
61	2001 Yılı Zararı								
62	2002 Yılı Zararı								
63	2003 Yılı Zararı								
64	2004 Yılı Zararı								
65	TOPLAM (Beyanamenin 27 No.lu satırına aktarılacaktır.)								

TABLO – 13 DAMGA VERGİSİ									
Sıra No.	SAYI	(YTL)	(YKR)	TUTAR					
		(YTL)	(YKR)	(YTL)	(YKR)				
66	Yıllık Gelir Vergisi Beyanamesi	1	19	70	19 70				
67	Ayrıntılı Bilanço		15	30					
68	Ayrıntılı Gelir Tablosu		7	60					
69	İşletme Hesabı Özeti (Basit Usulde Hesap Özeti)	1	7	60	7 60				
70	Serbest Meslek Kazanç Bildirimi		7	60					
71	TOPLAM (66+67+68+69+70) (Beyanamenin 48 No.lu satırına aktarılacaktır.)				27 30				

(*) Beyanamenin 41 numaralı satırına aktarılacaktır.

72	GEÇEN YIL BEYANI	72
Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesinin Verildiği Vergi Dairesi ve Vergi Kimlik No. : GÖNEŞLİ V.D. - 320 405 067		Geçen Yıl Gelir Vergisi Beyannamesi Verilmemişse Nedeni :
Adet	BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER	
1	Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablosu (*)	
2	Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflere Ait Ticari Kardan Mali Kara Ulaşmak İçin Yapılan Hesaplamayı Gösteren Bildirim	
3	Zirai Kazançlara Ait Bildirim	
4	Basit Usulde Hesap Özeti	
5	Kesinti Yoluyla Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler	
6	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilere İlişkin Belgeler	
7	4325 Sayılı Kanun Kapsamındaki Gelir Vergisi İndirimine İlişkin Bildirim	
8		
9		
10		
11		
12		
<div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-bottom: 10px;"> Adı, Soyadı İmzası </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; text-align: center;"> Faruk KOÇAK </div> <div style="width: 45%; text-align: center;"> </div> </div>		

(*) Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablolarının "Önceki Dönem" sütunları da doldurulacaktır. Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerden muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri uyarınca ek mali tabloları düzenlemek zorunda olanlar "Kar Dağıtım Tablosu" nu ayrıca ekleyeceklerdir.

01

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI **YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ**

VERGİ Dairesi Müdürlüğüne
İL - İLÇE

VERGİLENDİRME DÖNEMİ 01 01 2005
31 12 2005 1001A
VERGİ KİMLİK NO. 3204050607
T.C. KİMLİK NO. 33969586854 2005
BAĞ - KUR NO. 1001100110

TABLO - 1 MÜKELLEFIN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

1 Soyadı KOÇAK 6 Uyruğu T.C
2 Adı FARUK 7 Doğum T. 01 01 1968
3 Baba Adı FEHİMİ 8 Medeni Hali Bekar A Evli
4 Ana Adı FATOS 9 Mesleği LOKANTACI
5 Doğum Yeri ERZURUM 10 Faks No.
11 İkametgah Adresi ESAT CAD. No: 62/2
12 İşyeri Adresi ARSEVEN CAD. No: 95/1
13 E-Posta Adresi
14 Telefon No. 212 2121111 212 1572121
15 Faaliyet Kodu 16 Faaliyet Süresi (Yıl) 12

TABLO - 2 GELİR BİLDİRİMİ

	GELİR UNSURLARI		ZARAR		KAR	
	(Yeni Türk Lirası)	(YK)	(Yeni Türk Lirası)	(YK)	(Yeni Türk Lirası)	(YK)
17 Ticari Kazançlar					8255.	
18 Ziraat Kazançları						
19 Serbest Meslek Kazançları						
20 Ücretler						
21 Gayrimenkul Sermaye İratları					3.600.	
22 Menkul Sermaye İratları						
23 Diğer Kazanç ve İratlar						
24 TOPLAM (17+18+19+20+21+22+23)					11.855.	
25 ZARAR						
26 KAR					11.855.	
27 Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları Toplamı						
28 Şahıs ve Bireysel Emeklilik Sigorta Primleri						
29 Eğitim ve Sağlık Harcamaları						
30 Eğitim ve Sağlık Tesislerine İlişkin Bağış ve Yardımlar (*)						

(*) Okul, sağlık tesisi, öğrenim yurdu, çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezlerine yapılan bağış ve yardımlar.
Bu Beyanname mavi veya siyah tükenmez kalem ile okunaklı büyük harflerle bilgisayar ortamında doldurulacaktır.

PARASIZDIR 01

www.gelirler.gov.tr

02		(Yeni Türk Lirası)	(YK)
31	Oda Bankacılığı Kapsamındaki Bağış ve Yardımlar		
32	Kültür ve Sanat Faaliyetlerine İlgili Bağış ve Yardımlar		
33	Sponsorluk Harcamaları		
34	AFİ-Gİİ İndirimi		
35	Diğer Bağış ve İndirimler		
36	Mahsup Edilecek İndirimler ve Geçmiş Yıl Zararları Toplamı (27+28+29+30+31+32+33+34+35)		
37	Mahsup Sonrası Kalan Tutar (26-36)		11.855

VERGİ BİLDİRİMİ				
(Yeni Türk Lirası)		(YK)	(Yeni Türk Lirası)	(YK)
38	Vergiye Tabi Gelir (Matrah)		11.855	
39	Hesaplanan Gelir Vergisi		2.633,75	
40	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergiler			
41	Kasnak Yoluyla Ödenen Vergiler			
42	Geçici Vergiler	1.500		
43	Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı (40 + 41 + 42)		1.500	
44	Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (39 - 43)		1.133,75	
45	İadeli Gereken Gelir Vergisi minusu Geçici Vergi (43 - 39) (Bu Total "41" + 42'ye Toplamına Geçmez)			
46	İadeli Gereken Gelir Vergisi (45 - 42)			
47	İadeli Gereken Geçici Vergi (45 - 46)			
48	Ödenmesi Gereken Damga Vergisi		27,30	

TABLO - 4 Bilanço Esasında Defter Tutulan Mükelleflere İlgili Performans Derecelendirme Bilgileri		(Yeni Türk Lirası)	(YK)
49	Net Satışlar		
50	Satışların Maliyeti		
51	Faaliyet Giderleri		
52	Finansman Giderleri		
53	Amortisman Giderleri		
54	Yatırımların Yatırım İndirimi		
55	Devreden Yatırım İndirimi (*)		

TABLO - 5 İşletme Hesabında Defter Tutulanlar ile Serbest Meslek Erbabına İlgili Performans Bilgileri		(Yeni Türk Lirası)	(YK)
60	Gelir/Gayrimali-Hazırlar	22.550	
61	Gider-İndirilecek Giderler	12.050	
62	Finansman Giderleri		
63	Amortisman Giderleri		

Mali Bilgiler	
56	Aktif Toplamı
57	Ödenmiş Sermaye
58	Maddi Duran Varlıklar
59	Mali Duran Varlıklar

Beyannameyi İmzalayan SM veya SMMM'nin	
64	Vergi Kimlik No.
	T.C. Kimlik No.
	Adı - Soyadı
	İmza

Beyanname ve Eklerini Tasdik Eden YMM'nin	
66	Vergi Kimlik No.
	T.C. Kimlik No.
	Mühür No.
	Adı - Soyadı
	İmza

Beyannameyi Hangi Sıfatla Verdiği	
65	Mükellef ☒ Mirasçı ☐ Kanuni Temsilci ☐
	Adı - Soyadı: Faruk KOÇAK
	Vergi Kimlik No. 3204050607
	T.C. Kimlik No. 33969586854
	Tarih: 10 03 2006
	İmza:

(*) Endekslernen suretiyle artırılmış tutarlar yazılacaktır.

***GELECEĞİ
VERGİLERİNİZLE
KURUYORUZ***

www.gib.gov.tr

www.gelirler.gov.tr

Maliye Bakanlığı Gelir Dairesi Başkanlığı
Yayın No: 005-01/08